

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:
Resenyői BEÖTHY KÁLMÁN alezredes

Segédszerkesztő:
BENEDEK MIHÁLY őrnagy

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári
csekkaszáma:
25.342.

Megjelenik:
minden hónap 1-én és 15-én
Telefon: 153-079.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Nyomozók.

Önmagában véve nem volna nagy esemény, hogy a napokban száz bajtárs távozott egy tanfolyamról, hiszen a mi életünk: szolgálat és tanfolyam. Mindakettő: megszakítás nélkül. De ez a száz bajtárs különleges tanfolyamon vizsgázott most: a közellátás érdekében hozott törvényes rendelkezések és ugyanennek érdekében végzendő szolgálati ismeretek anyagát sajátította el, azazhogy kibővítette és most szétviszük tudásukat az őrsbeli bajtársak támogatására.

A támogatás olyan új harcterületen kell, amelyen az ország mai legnagyobb kérdése, az ellátás óriási csatája dől el. A támogatás: lendület-többlet, mert az őrsbeli bajtársak e harcban is már kiváló eredményeket mutattak fel. Az új harcterületen sokkal inkább, mint bárhol a bűnök világában, néhez harcot kell vívni. A terep szakadékos, rejtkehelyekkel tele-tűzdelt, a haszonlesők, nemzetárulók és összeesküvők serege, őrszemei és rajai lépik el, a legkörmönfontabb, legravaszabb ördögök féltik és rejtik ott az egyéni előnyeiket, hasznukat az elől, hogy a haza, a harcban álló nemzet javára fel ne fedezzék, el ne vigyék.

A legocsmányabb bűnök világa burjánzik el ezen a harcterületen, ha nincs ott a csendőr, aki jól tudja, hogy az áru elrejtése, drágítása, halmozása és a rokon cselekmények mennyire irányított, az idegen érdekek propagandája által mennyire gondosan kézbe tartott részletharca a világok harcának.

Most, a tanfolyamot végzett bajtársak fegyvertára alkalmazkodik az ellenfél harcmodorához, elhagyja tehát az egyenruhát s ezzel a legváratlanabb időben, helyeken fog megjelenni, összehordja az adatokat, átadja az őrsbeli bajtársaknak, aztán tovább megy és másutt is ugyanígy cselekszik. Nőni fog egyre a galléron fogott, idegen érdeket szolgáló, tehát áruló sereg. Meg kell nézni az eddig ártalmatlanná tett személyeket. Nem kell sajnálni a né-

hány pernyi fáradságot: meg kell nézni, kik azok és akkor nem kell elfelejteni emlékezni 1918-ra. Céljuk ma is az, mint akkor.

S ha akkor meg lettek volna már a nyomozóink, a vidék, a mi világunk sem lélekben nem fertőződik meg annyira és életben sem adott volna oly sok áldozatot, amennyit így adnia kellett! Óriási jelentősége van tehát annak, hogy az elmúlt tíz esztendő alatt naggyá, izmossá lett nyomozó alosztályaink ma, a küzdelmek legforróbb harcába beviszik kiváló cselekvőkészségüket, fáradhatatlanságukat, tudásukat és — szerénységüket.

Az önzetlen munkát s egyben a testület tagjai között mindenkor jelentkező bajtársias együttműködést legszebben a nyomozó bajtársak támogató tevékenysége testesíti meg. Nem szerepel, a jelentésekben csak az őrs van, a nyomozó legfeljebb tanú. Az őrs óriási terhet kibebírt tehát a nyomozó és — ismételjük: a megélhetést, a hadsereg s vele az ország küzdőképességét biztosító közellátási törvények betartatásánál felmutatott munkája betetőzi mindazt a remek eredményt, amit eddig róla feljegyeztünk. Mi tudjuk, nagyon jól ismerjük annak a munkának a nagyságát és értékét, amit a nyomozók, különösen az utolsó négy évben végeztek. Sehol sincs szépen, hangzatosan feljegyezve mindez, talán túlságosan is szerények, de éppen ezzel válik még ragyogóbbá a győzelmeik sorozata. A háttérben maradás, a névtelenség mellett kitartóan dolgozni, igen nagy erény. Nem mindenkinek vált ez — a tulajdonává. A nyomozók — együttesen is és egyenkint is, ezzel jogosan büszkélkedhetnek.

Most az őrsökön megint megjelennek. Szerényen és végeredményben mindig névtelenül. Előljáró, alárendelt szorítsa meg a kezüket, legyen ő mindenütt és mindenkor a legkedvesebben fogadott és adjon meg neki mindenki minden támogatást, mert kemény élete van nagyon minden egyenruhás csendőrnek, de az ő életük, munkájuk sem könnyű. Ez a harc pedig, amelynek az őrsök ma elsővonalbeli harcosai, a nyomozók támogatását egy percig sem nélkülözheti.

Üdvözljük tehát a nyomozó alosztályok és az őrsök harcába bevetett bajtársakat: a harc kemény, férfinak, csendőrnek való és jó harc lesz! Sok jó harcot megvívunk már váll-váll mellett, újból és hangosan mondjuk: valamennyien mindig szerényen, de a nyomozók a legszerényebben...

Oktatás az ōrsökön.

(3. közlemény.)

I.

Az oktatás tárgya: tűzrajtaütés és roham (E-alap 603., 616., 621—623.).

Szemléltető eszközök: járőrjáték, kéregpapírból kivágott kék, piros és szürke csatár- és piros repülőgép jelzés.

Jelen vannak: öpk. (oktató), A. törm. (öpk. h.), B. törm. (ny. áll.-ból tényl. szolg.-ra bevonultatva), C., D. és E. próbacsendőrök.

1. Tájékoztató.

Oktató (a járőrjátékon mutatja): Itt van az ōrskörlet határa. Ez a község az ōrs állomáshelye. Itt van a laktanya. (Ugyanott, ahol az előző példában.)

2. Feltevés.

Oktató: „Hadiállapotban vagyunk. A mozgósítást elrendelték. A teljes honi légvédelmi készség életbe lépett. Az ōrs a hadilétszámon van. A bevonulások folynak, az ōrs legénységének nagy része ezzel kapcsolatban szolgálatban áll. 3 cső. van a laktanyában: B. törm., C. D. prbcső-ök.

Harci zaj hallatszik. A község felett 1500—2000 m. magasságban 10 repülőgép látható. Géppuskával lövik egymást. Az egyik repülőgép zuhanni kezd. A korcsma (10) felett 2—300 m. magasságban a zuhanás csökken, a gép félkört ír le és valahol a kápolna (5) mögött leszáll. A repülő-harcizaj távolodik. A többi repülőgép a kastély (34) irányában eltűnik.“

Ismételje el, amit eddig mondtam, C. prbcső!

Oktató (folytatja): „A községben levő járőr is látta ezt. Kerékpáron van s így pár perc múlva már bevo-

nult a laktanyába, mert útba esik, hogy megerősítést vegyen magához. A törm. (öpk. h.) volt a jv. Riadót rendelt el, mert — amint közli — egy repülőgépet látott leszállani. A tartaléklőszer kiosztja. B. törm.-t (56 éves) a laktanyában visszahagyta és negyedmagával a kényszerleszállást végzett repülőgép elfogására elindult. Járőrtáska hordszíja a derékszíj alatt, tartaléklőszer a zsebekben.

A szőlő (18) és a korcsmán (10) át rejtőzve, csatároszlopban nyomult előre a járőr. Amikor átfutottak az úton a kis erdőcskébe (4), a malom (46) irányából, egész közélről rövid géppuskalövés sorozat hallatszott. A hídtól (48) a major (50) felé fajveszélő emberek szaladtak. Ők kapták a tüzet. A járőrpk. fedezést rendelt el és egy fa mögül figyelt. A kápolna (5) és a malom (46) között a tarlón meglátta a repülőgépet. A kerekein áll, orral a vasúti megálló (42) irányában. Az egyik pilóta fenn van a gépen, mellalakot mutat, a repülőgép törzsén jól látható, beépített géppuska mellett. Minden irányba, de főként a falu és a tanya felé figyel. A földön lévő két másik pilóta a repülőgép javításával foglalkozik.“

Ismételje el ezt a részt A. törm.!

3. Megindulási helyzet.

Oktató: A repülőgép itt van a tarlón (oktató odateszi a kéregpapírból kivágott repülőgép jelet). A géppuskát kezelő pilóta ez a piros jel. A másik 2 pilótát — a földön — ez a szürke jel mutatja.

A. törm. itt az erdőcske szélén a fánál figyel, tőle jobbra a fák mögött fedezésben van a 3 (C., D., a jobbszárnyon E.) próbacső. Ezek a kék jelzések mutatják őket.

A repülőgép előttük 150 m-re lehet. A pilóták kopácsolása és beszéde idehallatszik. Az erdőcske bokros, a tulsó szegély megközelíthető észrevétlenül.

Rohamosztagosok.

Szikár, szép emberjegenyék,
Ugyesek, mint a gyors menyét.

Két kis lángszóró a szemük,
Biztosan járnak mindenütt.

Parancs jön: ők fel se veszik,
Esző, avagy bomba esik.

Rohannak, sutba-dobva szót,
Pókháló nekik ujjnyi drót.

Szuronyos embertorlaszok,
Nekik csak nyüzsgő méhkasok.

Amint reájuk tüzet ont:
Kézzelel morzsolják a betont.

És mikor arcukba kiált,
Odább-lódítják a halált.

Üsznek vér, füst és por felett,
Ők titánok, nem emberek!

Százszor vitézek! Nincs nevük!
Nekik a harc a mindenük.

Csingér József.

A vén pákász.

Irta: KONRÁD A.

Valami ismeretlen rettegés szállta meg a vidéket. Jó fél napi járásra volt a mohácsi mező, de az ágyúk tompa buffogása idáig hallatszott. Vadlibák húztak ijedt rebbenéssel délnek, fészket kereső bibic kurrogott valahol ijedten. Nád recscent a támadó szélben, elpirosodott az ég alja, mint a szemérmes leányzó, aztán veres lett, mint az italos ember képe.

Esteledett.

Vén, pákászforma ember bandukolt a víz mellett csapáson. Néha megállt, fülelt, aztán szaporábban kezdte szedegetni keszeg lábait. Fészkére tartott ő is, mint a vadmadár.

— Hát nem sikerült! — dünnyögte bosszúsán. Pedig, hogy igyekezett, hogy meglássa az urat! Azt mesélték a népnek, hogy ő vezeti a hadat a török fajzat ellen, hát látni akarta igencsak. Mert hiába papi ember Tomori érsek, katonának teremtette azt az Isten is! Ő tudja, mert ismerte! Még Esztergom városából...

Koldus-szegény zsellér gyerek volt és hogy nem bitangolt el az életben, azt egyedül érsek urának köszönheti! Szolgálatra rendelte az érseki palotába, étele, itala, gúnyája mindig megvolt, fűtött szobában hálhatott. Ha csak meglátta Tomori úr: mindég volt hozzá

Most mindenki képzelje bele magát a járőrpk. helyzetébe és gondolkozzék, hogyan lehetne a pilótákkal együtt épségben elfogni a repülőgépet?

4. A gyakorlat lefolyása.

A helyes eljárást az oktató így képzelte el (E-alap 603., 616., 621—623.):

A járőrpk. halk „Kúszva hozzám!” parancssal magához rendeli a csatárokat. Megtörténte után parancsa: „Mindenki emelkedjék fel annyira, hogy lássa a repülőgépet!” Ebben a helyzetben halk hangon kiadja a következő támadási parancsot:

„Látják ott a repülőgépet? A gépben levő, mellalakat mutató pilóta figyel és a géppuskát kezeli. A másik 2 pilóta ott a gép alatt, javítja a repülőgépet. Élve akarjuk elfogni őket. A pilóták válogatott emberek, pisztoly van náluk, de géppisztolyuk is lehet. Ügyeljünk, hogy az erdő tulsó szegélyét észrevétlenül közelítsük meg. Ott rejtőzve, mindenki a közelemben tüzelőállást foglal, a szuronyt csendben feltűzi és a rohamra előkészül. C. és D. próbacsendőrök (legjobb lövők) melletttem legyenek.

Ha a figyelő pilóta is kiszállana a gépből, azonnal roham. A „Hajrá!”-t csak akkor kiáltjuk, ha észrevettek.

Ha a figyelő a gépen marad, tűzrajtaütés. „Tüzelj!” vezényszavamra C. és D. próbacsendőrök 1—1 biztos lövéssel tegyék harcképtelenné a figyelőt, mert ha a géppuska megszólal, nehéz lesz a roham. A lövések elhangzása után „Hajrá!”

A földön lévő pilótákat élve fogjuk el. Ha pisztolyt ragadnak, vagy elfutnak: „Csatártűz!”

A parancsot ismétélje el D. próbacsendőr!

Most kúszva előre! Végeztem!”

Oktató helyzetközlése: Az erdőszegélyt sikerült el-

érni észrevétlenül (odateszi a jelzéseket). A repülőgép figyelő pilótája a földön levők hívására most szállt ki a gépből.

Végrehajtás: erre az esetre érvényes parancs szerint.

Oktató helyzetközlése: A rajtaütés sikerült. A pilóták annyira meglepődtek, hogy csak az egyik használta pisztolyát, lövése azonban nem talált. A másik 2 pilóta ellenállás nélkül megadta magát. A járőr megbilincselte őket. C. próbacső. a repülőgép őrzésére viszsamaradt. A járőrpk. D. és E. prbacsó-vel a 3 pilótát bekísérte az őrsre és ott jelentéseit az előírt helyekre (Nyut. 9. melléklet 26/1 fsz.) távbeszélőn megtette.

5. Megbeszélés.

Az oktató a megbeszélés során felhívja a figyelmet, hogy ilyen és ehhez hasonló helyzetbe minden őrs és járőr bármikor belekerülhet. Ha az őrskörletben ellenséges repülőgép vagy ejtőernyősök szállnak le, leküzdésük a legközelebbi járőr (illetékes csendőr) kötelessége. A portyázó csendőr ilyenkor azonnal harcossá válik, akinek igen jól kiképzett és felszerelt (géppuska, géppisztoly) ellenséggel kell megbirkóznia. Ha ügyetlen, amellet, hogy feladatát nem végezheti eredményesen, életével is ráfizethet helytelen viselkedésére.

A továbbiak során, más-más helyzetek teremtésével, a hallgatókhoz intézet kérdések útján (ők jöjjenek rá), a helyes magatartást oktatja. Pl.

Mindenki képzelje bele magát az ellenséges — a földön kényszerleszállást végzett — pilóta helyzetébe. Mit fog tenni?

Menekülni akar. Megnézi a hibát. Ha lehet kijavítja, hogy repülőgépen menekülhessen. Ha nem lehet, a repülőgépet felrobbantja és szökni próbál. Ha töb-

jó szava, nem érezte magát sohasem árvának, utolsóinak. Az érseki palotából sem azért jött el, mintha nem lett volna ott élte végéig helye, hanem mert szabadlevegőre kívánczolt, nem bírta a vaskos falakba zárt vár-életet. Víz mellett nőtt fel, pákász-ember volt apja is, ő is erre az életre vágyott.

De régen is volt már ez!... 1526 az esztendő a Megváltó Urunk születésitől! Régóta pákáskodik már itt a víz mellett...

És ép most kell gyönni ennek a kontyos hadnak, mikor már olyan szépen kitervelte, hogy ezt a telet már nem fázza át itt a víz mellett, hanem visszamegy Esztergomba! Odaáll akárhogy is Tomori úr elejbe és megkéri, hogy fogadja vissza az érseki udvarba.

És most ezek a veszett törökök...!

Csak legalább látta vón' Tomori urat! De hiába, öreg már a pákász lába, fia lelket sem talált a köves úton, mire odaért. Azok már szutyongatják a törököt — gondolta és megvillant öreg vércse szeme. Szusszanásra megállt. Olvasott ő fű, szellő, vadmadár ezer ismeretlen üzenetéből. Valami baj lehetett, mert idegen jelek mutatkoztak szerte: másképp fodrozott az ingovány, kuvik madár rebtent fától-fáig, szellő se érzett, mégis földig hajolt egy-egy ág. Szinte szűkölt a vidék...

Még észbe se kapott, máris ott álltak előtte a lovas vitézek. Véres hab rezgett a lovak szügyin, de a harcosok se úgy füstöttek, mint akik lakziba készülének.

— Idevalósi kend? — kérdezte az egyik rekedt hangon.

— Ide nem, uram! Esztergomba... de üsmerője vagyok a vidéknek. Mért? Tán' csak nincs valami baj a törökkel? — tudakolta bátortalanul.

— Nem érünk most rá a bajról mesélni, azt mondja kend gyorsan: tudja-é az utat itt az ingoványoson keresztül?

— Tudom uram, tudom... — s már intett is jobbra a csapás fele. — Erre tessenek... csak mindég utánam.

— Jól van, most már eligazodunk mink is — türelmetlenkedett egyik sebesképű vitéz.

— Nem addig van uram! Kanyargós az út, aki nem üsmeri: letér, — de a halálba! Elnyeli a süppedős! — buzgólkodott és szaporán elindult előttük a vén pákász. A lovasok csendesen poroszkáltak megette...

Egyszercsak megállt az öreg. Lehet, hogy az a kései nádi veréb súgta neki, lehet, hogy szellő-cimborája üzente, de biztos érezte, hogy jönnek valakik utánuk!

— Mi van öreg? Elvétetted tán' a járást? — nyugtalanzkodott valamelyik.

Nem felelt. Orrcimpái kitágultak, kesely fejét félrelbillentve figyelt. Lelapult a földre, éles füle idegenek neszezését vélte a rejtelmes borulásban.

— Tán' tízen is vannak — mondta csendesen.

— Kik? Hol? — űzött vadként pillogtak az elfáradt vitézek.

ben vannak, javítás közben valaki figyelni fog, mert a pilóták tudják, hogy a leszállás helyét a közelben lakók észrevették és a legtöbb községben van valamilyen katonai alakulat (csendőrség), amelynek kötelessége a repülőgép elfogására intézkedéseket tenni.

Ha a csendőr így gondolkozik, az ellenfél szándékát célszerű ellenrendszabályok alkalmazásával könnyebben megghiusíthatja. Mit kell tennie — tudnia?

a) Gyors és fedett megközelítés. Ne legyen idő a felszállásra vagy a gép felrobbantására.

b) Ha lehetséges, a repülőgépet sértetlenül, a pilótákat élve fogja el. A gép nagy érték. A hírszerzés elősegítése a csendőr kötelessége.

c) Ha a motor berregni kezd, azonnal cselekedni kell (tűz-megnyitás). A repülőgép legkönnyebben a földön sebezhető.

d) Ha a gépet a pilóták felrobbantották, a legközelebbi fedett helyet kutassa át. Nappal észrevétlenül el-tűnni nem tudnak. A közelben lakók menekülésük irányát megmondják. Vigyázzon, mert a pilóták jó lövők és igen jó katonák.

e) Ha a gépet és a pilótákat sértetlenül elfogta, a géphez ne nyuljon, nem ért hozzá, a szakértők majd átkutatják.

A pilótákat bilincselje meg és a géptől mielőbb távolítsa el. Veszélyes emberek, menekülni akarnak. Meg kell motozni őket, iratokat ne semmisíthessenek meg.

f) Az őrs távbeszélő jelentése alapján az illetékes katonai parancsnokság azonnal intézkedni fog. Szakértők szállnak ki a helyszínre, a repülőgépet átkutatják, a pilótákat átveszik és a repülőgép bevontatására intézkednek.

A pilótákért és a repülőgépért addig az őrs felel.

— Mögöttünk. Sietni kell!

Szaporázták a lépést, a vén pákász a jobbkezével egyik fiatal vitéz lovának kantárszárába fogódzott, úgy szedte keszeg lábait. Félve szólalt meg:

— Tomori urat... látták?... Mi van véle?

Kedvetlenül intett a fiatal legény:

— Ott maradt ő is Mohácsnál.

— Meghótt?!

— Meg az...

Csak szemhunyasnyira szédült meg a vén ember, csak árva könnyet morzsoló szét redős arcán, aztán kókadtt fejjel lódult előre.

A dobogást már mindegyikök hallotta. Egyik kíváncsi ló is elnyertette magát hátuk megett. Olyan volt mint a sikoltás.

— Igyekézzünk öregapám — mondta a fiatal legény — kapaszkoggyék kend jobban, osztán'...-be sem fejezte már a mondatot és a kis csapat ügetni kezdett. A vén pákász markolta a kantárszárat és szedte a lábát, amennyire rozzant ina vitte. Zihálva kérdezte:

— Biztos, hogy odaveszett az érsek úr?

— Biztos! — és úgy nézett a legény a vénségre, mint az eszelősre.

— Hát akkor erre menjenek, mindég az irtásos felé! — kiáltotta — én majd elintézem, aki jön!

Azzal választ se várva, elengedte a kantárt és nagy zajjal becsörtetett a válasznál egyik mellékösvényre,

II.

Az oktatás tárgya: füstgyertya alkalmazása (Szut. 328/c., 76.886/20. eln. 1940., 1203. cső. fel. eln. 1941.).

Szemléltető eszközök: járőrjáték, dobozból készített házminta (2 szoba, utcai szobán utcára néző 2 ablak, udvari szobán ajtó és 1 ablak), füstgyertya, védőszemüveg, kéregpapírból kivágott kék, piros és szürke színű jelzések.

Jelen vannak: öpk. (oktató), A. törm. (öpk. h.), B. cső., C., D. és E. próbacsendőrök.

1. Tájékoztató.

Oktató: Az őrskörlet határa, őrsállomás a járőrjátékon ugyanaz, mint az előző példában. A laktanya a község délkeleti felében van, a járőrjátékon nem látható.

2. Feltevés.

Oktató: „Az őrsállomáson adóvégrehajtás folyik. Ma azok a lakosok kerültek sorra, akik ellenszegülésre hajlamosak (Szut. 526). A főszolgabíró felhívására az őrs járőrt vezényelt a végrehajtást végző hatósági közegek (adóügyi jegyző, községi bíró, egy esküdt, 4 munkás) támogatására. (Szut. 527/a, b, 528/f.).

Az öpk. a járőrt füstgyertyával vezényelte szolgálatba. A jv.-nek 2 füstgyertyát és 1 védőszemüveget, a jt.-nak 1 füstgyertyát adott. A járőr eligazítása alkalmával meggyőződött arról, hogy a járőr tagjai feladattal (Szut. 531., 532.) és a karhatalmi gáz alkalmazásával (Szut. 328/c. és 76.886/eln. 20. 1940. sz. H. M. rendelet) tisztában vannak. Külön felhívta a jv. figyelmét N. N.-re, aki a múlt évben vasvillát fogott a végrehajtóra és a végrehajtó kérésére kirendelt csendőrrjárőrnek is ellenszegült. A jv. akkor átszurta a karját. N. N. 6 hónapot ült, de ebből nem okult.“

Ismételje el a feltevést B. csendőr!

jobbkez fele. Megállt. Az üldözötteket betakarta sötétség-királyfi palástja...

— Meghalt... dűnyögte és szomorú képe egész befejtalodott, mikor meglátta a hegyes turbánú lovasokat tétován topogni a válasznál. Most feléje figyeltek!

Két karját széttárva, futni kezdett a feneketlen ingovány felé. Még rikkantgatott is hozzá. Olyan zajt csapott, mintha legalább is ötödmagával lenne. Sikerről! Feléje fordultak a lovasok mind és felemelt pallosukon megcsillant a vér kívánása.

— Csak addig érjek el! — gondolta és a csillogó folt felé erőltette kivénhedt testét. Elérte. Zsombékről-zsombékra ugrált és hátrafordulva látta, hogy az üldöző idegen lovasok vágtaugrása alatt magasra freccseg a békanyálos víz.

— Csak gyertek! Innen már úgysem juttok ki elevenen!

Mint a bosszúállás és megtorlás eleven szobra, úgy állt a vén pákász az idegenfajta lovasoktól megcsúfolt magyar földön!

Harsányan felnevetett, mikor látta az ingoványba süllyedő lovasok eltorzult képét, mikor fülébe sivitott az átkozottak végső ordítása. Aztán reszkető sírással borult le a drága magyar rögre, melyen az érsek halála után már ő sem várhat életet. Vége mindennek...

*

Aztán már csak a vadmadár bűgása hallatszott. Fészkére tartott...

Előretolt német őrszem a szovjet harctéren.

3. Megindulási helyzet.

Oktató: A végrehajtó csoport a járőrrel együtt itt megy az utcán (a járőrjátékon mutatja) N. N. háza közvetkezik. Ez itt (a község északi utcáján a malom épülettel szemben levő, utcára néző 2 ablakos ház) N. N. háza. A ház beosztását a minta mutatja: 2 szoba, az utcára 2 ablak, az udvarra 1 ablak, bejárat az udvarról. A szomszédok mondták, hogy N. N. otthon van, az előbb zárta be a kaput. Zörgetésre a házból senki sem jött elő. A végrehajtó utasítására a polgári munkások benyomták a kaput. N. N. erre az ablakból pisztollyal rálőtt a csoportra. A lövés az egyik munkás lábát találta. Az esküdt a munkásokkal visszaszaladt. Az adóügyi jegyző és a bíró a jv. harsány „A ház falánál fedezés!” kiáltására a csendőrökkel együtt a ház falához rohant. Így helyezkedtek el:

Jv. itt az ajtónál (kék jelzést tesz oda), jt. itt a ház sarkánál (kék jelzés) az utcára néző ablakok felé figyel a falhoz lapulva, mindketten tüzelőállásban. Az adóügyi jegyző és a községi bíró (szürke jelzés) a jv. és a jt. között a fal mellett.

N. N. ebből az ablakból lőtt ki. Az ablak nyitva van. Az ajtót eltorlaszolta.

Ez a megindulási helyzet. Ismétlje el C. próbacsendőr!

Jv. B. cső., jt. D. prb. cső.!

Mindenki élje bele magát a jv. helyzetébe, gondolkozzék, mit kell tennie?

4. A gyakorlat lefolyása.

Az oktató a helyes eljárást így képzelte el:

A járőr csőre tölt (Szut. 302.). A jv. az ajtó őrzését a jegyzőre, az ablakok figyelését pedig a bíróra bízta. Ő a jt. tűzoltalma alatt a házat körüljárja, hogy a kijáratokat (ajtók, ablakok), amelyeken át gyanúsított a házból kijöhet, vagy elmenekülhet, pontosan megállapíthassa. Ezeket figyeltetni fogja (a megállapítás eredményét az oktató a házmintán szemléltetően bemutatja).

Ezután a jv. N. N.-t megadásra felszólítja: „A törvény nevében felszólítom, pisztolyát dobja ki az ablakon és jöjjön ki az udvarra, mert fegyvert használok!” (Szut. 330/4.).

Ha a felszólítás eredménytelen maradt, a jv. az utcára néző nyitott ablak alatt a falhoz lapulva, az ablakon át egy füstgyertyát bedob a szobába (Szut. 328/c.). Ehhez a jt. célratarított puskával a ház sarkától tűzoltalmat ad. Az udvari szobával, az ablak betörése után, a jv. ugyanezt teszi.

A füstgyertya bedobása után jv. az ajtónál, jt. a ház sarkánál tüzelőállást foglal. A hatást figyelik. Gyanúsított valószínűleg az ajtón jön ki. Ha kijött, a járőr elfogja (Szut. 312/1., 24.), megbilincseli (Szut. 323/b.). A jv. azután védőszemüveggel bemegy a lakásba, kiszelölteti és az adóvégrehajtást biztosítja (Szut. 531.).

Oktató helyzetközlése: A füstgyertya bedobása eredménnyel járt. A házból gyermeksírás, köhögés, káromkodás és a torlasz eltávolításának zaja hallatszott. A jv.

és a jt. az ajtó közelében gyanúsított megjelenését célrartartott puskával (Szut. 303.) várták. Előbb gyanúsított felesége és 5 éves leánya, majd gyanúsított jött ki a lakásból. A járőr N. N.-t elfogta, megbilincselte, megmotozta és a pisztolyt őrizetbe vette. A jv. azután védőszemüveggel bement a lakásba, az ablakokat kinyitotta és a szobákat kiszellőztette. Az adóvégrehajítás ezután zavartalanul megtörtént.

A jv. az öpk.-nak a történeteket jelentette. A járőr az öpk. irányításával a nyomozást megkezdte, az adóvégrehajítás folytatásához az öpk. az őrsről más járőrt vezényelt.

5. Megbeszélés.

Az oktató a következőkre mutat rá:

Eddig egy épületben, vagy más védett helyen elsáncolt, lőfegyverrel ellátott, mindenre elszánt gonosztevő leküzdése a legnehezebb csendőri feladatok egyike volt. Órákig tartott és gyakran áldozatokat követelt, amíg az ellenállást fegyverhasználattal meg lehetett törni. A füstgyertya rendszeresítésével hatásos eszköz jutott a kezünkbe ilyen feladatok megoldására is.

Láttuk, hogy feladatát a járőr fegyverhasználat nélkül tudta megoldani.

A tapasztalat szerint eddig mindig eredménnyel járt a füstgyertya alkalmazása.

A raktárkezelés gyakorlati kérdései.

Irta: DIENES ANDOR g. százados.

Cikkemben nem a csendőrségi raktárhelyiségek részletes tárolási rendszerével óhajtok foglalkozni, mert az erre vonatkozó előírások és rendelkezések szakember előtt közismertek. Cikkemmel rá szeretnék mutatni a gyakorlati raktári renddel kapcsolatban azokra a kérdésekre, melyekre nem találhatunk feleletet az utasításokban. Ezeket a kérdéseket minden tárolásra hivatott szervnél megoldotta a raktárkezelők gyakorlati érzéke, katonás rendszeretete és a magyar férfit jellemző jóízűség.

Most, amidőn a visszatért és visszafoglalt területeken új gazdasági hivatalok vannak alakulóban, úgy gondolom, jó szolgálatot teszek fiatalabb bajtársaimnak, ha ezekkel a gyakorlati kérdésekkel foglalkozom.

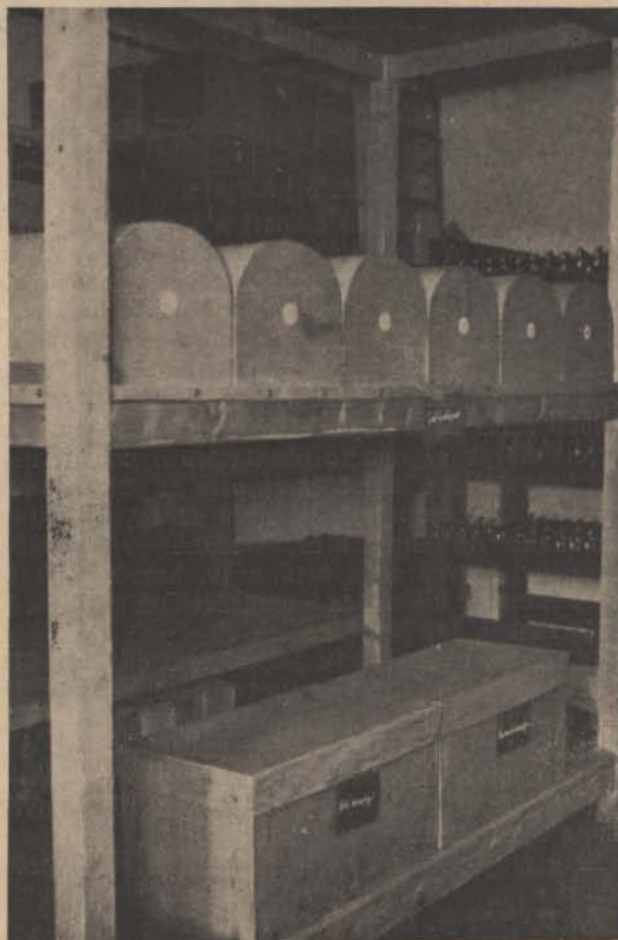
A raktárhelyiségeknek szárazoknak, hűvöseknél, szellősöknek, pormenteseknek és besötétíthetőeknek kell lenniük. Természetes, hogy ennek az eszményi kívánásnak nem minden raktárhelyiség felel meg a gyakorlatban. Bármelyik feltétel hiánya súlyos következményeket vonhat maga után, — ha a raktárak kezelői nem gondoskodnak a tárolt cikkeknek más módon való megóvásáról.

A raktárakban elhelyezett cikkek legnagyobb ellenségei a nyirkosság, a túlságosan meleg, áporodott levegő, az erős fény és a por. A nyirkosság ellen — amennyiben ez nem a raktárhelyiség falaiból ered — könnyű védekezni: esős, nedves időben nem szabad a raktárakat szellőztetni, sőt ilyenkor az ablakok felnyitásától is óvakodjunk; a padlózat felmosását végeztessük száraz, meleg időben. Ha ez — pld. télen, — nem volna lehetséges, úgy a helyiségek fűtésével gyorsíthatjuk a száradást, ennek semmi akadálya sincs, mert a fűtési időszak alatt a raktárhelyiségek után megállapított napi fűtési átalányból fedezhetjük ezeket a költségeket.

Más és súlyosabb a helyzet akkor, ha a nyirkosság okát a raktárhelyiségben kell keresnünk. Természetesen már a raktárhelyiségek kiválasztásánál gondosan ügyelnünk kell arra, hogy a raktár céljaira csak tökéletesen száraz helyiséget biztosítsunk. Hiba többnyire ott szokott előfordulni, ahol mindenáron ragaszkodnak a földszinti raktárhelyiséghez, holott ugyanott esetleg kiváló és száraz helyiségek állnak rendelkezésre — az emeleten. Tudjuk, hogy az épületek emeleti részei többnyire akkor is szárazak, ha az alagsor és a földszint nyirkos, viszont azt is tudjuk, hogy a tárolt anyag ki- és beszállításánál bizony nagy nehézséget jelent az emeleten való raktározás, de inkább válasszuk a száraz emeletet, mint kényelmes, de nyirkos, — vagy nyirkosság-gyanus — földszintet, vagy alagsort. A lépcső még mindig kevesebb bajt fog jelenteni, mint a nedvesség!

Emeleti raktárhelyiség elfoglalása előtt minden esetben szakértői véleményt kell kikérni az emelet teherbírásáról, mert a nagyrészt mozgóterhelésre méretezett lakhelyiségek teherbírása korlátozott. Az államépítészeti hivatalok szakközegei e tekintetben szívesen állanak a parancsnokságok rendelkezésére.

Megtörténhetik, hogy a raktárhelyiség falzatának, vagy padlózatának nedves volta csak a raktár elfoglalása után válik ismeretessé, hiszen a talajvíz feltörésének és felszívódásának olyan okai is lehetnek, melyeknek jelenlétét — a nedves foltok és nyirokgombák megjelenése előtt — még szakértő sem tudja megállapítani. Ilyen esetekben nem szabad várakozni, vagy tőprengeni, hanem a nedves helyiségekből azonnal át kell szállítani a tárolt anyagot más helyiségbe és a nedves

1. ábra.

2. ábra.

részek víztelenítésére — amennyiben ez műszakilag keresztülvihető — javaslatot kell tenni.

Új, vagy újjáalakított épületekben elhelyezett raktárhelyiségek elfoglalásánál különös óvatosság ajánlatos, mert a friss vakolat száradásával járó nyirkosság a tárolt anyagra nézve veszélyt jelenthet akkor is, amidőn az épület már egyébként lakhatónak minősíthető. Különösen az új épületek alagsori, naptól elzártabb helyiségeinél kell erre ügyelnünk. Gyakorlatomban előfordult, hogy egy új laktanyában elhelyezett raktáraitam — a belügmimisztérium engedélyével — a fűtési időszakon túl is állandóan fűtöttem, hogy a vakolat száradását így gyorsítsam és a helyiségeknek száraz levegőt biztosítsak.

A túlságos meleg ellen szellőztetéssel védekezhetünk. Erre is figyelemmel kell lennünk raktárhelyiségeink megválasztásánál: a forró levegőjű raktár (pl. déli fekvésű, nagyméretű főfal, vagy pl. egy központi fűtőkazán közelsége, stb.) éppen olyan veszélyes mint a nyirkos levegőjű; amíg a nedvesség penész- és rozsdakárokat jelenthet, addig az átmelegedett, szellőzhetetlen raktárban a molyosodás veszélyének vannak örökké kitéve a cikkek. Az a jó raktár, amelyben egy ablak- és egy ajtónyitással jó erős „huzatot lehet csinálni“.

A napfény és a por káros hatásától már nehezebb megvédeni a cikkeket. A napfény ellen tökéletes védelmet biztosítanak az ablakok sötétítőberendezései (fatabla, redőny, függöny) azonban a gyakorlatból tudjuk, hogy úgyszólván teljesen lehetetlenség egy raktárt állandóan elsötétítve tartani. A takarításoknál, átrendezéseknél, új anyagok elhelyezésénél, fel- és leszereléseknél stb. nem nélkülözhetjük a világosságot és nem fogjuk tudni elkerülni, hogy raktárainkba a napfény hosszabb ideig be ne tüsszön. Ezért elsősorban azokat a cikkeket kell dobozokban tárolnunk, amelyek a napfény behatására különösen érzékenyek, mint például a festett selyemből, vagy pamutból készült anyagok és a hajtókaposztók. De igen helyes, ha általában az apróbb cikket dobozokba helyezve tároljuk. Ennek nem csupán csinoság, hanem a rend és a könnyebb számbavétel szempontjából is megvannak az előnyei. El lehet kép-

zelni például a bilincslakatok, vagy, a sebkötözőcsomagok helyes tárolását máshogyan, mint dobozolva?

Hogyan készítsük ezeket a kéregdobozokat? Igen egyszerűen: a szükségletnek megfelelően bármilyen színű, de lehetőleg famerevítéssel ellátott dobozokat vásárolunk készen (néhány fillérért kaphatunk ilyen használt dobozokat olyan üzletekben, amelyek részére könnyű súlyú, de aránylag gondos csomagolást igénylő tárgyak érkeznek, pl. kalaposoknál, játékkereskedőknél, stb.) Ezeket a dobozokat sötétkék papírral beragasztjuk és készen van az apróbb cikkek tárolására alkalmas kéregdoboz. A dobozokat úgy helyezzük el az állványokon, hogy egymás mellett az egyforma méretű dobozok álljanak.

Az 1. számú ábrán — az állvány alsó rekeszén — nagyobb, míg a 2. számú ábrán — a háttérben — kisebb méretű kéregdobozokat láthatunk. Ezek mind a fenti eljárás szerint készültek.

Mint tudjuk, előírás szerint a csendőrkalapokat kalapkupokkal egymásba illesztve kell tárolni és a kupok végét vékony papírral beborítani, nehogy az irányított gyapjuszálakat az érintkező kalap verejtékbőrvarrása benyomja. Az így összeillesztett kalap-oszlopot azután oldalt fektetve kell az állványon elhelyezni. Ez előírás, ettől eltérni nem lehet, nem szabad tehát pl. a kalapokat dobozokban, vagy rakaszokban tárolni. Viszont raktáraink egyik legkényesebb cikke éppen a csiszolt-szálú, lakkszegélyezésű csendőrkalap, amit elsősorban kell megvédenünk a portól és a napszívástól. Hogyan? Ezt a raktáraimban „kalaposzlop-borítókkal“ oldottam meg. Ezek a kéregpapírból készült borítók olyanok körülbelül, mint a kettévágott papírhengerek és azt a célt szolgálják, hogy leborítsuk velük a kalaposzlopokat.

Elkészítésük igen egyszerű: a közönséges kéregpapírból készült borítólappal két oldalára ráerősítjük a kissé meghosszabbított félköralakú alaplapokat és sötétkék papírral beragasztjuk. Csupán annyit kell megjegyezni, hogy ragasztással nehéz odaerősíteni az alaplapokat a borítólaphoz, legcélszerűbb és leggyorsabb mód az ú. n. „nittszeggel“ való odaszegelés. A

borítólapon két hosszú szélét egy-egy keskeny puhafaléccal ki kell merevíteni, hogy tartása legyen. Az első alaplapra ragasztott címkére a kalapok nagyságszámát tüntethetjük fel.

Az 1. számú ábrán a kalaposzlop-borítók elhelyezését láthatjuk az állványon; a 2. számú ábrán pedig magát a borítót közelebből és a kalaposzlop letakarását. Bővebb leírás ehhez nem szükséges.

Még a raktárak tisztántartásához szeretnék néhány szót szólni. Délvidéki és egyes erdélyi új osztálygazdasági hivatalok raktárhelyiségeit gyakorlatlan, ideiglenesen felfogadott napibéres irodaszolgák fogják takarítani. Nem elegendő az, ha a raktárhelyiséget takarító alkalmazottnak csak nagy általánosságban adjuk tudtára, hogy kötelmei közé fog tartozni a raktárak tisztántartása is. A raktárak takarítására az irodaszolgát éppen úgy ki kell képezni, mint pl. a sokszorosítógép kezelésére. Ezt a raktárkezelők végezzék. Feltétlenül ki kell oktatni a polgári alkalmazottat a fény, a hő, a por és a nedvesség káros hatásáról, a molyirtó anyagok felhasználásáról, a kényesebb anyagokkal szemben tanúsítandó elővigyázatosságról, stb. és ez esetben nem fog majd előfordulni az, hogy az irodaszolga csukott ablakoknál, derékig lengő porfelhőben fogja söpörni a raktárhelyiséget, majd kemény sörtekefével esik neki a csendőrkalapok finom nemezének és végül bőven meghinti molyirtó anyaggal — a vászonneműeket. Nem elegendő csak dorgálni az irodaszolgát, ki is kell képezni.

Újabb az osztálygazdasági hivataloknál van egy különleges célokat szolgáló raktár is: a nemtényleges legénység használatára kiadott cikkek raktára. Ezzel kapcsolatban csak annyit jegyzek meg, hogy a nemtényleges legénység részére tárolt anyagot feltétlenül el kell különíteni a ténylegesekétől, tehát a külön raktárhelyiség kérdését akkor is meg kell oldani, ha ezáltal átmenetileg zsúfoltság állna elő. A nemténylegesek részére kiadott cikkek lehetnek az alosztályoknál, illetve a nemtényleges legénység használatában is, viszont a teljes készlet nyilvántartására szükség van. A nemténylegesek raktárában célszerű tehát az egyes cikkek mennyiségét feltüntető állványtáblák helyett egy közös fekete táblát készíttetni, melyen nemcsak a cikkek nevét és mennyiségét, hanem azok hollétét és a kiadott össz-mennyiséget is fel tudjuk tüntetni. A 3. számú ábra egy ilyen közös tábla rovatrendszerét szemlélteti, természetesen — érthető okokból — üresen.

Végül néhány szót a raktárak tetszetősségéről.

Ne gondoljuk azt, hogy a tárolt cikkek csinos elrendezése, a csillogó tisztaság, az ízléses rend csak belső célokat szolgál. A szép raktárban nevelő erő is van! Sohasem szabad elfelejtenünk, hogy a raktár a testület egyik előszobája: ezt látja először a felszerelő próbacsendőr, itt teszi a fejére először a tollas kalapot. A raktár emlékét, ahol felszereltünk, mindnyájan elviszük magunkkal katonaéletünkbe, ha mindent elfelejtünk, ezt soha. Figyeljük meg, hogy milyen mély hatással van a felszerelő fiatalokra a csillogó raktár: szinte lábujjhegyen lépnek benne és csak halkán beszélnek. Igen, megilletődöttek. Ez a rend, ez a hűvös tisztaság az első benyomásuk lesz a testületről. A magyar ember józan, szinpadi eszközökkel nem lehet rá hatni, de a néma és kihangsúlyozatlan valóság megérinti. A rend a lélekhez beszél s ezért mi vagyunk felelősek. Ezért mondom most is és mindig: vigyünk lelket az anyagi szolgálatba!

Képek Galiciából . . .

Irta: dr. CZEGLÉDY JÓZSEF főhadnagy.

A mai ember siet. Így van aztán, hogy semmire sincs ideje, legkevésbé olvasásra; mindenből — ebből is — csak egy keveset szeret. Ez a gondolat vezetett, amikor ezeknek az apróságoknak a megírására gondoltam.

1.

Nem egyszer fordult elő, hogy a tábori- és a hadtápcsendőrök egyedül kóborló, gondozatlan gyermekeket hoztak be az utakról. Voltak köztük fiúk és lányok, ruthének, még magyarok is. Egy-kettő egészen Budapestről. Róluk, ezekről a messziről a szovjethoz tévedt gyermekekről szólunk itt egy-két szót.

A feltett kérdésre megakadás nélkül hazudták el odajutásuk körülményeit. Csak a részletekben volt eltérés. Az egyik az „édesanyját ment keresni“ és hogy-hogynem, áttévedt a határon, ahol a bolsevik katonák ellopták... A pestkörnyékiek „kirándulni mentek“ Kárpátaljára és egyszerre csak a „véletlen folytán“ a határ túloldalán találták magukat.

Mint a vízfolyás, úgy hazudták ezeket és az ehhez hasonló meséket. A valóságot pedig csökönyösen tagadták. A valóság az volt, hogy a hazai kommunista szervezetek csempészték ki őket, hogy az agitátorképző iskola elvégzése után mint kiképzett kommunista izgatók, térjenek vissza — hozzánk.

Jó bánásmódban részesülhettek az iskolákban, mert nem volt egyetlen rossz szavuk sem a szovjetről. Velünk szemben annál bizalmatlanabbak voltak.

2.

A szovjetparadicsom megszünzte nem sok jót hozott a zsidókra Galiciában. A lakosság, különösen az ukránok, nagyon haragudtak a zsidókra.

A hadtápcsapatok megérkezése valamit javított ezen a lehetetlen helyzeten. Meg is nyílt a zsidók szíve azonnal. Kitért belőlük a magyar hazafiság. Tömegesen jöttek, kértek engedélyt, hogy átjöhessenek Magyarországra. Különösen a tőlünk emigrált zsidók lettek egyszerre nagy magyarok.

Volt azonban elég eszközünk arra, hogy tudtukra adjuk: nincs szükségünk erre a megrendelhető, émelyítő hazafiságra.

3. ábra.

3.

Sok panasz hallik itthon, hogy egyik-másik faluban vagy tanyán nincs orvos. Nem mondom, hogy ez így jól van és a magyar viszonyokat sem akarom az orrossal egy napon említeni. Nálunk nincs paradicsom! Igaz, hogy az ő paradicsomukban még ma is milliók halnak meg anélkül, hogy egész életükben orvost láttak volna.

Ilyenformán akadt elég dolga a zászlóalj orvosának a polgári lakosság körében is.

Csak egy esetet a sok közül.

Már az első faluban hoztak az orvoshoz egy leányt. Megszámlálhatatlan seb volt rajta, gennyesen, fertőzve.

Mint elmondták, kapálás közben egy szovjet aknára vágott, mely nyomban felrobbant. Minden ápolás nélkül már egy napja feküdt! Milyen szívós is az ember!

Az orvos a lehetőséghez képest segélyben részesítette a leányt és a kórházba küldte.

Többet nem tudok sorsáról. Csak azt tudom, hogy a teljesen lakatlannak látszó falu másnap reggelre megtelt emberekkel. Tekintetükből elmúlt a riadalom. Hálaival volt az tele, amikor elindultak a határ felé, hogy elkóborolt lovaikat, marháikat megkeressék.

De ki tudja, hány ilyen akna robbant fel, ahová már nem jutott el a magyar katonáorvos sem. Azt csak a jó Isten tudja...

4.

Zászlóaljparancsnokunk híres volt arról, hogy nagyon közel tudott férközni nemcsak a katonáinak, de a polgári lakosság szívéhez is.

Legyen rá példa a sok közül az alábbi eset.

Igen sok panaszos, bizottság, küldöttség stb. állt akkornap délutánján a zászlóaljparancsnokság előtt. Főtt a fejünk, hogy valamennyinek igazságot tegyünk. Egy összetöporódott ukrán anyókat a tolmács semmi áron nem akart beengedni. Pedig igen akart jönni.

Mikor a tolmácsot az ablakon át felelősségre vontam, jelentette, hogy az anyóka segítséget akar tőlünk kérni. Merthogy — ellik a tehene valamelyik távoli tanyán...

Magam is a tolmácsnak adtam volna igazat, ha az őrnagy úr fel nem figyel a vitára.

Így került be az anyóka. A tolmács segítségével megértettük nagy sokára, mit akart. Kocsit kért, hogy vitessük ki az állatorvost a tehenéhez. Mert hát most ellene az istenadta.

A legjobb lovakat adta az őrnagy úr az állatorvos alá. Szálltak az orrossal a kipihent, könnyű alföldi lovak, mint a madár.

Szállt ám a hír is! Az egész környéken egyébről sem beszéltek akkor az emberek. Pedig hát de sok más beszélni való is lett volna!

Csak négy nap múlva találkoztam ismét az anyókéval. Amikor kifelé mentem a zászlóaljparancsnokságról, észrevétlenül mellém somfordált ez az öregasszony. Megcsókolta a kezemet, ugyanakkor pedig az ölemben nyomott egy tyúkot, talán egyetlen, utolsó tyúkját.

Nem is nekem járt volna pedig. Talán ő sem nekem szánta, hanem az örök magyar katonának, akinek a szíve tele van jóssággal és igazságszeretettel.

5.

Legmegrázóbb élmény marad a templomok megnyitása és az első istentiszteletek. Olyan jeleneteknek volt itt tanuja a szemlélő, amilyeneknek sehol máshol.

Ovatosan előre a gyenge hídon.

Mennyire ösztönösen életszükséglet a vallás, az Istenhez való felemelkedés! De ezt már többen és színesebben leírták, mint én tudnám.

Nem is ezzel kívánok itt foglalkozni, hanem azzal, hogy milyen közkedvelt lett a templomba járó magyar katona!

Az egyik kikülönített szakaszparancsnoknak — elbeszélése szerint — oly nagy tekintélve volt a vallás visszaállítása körül, hogy az egyik ukrán ünnep alkalmából még prédikálnia is kellett! Magyarul! Az ukránok szájtátva hallgatták!

Ezzel azonban nem volt vége az ünnepnek. A körmenetben is részt kellett vennie — a baldachin alatt.

Határtalan volt a zavara, amikor a baldachin alatt a pap tömjénezte. A fehér ruhás kislányok pedig virágokkal szórták tele az 1914-es világháborút is megjárta öreg lábai előtt az utat.

6.

Akkor ismertük meg, amikor jöttünk gépkocsival Bolechovból hazafelé. Lassan cammogott a kocsi a sinek között. Lelkendezve futott felénk egy határozottan ukrán típusú, surbankó gyerek.

És magyarul köszön oda. De tovább is így beszél.

Mondanom sem kell, milyen meglepetés volt ez a dolog. A gyereknek is lázban égett a szeme a boldogságtól, hogy magyar katonát láthatott.

Mint elmondta, Kárpátalján született, és úgy került ki szüleiével Galiciába.

Mindennapos vendégünk volt később már a kis Pajtás, Dolinán. Büszkébb gyerek nem igen volt Galiciában akkor.

Soha nem fogom elfelejteni azt a pillanatot, amikor a zászlóalj, felsőbb parancsra, hazaindult Galiciából. Menetkészen álltuk végig Dolina főutcáját. Vártuk a parancsot az indulásra.

Egy gyermek — talán senki más nem is vette már észre — szemét törölgette a templom előtt. Némán nézte a készülődést.

Mikor pedig a zászlóaljparancsnok úr parancsára felharsant a menetet jelző kürt, kitört belőle a zokogás.

Sokáig jött még utánunk a kis pajtás, mint gazdájától elriasztott, hű kutya.

Sokan sajnálták Galiciában, hogy kivonultak a hadtápcapatok, de senki olyan megrázóan, mint ez az ukrán gyermek.

Mi más lehet ennek az oka, mint az áldott magyar föld varázsa, melytől nem lehet szabadulni, ha valaki megismerte.

7.

Sötét nyári éjszaka volt. Itt, a fenyvesek hazájában még sötétebbek az éjszakák. A hatalmas fenyvesek ráborulnak az utakra. Befüggönyözik a mennyboltot.

Mennyi titkot rejt magában ez a galíciai éjszaka, telve a fenyők ózondús illatával és az itt elhalt nemzedékek véreinek felpárolgó emlékeivel.

Mert ezek az emlékek éltek bennem, amikor a rövid szabadságról visszafelé menet, lefelé haladtunk a Kárpátok galíciai oldalán.

A kocsi azonban hirtelen megállt. Nem akartunk hinni a szemünknek!

A fénykévében egy hatalmas szarvas bámult ránk barátságos, nagy szemével. Tíz méterre lehetett a kocsi elejétől.

Érthetetlenül, csodálkozva néztünk egymásra.

Mit csináljunk? Igazi szarvassal állunk szemben? Vagy valamelyik ukrán akar megfigurázni?

Mintha csak ezekre a kérdésekre akart volna felelni, bánatos-méltóságteljesen meghajtotta fejét. A kocsi előtt elkezdte csipkedni a füvet.

Izgatott szavak, lényegük: a vadász vágy.

De mivel? Nincs puskánk!

A szarvas pedig csak eszegetett.

— Az ám! Hiszen elhoztam én magammal a 16-os sörétesemet. Csak az ülés alatt van — szétszedve. Rajta meg a sok egyéb holmi!

Lett nagy keresgélés a kocsi fenekén. Elő is került a puska minden része. Bele is tellett 5 perc.

A szarvas pedig eszegetett tovább.

Még a történet hiányzott!

Az is ott volt azonban valahol a kocsi alján, egy aktatáskában. Osszemásztam megint a kocsi alját. Meg is találtam a táskát.

Azalatt pedig az Őrnagy úr és a gépkocsivező próbálták összerakni a puskát. De a csukott kocsiiban nem tudták! A gépkocsivezőt is elkapta közben a vadászszenvédély és — a pisztolyával akarta leteríteni a nemes vadat.

Amelyik közben nyugodtan eszegetett tovább!...

No, de nem sokáig!

Közben a puska is készen lett. Én is nyujtom a történet az Őrnagy úrnak.

Próbálja beleilleszteni az Őrnagy úr. Próbálja a soffőr is. Végre is az Őrnagy úr azzal adja vissza, hogy nem 16-os, hanem 12-es!

A negyedik és az ötödik azonban beleillett.

Nem is sokáig eszegetett a szarvas.

Az Őrnagy úr óvatosan próbálta kinyitni a kocsi ajtaját. Erre azonban a szarvas is felfigyelt és kényelmesen belépett a sűrűbe. De nem ám sietve!

Mikorra az Őrnagy kinyitotta a kocsi ajtaját, célzásra emelné a puskáját, volt szarvas, nincs szarvas...

Nem is láttuk soha többé. Pedig valahányszor arra jártunk, mindig figyeltük.

A nyomozókulcsban ezer és ezer elfogandó neve van. Ha azokból minden csendőr csak egyet kézrekerít, már sokat tett a közbiztonság nyugalmáért!

Bűnügyi apróságok

Írta: **OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA** alezredes.

(4. közlemény.)

1933 augusztusában Ettischleben bei Amstadt német községben egy ottani gazdálkodót a bérese, a felesége felbujtására egy vas parázsfogóval agyonvert. A hullát a csürben rejtették el. Ott volt két napig. Ezután egy szekeret megraktak terménnyel, a hullát a kocsiülés alá gyömösölték és elhajtattak a közeli Marlishausenbe, a terményt lerakták és eladták. Visszafelé vezető útjukon, — már besötétedett, — hogy lábnyomokat ne idézzenek elő, a hullát egyszerűen a szekérről lelékték az út árkába és továbbhajtottak. Az út földút volt és a nyomok minden elővigyázatosságuk ellenére is árulójukká váltak. Az asszonyra és a béresre ugyanis a csendőrség már gyanakodott, mert a gazda eltűnése feltűnt, az asszony és a béres az őket holléte felől kérdező szomszédoknak, rokonoknak pedig mindig csak azt válaszolták, hogy néhány napra elment, de nemsokára visszajön. A hullát az út árkában másnap kora reggel megtalálták. Szerencsére nem fordult meg a helyszínen más járómű és így a helyszínen megjelent csendőrség a szekérmomok rögzítésre és azonosításra alkalmas állapotban találta. A nyomokról készült mintákat összehasonlították a gyanúsítottak szekérével. Az összehasonlítás kimutatta, mind méretek, mind sajátossági pontok tekintetében az azonosságot, mire az asszony és a béres, akiket már kb. egy éve szerelmi viszony fűzött egymáshoz, a bűncselekmény elkövetését beismerték.

Lengyelországban az 1930-as évek elején, egy augusztusi napon, egy J. L. nevű pozeni embert és tízesztendős fiát tettenérték, midőn Falkavo község határában, egy búzaföldön egy bőröndöt akart elégetni. A bőröndben feldarabolt női hullarészek voltak. A nyomozás kiderítette, hogy J. L. valóságos szörnnyeteg volt, aki négy nőt tett el láb alól, illetve ennyit tudtak rábizonyítani. A gyanú fentállt, hogy másik két eltűnt fiatal leányt is ő tett el láb alól, ezt azonban nem sikerült bizonyítani.

Az egyes esetek a következők:

1927-ben Posen környékén megismert egy fiatal leányt, akinek női orvosként mutatkozott be. Az ismeretség elmélyülése után, a leány megbízta, hogy tiltott műtétet hajtsen végre rajta. J. L. a saját lakásán ezt meg is cselekedte, holott soha életében nem volt orvos, de még ápoló sem. A műtétről ilyenképen halvány fogalma sem volt. A leány néhány óra alatt elvérzett. J. L. a házat felgyújtotta. Így akart az áruló holttesttől és bizonyítékoktól megszabadulni.

1931 decemberében J. L. egy házalónőt ismert meg. Kicsalta egy elhagyott helyre, ott hátulról lelőtte, majd kirabolta. A hullát feldarabolta és a hullarészeket egy pöcegödörbe dobta.

1932. év elején J. L., aki nős ember volt, feleségül vett egy leányt, aki a közelmúltban néhány ezer zloty-t örökölt. J. L. az ismerősök, szomszédok körében azt híresztelte, hogy feleségével Belgiumba fognak kivándorolni. Feleségével el is adta a házat és berendezését és a kapott pénzzel először Zakopane-ba, majd onnan Posenbe utaztak. Útközben mérget kevert felesége ételébe, italába. Az asszony nem pusztult el, de súlyosan megbetegedett úgy, hogy Posenben kórházba kellett mennie. Néhány heti kezelés után a kórházból, mint

lábadozó beteget kiengedték. J. L. másnap megölte, a hullát feldarabolta és egy bőröndbe csomagolta. A szomszédoknak azt mondta, hogy felesége Németországba utazott, két nap múlva ő is utána megy. Két nap múlva a hullarészeket tartalmazó kofferrel elutazott Zakopanebe, majd onnan Posen környékére, ahol Ostrowo hátrában a koffert elásta.

1934 júliusában újból megnősült. Teljesen szegény leányt vett el. Még az esküvője napján megvásárolta azt a csöntfűrész, amelyet, új felesége tervezett megölése után, a hulla feldarabolásánál szándékozott használni. Az esküvőt követő napon meglátogatta őket a felesége húga, akinek J. L. azt mondta, hogy nagyon tetszik neki, és hajlandó volna feleségül venni, ha a feleségét „valami baj érné”. Új feleségét még aznap éjjel — tehát 2 nappal az esküvő után, meggyilkolta. A holttestet feldarabolta. A fejet és végtagokat kályhában égette el, a törzset pedig bőröndbe csomagolta. Ennek a bőröndnek az elrejtése közben érték tetteit.

J. L.-ről orvosszakértők megállapították, hogy teljesen beszámítható, tehát tetteiért büntetőjogilag felelős.

A második és harmadik esetnél a cselekmény rugóját kapzsiság, haszonlesés képezte. Az első és a negyedik esetnél azonban a gyilkosságból semmi haszna nem lehetett, így ezek lelki rugója érthetetlen. Ő maga sem tudta, vagy nem akarta megmagyarázni.

*

1897. évben Berlinben egy berlini bankár egyik ügyfelét, egy dúsgazdag özvegyasszonyt fel akarta keresni, hogy vele vagyoni ügyeket megbeszélhessen. A bankár kezelte ugyanis az özvegy vagyont. A 70 éves öregasszony, idős leányával Berlinben, egy többemeletes bérházban lakott, amely a tulajdona volt. A bankár a lakást zárva találta. Érdeklődésére a lakók azt a felvilágosítást adták, hogy anya és leánya Párisba utaztak, a házgondnoki teendőket pedig egy cipőkereskedőre bízta elutazásuk előtt, aki néhány héttel ezelőtt bérelte ki a ház egyik üzlethelyiségét és azt elegáns cipőkereskedésnek rendezte be. Hozzáfűzték, hogy néhány nappal ezelőtt a cipőkereskedő is elutazott. A cipőkereskedő magyar állampolgár volt. A bankár évtizedek óta ismerte az öregasszonyt, ismerte zárkózott, bizalmatlan természetét, tudta, hogy sohasem szokott utazgatni és így az egész ügyet gyanúsak találta. Különösen az tűnt fel neki, hogy a bizalmatlan természetű öregasszony a ház gondozásával olyan embert bízott meg, akit csak néhány hete ismert. A bankár bizalmasan közölte a rendőrséggel azt a gyanúját, hogy ügyfelei elutazása körül valami nincs rendben. A rendőrség felnyitotta az öregasszony lakását. A lakásba lépve, azonnal látszott, hogy itt bűncselekmény forog fenn. Fiókok, szekrények fel voltak törve, tartalmuk a padlóra kiszórva. Minden jel azt mutatta, hogy itt értékek után kutattak. Az öregasszony és a leánya nem volt a lakásban. *Ellenben meg lehetett találni a lakásban mindent, ami nem lehetett volna ott, ha anya és leánya valóban elutaztak volna valahova (cipők, ruházat, bőröndök stb.).*

(Az alagi hitvesgyilkos asszony pl. azt adta elő, hogy férje Budapestre ment munkát keresni és addig haza sem jön, amíg munkát nem talál. Az asszony, aki a valóságban a férjét éjjel álmában agyonlőtte, azután a holttestet feldarabolta, határozottan bűnöző tehetség volt. Előre látta, hogy a férjét keresni fogják és esetleg házkutatással igyekeznek megállapítani, hogy férje milyen ruházatban távozott és milyen tárgyakat vitt magával. Elképzelte tehát magának, hogy férje, ha valóban Budapestre távozott volna munkát keresni, mit vitt volna magával. Ezeket a holmikat azután összeszedte, bevitte Budapestre és eladta a Teleki-téren.

Nem volt azonban eléggé alapos. Megfeledezett a férje legutoljára viselt és még teljesen tiszta ingéről, benne az ing és kézelő gombokkal, gallérjában a nyakkendővel. Ez az az az utolsó estéjén levetkőzése közben levetette. Nem tudott megválni férje zsebórájától sem, mert ezt fiának szánta. Ez is előkerült a házkutatásnál.

A gyilkos asszony később elmondotta, hogy tagadásában akkor rendült meg, midőn elébe tárták, hogy férje az óráját, az ingét és gombjait is magával vitte volna, ha valóban Budapestre távozott volna, annál inkább is, mert időközben a férj hozzátartozóinak kikérdezésével tisztázták, hogy csupán egy rend ing- és kézelőgombja volt. (Érdekes volt a házkutatásnál látni azt, hogy az egyik csendőr az inget kezébe vette, megforgatta, megnézte, azután minden érdeklődés nélkül letette és tovább kutatott. Mögötte jött egy másik, aki úgy lecsapott az ingre, mintha aranyat talált volna. Az első csendőr szűklátókörű volt. Nem ismerte fel az adat jelentőségét. Véres bűncselekmény gyanújáról volt szó, minek következtében az egész gondolkozása csak a vérnyomok keresésére volt beállítva. A másik csendőrnek élesen működött az agya, azonnal felismerte az adat jelentőségét.)

Ebből a rendőrség már súlyos bűncselekményre kezdett gyanakodni. Felnyitották a távollevő cipőkereskedő üzletét is. Az elegánsan berendezett üzletben minden volt, de cipő alig akadt. A polcok zsúfolva voltak üres cipődobozokkal. A cipőkereskedőre az a gyanú irányult, hogy az öreg nők eltűnésében valami szerepe lehet. Átkutatták az egész épületet. A cipőkereskedéshez tartozó pincerészben nagyobb homokrakásra bukkantak. A homokrakást széjjelhányták. Alóla két hatalmas láda került elő. A ládákban az állítólag Párisba utazott öregasszony és leánya holtteste feküdt. A holttesteken látható külsérelmi nyomok kétségtelenül mutatták, hogy mindkettőjükét úgy ölték meg. A megindított nyomozás során megállapítást nyert, hogy a homokot egy fuvarossal a cipőkereskedő hozatta a házba. Ebből még kellemetlensége is származott annak idején, mert a fuvaros a homokot egyszerűen leszórta a járdára és azután elhajtott. A homokrakás akadályozta a közlekedést és a környéken szolgálatot teljesítő rendőr figyelmeztette is a cipőkereskedőt, hogy a homokot távolítsa el a járdáról. A cipőkereskedő udvariasan elnézést kért és nyugodtan kijelentette, hogy azonnal intézkedik. Néhány perc múltán valóban megjelent két munkás, akik a homokot a járdáról az utcára nyíló pinceablakon keresztül belapátolták a pincébe. A cipőkereskedő ennél a jelenetnél teljesen nyugodtan, elfogulatlanul viselkedett, pedig a későbbi megállapítás szerint ebben az időpontban két áldozata holtteste, ládába csomagolva már ott hevert a pincében, alig 2—3 lépésnyire a kihágásra figyelmeztető rendőrtől.

A nyomozás igyekezett minél részletesebb adatokat feltárni a cipőkereskedőre és feleségére nézve a kibocsátandó nyomozólevél céljaira, mert Berlinből mindketten nyomtalanul eltűntek. 100.000 példányban, 18 különböző nyelven, a két gyanúsított fényképével is ellátott (fényképeket a rendőrség a cipőkereskedő lakásán találta), nyomozólevelet bocsátottak ki és azt Németország és Ausztria-Magyarország valamennyi külképviseletének, konzulátusának kellő példányszámban megküldték. A nyomozás megállapította, hogy a cipőkereskedőknek volt egy kutyájuk is és az velük együtt szintén eltűnt. Valószínűnek látszott, hogy a kedvenc kutyájuktól nem tudtak megválni és azt is magukkal vitték. A nyomozólevél természetesen a kutya pontos leírását is tartalmazta, sőt a nevét is. „Buki“-nak hívták.

A gyilkosság lefolyását a rendőrség a következőképpen képzelte el: Az álcipőkereskedő valami úton tudomást szerzett az áldozata gazdagságáról és elhatározta, hogy kirabolja. Esze ágában sem volt cipőt árusí-

tani. Az üzletet az öregasszony házában csupán azért rendezte be, hogy áldozatait odacsalogathassa. Ezek bele is mentek a csapdába. Az üzletben megölték őket. A helyszíni szemle alkalmával az üzlet padlóján szőnyeget találtak, amelyeken véryomokat lehetett kimutatni. Mint később kiderült, a zsákmány igen szerény volt, mert az óvatos, bizalmatlan, öreg nők nem tartottak nagyobb értéket a lakásukban.

Érdekes ellentét húzódott meg ennek a gyilkosnak a lelkében. A két szerencsétlen öreg nőt hidegvérűen és kegyetlenül eltette láb alól, hogy értékeikhez juthasson, de ugyanakkor annyira ragaszkodott a kutyájához, hogy nem tudott megválni tőle. Pedig tudhatta, hogy a kutya könnyen árulójává válhat. Így is történt. Ha a külföldön élő német és osztrák-magyar állampolgárok bármilyen ügyes-bajos dolgukban hazájuk követségét vagy konzulátusát felkeresték, szemük ezeknek az épületeknek előcsarnokában, lépcsőházában, várakozó termében egyaránt a falra szegelt nyomozólevélre esett. Két év mu. va Rio de Janeiroban egy osztrák kereskedősegéd olvasta el a konzulátuson a nyomozólevelet. Megnézte a rajta levő fényképet is és ezek nagyon emlékeztették őt egy ismerős, ugyancsak Rio de Janeiroban élő osztrák hölcső házaspárra. Ismerősei és a fényképek között csupán hasonlatosságot látott fennforogni, az illetők másképp is neveztek magukat, de az, ami szeget ütött a fejébe, ismerőseinek kutyája volt. Ezt is másképp hívták ugyan, de a nyomozólevél leírása egyébként tökéletesen ráillett. A kereskedősegéd azonnal jelentkezett a konzulátuson. A konzul a brazil rendőrséghez fordult. A kereskedősegéd brazil rendőrök társaságában megjelent ismerősei lakásán. Otthon voltak. Ott volt a kutya is. A kereskedősegéd a kutyát „Buxsi” néven szólította, mire a kutya farkát csóválva futott hozzá. Ezzel akaratlanul árulójává vált gazdájának.

A gyilkos a főtárgyaláson konokul tagadott, sőt mindent elkövetett, hogy ártatlan emberekre hárítsa a felelősséget. Őt halálra, feleségét hosszú tartamú szabadságvesztés-büntetésre ítélték. $\frac{1}{4}$ órával a kivégzés előtt a siralomházban az ügyész engedélyével elbucszúthatott a feleségétől. Még itt is azt hangoztatta, hogy más bűnéért ártatlanul kell meghalnia, majd felesége lelkére kötötte, hogy a Braziliában maradt „Buxsi”-ről gondoskodjék. A kérgeslelkű gyilkosnak élete utolsó negyedórájában is a kutyája járt az eszében.

*

Ilyen furcsa jelenséggel a bűnügyi krónikákban gyakran találkozunk. Akadt gyilkos, aki az országúton, lovas kocsiját hajtó asszonyt kegyetlenül meggyilkolt és kirabolt, de utána a gazdátlanul maradt lovakat a kocsin talált pokróccal betakarta, nehogy megfázzanak.

A másik tömeggyilkos, aki egy tanya összes lakóit, férfit, asszonyt, gyermeket egyaránt meggyilkolt, a helyszínről való távozása előtt kinyitotta a kanárimadarak kalitkáját, nehogy azok éhen vagy szomjan vessenek.

A mindvégig való értelmetlen tagadásra is sok példát tartalmaz a bűnügytörténet. Ilyen eset volt Éder József, a kivégzett pesthidegkúti gyilkos, akit a rögtönítélő bíróság minden tagadása ellenére halálra ítélte a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján. Éder azonban végül is megtört, mert a siralomházba kérte a bíróságot és ott, közvetlenül a kivégzése előtt beismerő vallomást tett. Ezt se önzetlenül tette, mert a beismerő vallomása fejében azzal a furcsa kéréssel hozakodott elő, hogy a kivégzését 24 órával halasszák el. Ez természetesen, a fennálló törvényes rendelkezések miatt nem volt teljesíthető.

Németországban egy aranyműves állatias kegyetlenséggel, előre megfontolt szándékkal, meggyilkolta a feleségét. A felesége neve Laura volt. A bűncselekményt és az ő tettességét személyi és tárgyi bizonyítékokkal kétséget kizáró módon bizonyítani lehetett. Minden tévedés ki volt zárva. Az aranyműves az elébe tárt bizonyítékok ellenére is mindvégig tagadott, sőt élete utolsó másodperceiben, mikor a hóhér a pallosát már csapásra emelte, azt kiáltotta „Laurám jövök!”

A mi működési területünkön is előfordultak olyan esetek, amelyeknél a tettes az áldozata hullájától a legkülönbözőbb módon igyekezett megszabadulni. Két esetről tudok, amidőn a gyilkos a hullát jégveremben rejtette el. Faluhelyen az udvarban, kertben való elásás, trágyadombba való rejtés, vízbedobás divatos.

(A cinkotai Kis Béla esete még valamennyiünk emlékezetében él. Több nőt meggyilkolt. Áldozatai holttestét benzines hordókba gyömöszölte, a hordókat leforrasztotta és azután a fészkerben tárolta. Sohasem került kézre. Egyesek szerint az idegenlégióban, mások szerint a világháborúban pusztult el.)

Arról is megemlékeztem már ezeken a hasábocon, hogy falusi paraszt nő, gyermekölés tette, kis áldozata hulláját egyszerűen felfőzte szappannak.

Még kell említenem itt még egy igen érdekes esetet. Beismerem, hogy nem való történet. Bűnügyi regényben olvastam, de mivel lehetetlenség sincs benne, leírom. Sohasem tudni, hogy a való életben nem találkozunk-e hasonló esettel annál is inkább, mert arról, hogy hány bűnöző méríti tudását, alkalmazott fogásait a ponyva-filmből és irodalomból — statisztikák állanak rendelkezésre.

Gyilkosságot követtek el. A tettesek törték a fejüket, hogy mit csináljanak a hullával. Végül nagyszerű megoldást találtak. A banda egyik tagja megbarátkozott a község temetőőrrel, azt elcsalta korcsmába egy pohár borra és tereferére. Ez alatt a többiek a hullát kicsempésztek a temetőbe, kibontották egy aznap elhantolt halott sírját, a hullát a koporsó tetejére helyezték és utána a sírt visszahantolták.

A sírdombra a koszorúkat ugyanúgy rakták vissza, ahogyan azokat találták. A hulla elrejtésére talán ez a legbiztosabb mód, ami csak elképzelhető.)

Valaki most azt kérdezhetné tőlem, hogy miért írom én le ezeket a hátborzongató történeteket. Válaszolok erre a kérdésre. Még pedig egy megtörtént esettel kapcsolatosan. Faluhelyen egy leány eltűnt. A lakosság suttogni kezdett, hogy valami nincs rendjén. Az őrs megindította a nyomozást, de hosszú időn keresztül nem értek el eredményt. Egészen addig nem volt eredmény, amíg valakinek eszébe nem jutott a lakás közelében levő régi, felhagyott kőbánya átkutatása. Itt megtalálták a leány holttestét. A saját apja ölte meg és rejtette oda. — A nyomozáshoz képzeldő — fantázia kell. Itt pl. el kellett volna képzelni tudni már a nyomozás elején, hogy a leány holttestét abban az esetben, ha az nem ment világgá, — mint a hozzátartozói állították, — hanem eltették láb alól — hova rejthették el? Nem hiszem, hogy egy olyan csendőrnek, aki az itt leírt eseteket elolvasta és megjegyezte, már a nyomozás legelején ne támadt volna az a gondolata, hogy a régi kőbányában utána nézzen. Minél több ismert eset él az ember emlékezetében, annál könnyebb dolga van adott esetben a képzeteknek a lehetőségek elképzelése és így a feltevések felállítása tekintetében. (Folytatjuk.)

Tetszik Önnek

a Csendőrségi Lapok képes melléklete? Biztosan. Legyen munkatársunk, segítünk abban, hogy minél gyakrabban adhassunk ilyen mellékletet: küldjön fényképeket.

KATONAI ISMERETEK.

A gyalogság legújabb fegyvere, a gránátvető.

Írta: HAZAY IMRE alezredes.

A gyalogság felszerelésébe új fegyver került, a gránátvető.

Rendszeresítését elsősorban az tette szükségessé, hogy támadásnál, ha a betörési pontot 300 m-re megközelítettük, majd később a betörésnél és a védőálláson való átküzdésnél a támadást támogató tüzérség és aknavető tüzére csak részben számíthatunk. Ennek az a magyarázata, hogy úgy a tüzérségnél, mint az aknavetőknél, igen nagy a robbanásnál keletkező repeszek veszélyeztető hatáskörlete, tehát csak oly célokra tüzelhetnek, melyek a támadó részekről megfelelő távolságra vannak.

Ennek a kérdésnek kihatását az 1. ábra világítja meg. A támadónak az ábrán feltüntetett egyik szakasza egy ellenséges fészekre támad, melyet a tüzérség és az aknavető is tűz alatt tartanak.

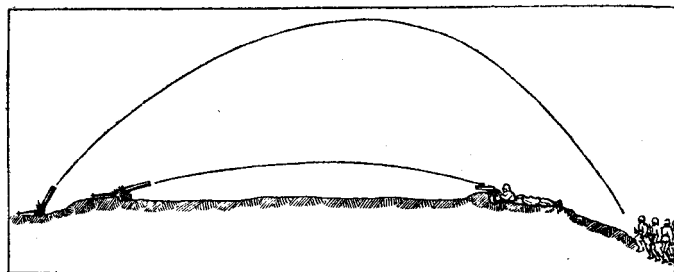
Az ábra „a” részén feltüntetett helyzet elérése után azonban előbb a tüzérség, majd az aknavető is be fog-

ják szüntetni a tüzet a megtámadott fészekre, hogy szórással és repeszdarabjaikkal a támadót ne veszélyeztessék. A két nagyhatású fegyver részéről a támogatás tehát hiányozni fog éppen a támadás legnehezebb mozzanatában.

A gránátvető rendszeresítése átsegíti a támadó szakaszt ezen a nehéz helyzeten (1. ábra „b”), mert a megtámadott fészekre irányított tüzével (nagy pontosság, kis szórás, kisebb repesz hatótávolság) lehetővé teszi, hogy a támadó szakasz, tüzének védelme alatt, a fészket rohamtávolságra közelítse meg. Ez alatt a tüzérség és az aknavető a szomszéd fészkeket fogják le.

A gránátvető nemcsak arra hivatott, hogy a támadás legnehezebb pillanataiban hiányzó tüzérségi és aknavető tüzet pótolja, hanem ezen feül főleg oly célok ellen jelent segítséget, melyeket a gyalogság lapos röppályájú fegyvereivel (puska, golyószóró, állványos golyószóró, géppuska, nehéz puska, páncéltörő ágyú) nem tud leküzdeni.

Ezt lehetővé teszi a gránátvető szerkezeti berendezése. A gránátvető csöve ugyanis kétféle helyzetbe állítható, aszerint, hogy meredek vagy kissé hajlott röp-

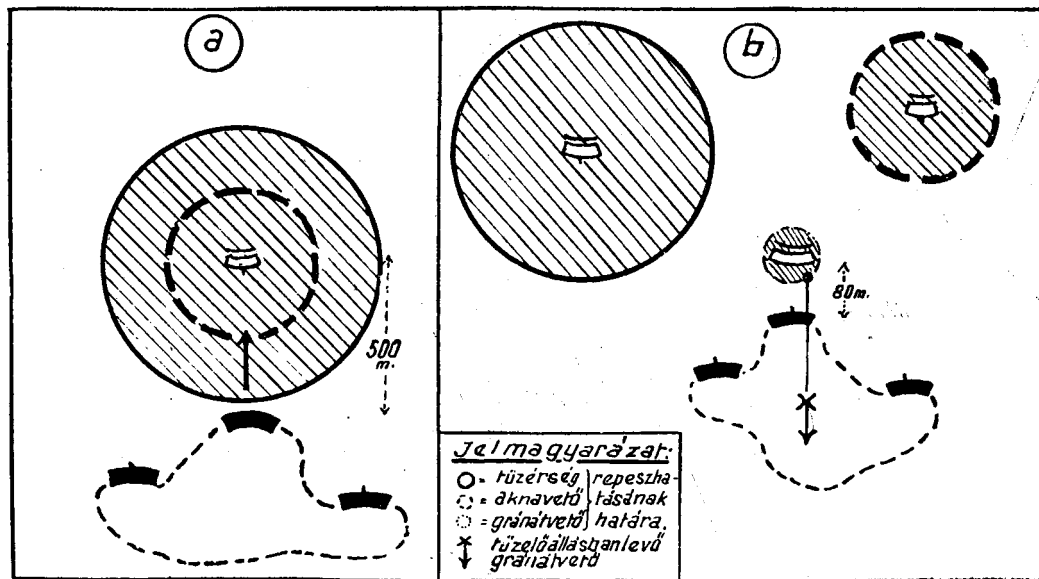

2. ábra. A gránátvető leghálásabb céljai.

pályával érjük el jobban a célt. Különösen eredményesen alkalmazzuk a gránátvetőt beasott nehéz fegyverek vagy fedezék mögötti célok leküzdésénél. (2. ábra).

A 39 M. gránátvető 50 mm-es előltöltő fegyver, csöve huzagolás nélküli.

Különösen említésre méltó szerkezeti része a kipufogó, mely a csövön kívül van elhelyezve. A kipufogóba a csőből 6 nyílás vezet, melyeken az indítóöltet égésénél felszabaduló gázok távoznak. A kipufogó lényeges része a tárcsa, melynek fekvése szabályozható, nyi-

1. ábra. Támogatás a támadás legnehezebb mozzanatában.

tott vagy zárt helyzetbe állítható. Zárt helyzetben csak egy nyílás marad nyitva. nyitott helyzetben pedig mind a hat.

Tüzelésnél a szükséges lőtávolságot egységes indító-töltet alkalmazásával, a csömelkedés és a kipuffogó tárcsa megfelelő állításával érjük el (ha a kipuffogó tárcsa zárt helyzetben van, a gázok nem távozhatnak el és így nagyobb gáznyomást, nagyobb kezdősebességet kapunk; nyitott kipuffogónál ennek a fordítottja következik be).

Ahhoz, hogy a célt eltalálhassuk, a csövet külön kell oldalban és magasságban beirányozni (ezt megosztott irányzásnak nevezzük).

Az oldalirányzó berendezés nézőkével és vonás beosztással ellátott körirányzék. A csövet a szükséges oldalirányba az oldalirányzókerék hajtásával mozgatjuk el.

A cső megfelelő emelkedését (a magassági irányt) a magassági irányzékdobon állítjuk, mely méter beosztású. A céltávolságnak a magassági irányzékdobon történt állítása után a magassági hajtókart addig mozgatjuk, míg a dobban levő szintező buborékja középhezletbe nem kerül.

A vető a tüzelőállásban a vetőtálpalpon nyugszik. A talp homloklapja, amint az ábrán is látjuk, fogazatszerűen van kivágva (hogy a vető a földre kapaszkodva lövésnél ne mozduljon el) és talpszárak rögzítik, melyek sarkantyúban végződnek (a sarkantyúk emelhetők vagy süllyeszthetők). A talpszárak között nyer elhelyezést a kereszt-szintező, mellyel a vető ferde állását küszöböljük

ki (ha a vető ferdén áll, akkor a lövések oldalba eltérnek a céltől).

A gránátvető főbb adatai:

súlya	20 kg,
lőtávolsága	50—850 m,
tűzgyorsasága percenként	20—30 lövés,
az egységes gránát súlya	850 gr,
lövedékének hatása kb. két kézigránáténak felel meg. A gránát teste áramvonalas, három tömitő horronnyal.	

A lövedékfejben a gyújtó, az üreges gránáttestben a robbanótöltet van elhelyezve. A gránát hátsó hengeres részére szerelt 8 vezetősárny a lövedéknek a levegőben való vezetésére szolgál. A szárnyas fenékcsonk furatában való elhelyezést a vadásztöltényalakú, 5,5 gramm lőport tartalmazó töltény (indító töltet). Egy gránátvető raj lőszer felszerelése 120 drb lövés.

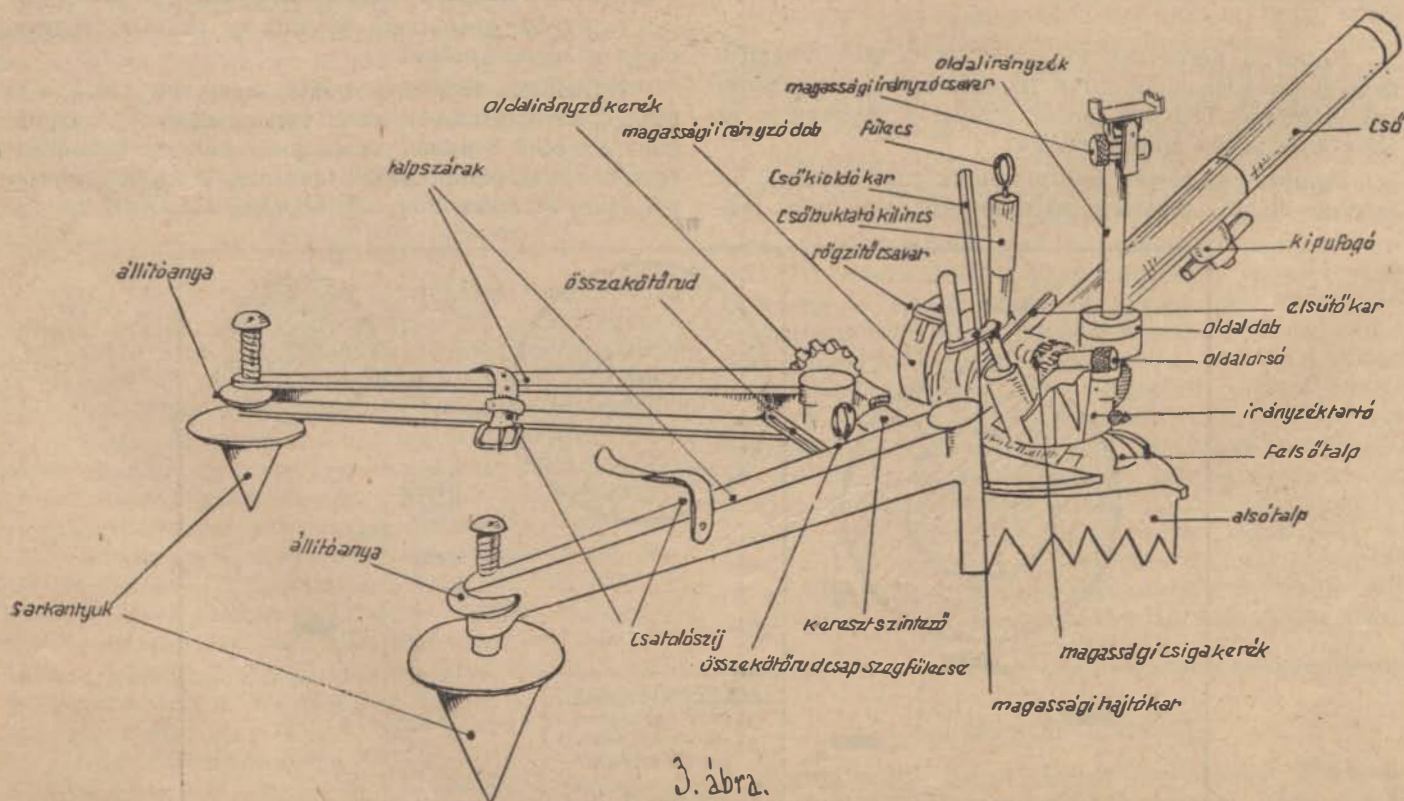
A gránátvető szervezési és tűzvezetési egysége a raj. Ennek létszáma:

- 1 rajparancsnok,
- 1 irányzó,
- 3 löszeres,
- 1 taligavezető és
- 1 hámos ló.

A gránátvetőt és a löszert menetkénél és harcban az ellenségtől távol, vagy fedett területen, egy lóval vontatott taligán, hegyi csapatoknál pedig két málhásállaton szállítjuk.

Ha a terep és az ellenséges tűz a taligán vagy málhásállaton való szállítást már nem teszi lehetővé, akkor

Az 50mm. 39M. gránátvető leírása.

3. ábra.

3. ábra. A gránátvető oldalnézetben a fontosabb elnevezésekkel.

a vetőt és a löszert a kezelők háton hordkészüléken viszik. (5. ábra.)

Harc közben és rövidebb távolságon a vetőt kézben és a löszert bádograkaszokban (egy rakaszban 6 drb) szállítják. (5. ábra.)

Tüzeléshez a kezelők a vetőt földre helyezik, leveszik a csőtorkolatról az óvóbórt, a csövet előre bukattadják, a talpszárazakat szétterpesztik és rögzítik. A vetőt felállítják a fölőirányba, a homlokklap fogazatait és a sarkantyúkat jól benyomják a talajba és a vetőt a sarkantyúk segítségével vízszintes helyzetbe hozzák.

A vető felállítása után az irányzó az oldalirányzék irányítskját és a csövet a cél irányába állítja, (ezt az eljárást tájolásnak nevezzük). Ezután a lőirányba tájolt vető elmozdítása nélkül, az oldalirányzékot addig forgatja, míg az irányzóvonal egy tereptárgyra vagy a kitűzött iránylécre nem mutat (az itt leírt műveletre, amit tájolás rögzítésnek nevezünk, azért van szükség, hogy a csövet mindig gyorsan és pontosan az eredeti tájolási irányba juttathassuk).

A tájolás befejezte után következik az irányzás. Az oldalirány megadásához az irányzó a 3200 alapállású oldalirányzékkel az irányzóvonalat a célra viszi. A magassági irány megadásához a rajparancsnok megbecsüli a cél távolságot méterben és azt vezényli. Az irányzó az irányzékdobon állítja a vezényelt távolságot, ennek megfelelően beállítja a kipufogót, majd a magassági hajtókart addig forgatja, míg a szintező bejátszik. Az irány-

zás befejezésekor a vető mellett fekvő kettes kezelő a rakaszból elővesz egy gránátot, azt a csőtorkolatba helyezi és elengedi. A gránát súlyánál fogva a csőbe süllyed, az irányzó elhúzza az elsütőkart, s az első lövés elhagyja a csövet.

A gránátvetővel a célt 2—3 lövéssel löjjük be. Ha a becsapódások a célhoz viszonyítva helyesen fekszenek, következik a hatástűz. Egy cél leküzdésére 3—10 lövést számítunk.

A gránátvető fedett és nyílt tüzelőállásból tüzel, gyorsan tűzkész, a küzdőket minden terepen, minden-hová követni tudja.

A gránátvető nagy erőgyarapodást jelent a küzdő századok számára, mert mozgékony nagy hatású tüzével jelentős támogatást nyújt éppen azokban a nehéz helyzetekben, ahol eddig a század a meredek hatású tüzet nélkülözni volt kénytelen.

Rádióhullámok Magyarország ellen.

Írta: DEÁK KÁLMÁN tiszthelyettes
(Budapesti hir. őrs).

Azzal a rendelettel kapcsolatban, amely felhatalmazza a rendőrhatalmasokat, hogy elkobozhatják azoknak a rádióvevő-készülékét, akik azzal Magyarország érdekeivel ellenes adásokat vesznek, érdemesnek tartom összefoglaló képet nyújtani arról, mely külföldi rádióállomások támadták Magyarországot magyar nyelven is. Lássuk csak őket időbeli sorrendben:

A Szovjet-Tanácsköztársaság.

1932 szeptember 6-án 22 órakor kezdte meg a moszkvai rádió rendszeres magyar nyelvi leadásait. A propaganda-adásoknak nyelvszerinti összeállításából megállapítható volt, hogy Magyarország, még mint csonka-ország is, jelentős tényezőnek számított Európában.

Minden adás kezdetét és befejezését az Internacionálé zenéjével és Marx híres jelmondatával: „Világ proletárjai egyesüljete!” jelezték.

Kik voltak a moszkvai rádió magyar nyelvű be-mondói?

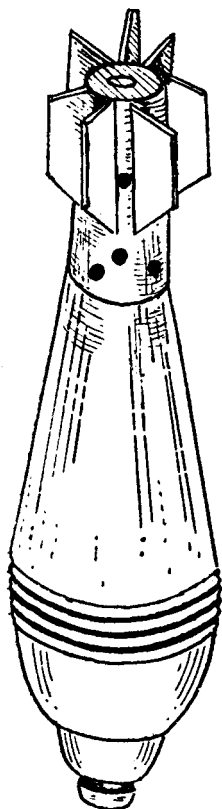
Szántó Sári, Bokányi Dezső, Vágó Béla, Köves Lajos, Nagy Endre, Szlotonovics József, stb.

Egyik alkalommal Bokányi Dezső — amint megfigyelhető volt — részegen lépett a mikrofon elé. Néhány perc múlva elrángathatták onnan s azóta többet nem hallatta a hangját. Míg ez az eset meg nem történt, a telolvasók neveit mindig közölték.

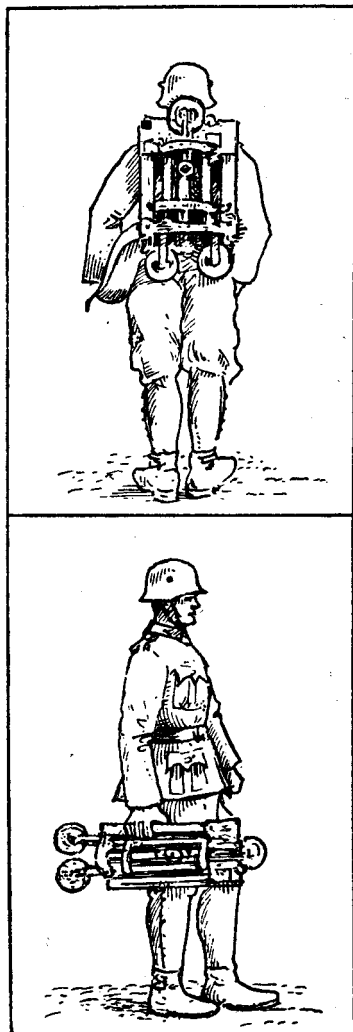
Mi volt a leadásuk tárgyának súlya? Zenezámok, Marx és Lenin tanainak ismertetése, a szovjet története, névszerint említett munkások és munkásnők pályafutásainak ismertetése, munkások és parasztek életmódja, ipari és gazdasági termelések eredményei az öt-éves terveken belül, kül- és belpolitikai hírek. Eleinté, néhány évig, válaszoltak is a beérkezett levelekre.

A beolvasásra került anyag úgy volt összeállítva, hogy izgatásra alkalmas legyen. Ahol csak lehetett, a felolvasás tárgyát párhuzamba hozták, vagy szembeállították a magyarországi helyzettel.

Mint állandó figyelőük, benne azt a benyomást keltették a propaganda-adásaikkal, hogy fontosabb dol-

4. ábra.
A gránátvető
gránátja.

5. ábra. A vető szállítása
hordkészüléken és kézben.

guk nem is lehetett, mint szövegekészítés az adásokhoz. Ezt a feltevésemet bizonyítja az, hogy a propaganda-adások nyelv és a beolvasás időpontjai szerint ugyanazzal a tartalommal rendszeresen ismétlődtek. Ha elérkezett az idő, akkor bármilyen műsort kizártak a közvetítésből és megkezdték a propaganda-adást. Minden este 21—1 óráig terjedő időben az összes adóállomásait, amelyek erre a célra alkalmasak voltak, a propaganda szolgálatába állították (Európában a szovjet a legtöbb adóállomással rendelkező államok közé tartozott). Az e célra kiválasztott idő a közép- és hosszuhullámok terjedésére a legjobb. A szovjet-adá-

sokra vonatkozó adatokat — az évközökben történt kisebb változásoktól eltekintve — az alábbi táblázat mutatja.

Ügylátszik, Magyarország a szovjet szemében nagyon fontos szerepet játszott, mert mint a táblázatból is kitűnik, 1937-től a magyar nyelvű adások kisugárzására már 8 adóállomást állított üzembe.

A moszkvai 500 kilowattos adóállomás adását a többi állomás közvetítette. Ezek a közvetítő állomások jelenleg már német kézben vannak és ha legközelebb megszólnak, más műsort fognak sugározni az európai államok felé.

Év	Hullámhossz méterben	Az adóállomás helye	Kilowatt	Mikor adott magyar nyelven		Megjegyzés
				nap	óra	
1932.	50 1304	Moszkva	100	kedd	22—23	
1933— 1934	50 350,6 1107 1724	Moszkva	— 100 100 500	hétfő	23—24	Az 1724 méteres álls. 1933 V/8-ig 100 kw-os
1935— 1936	1224.5 25 1724 1107	Leningrád Moszkva	100 — 500 100	péntek	22—23-ig 23—24	1935 III/15-től VII/5. adott önállóan magyar nyelven.
1937	19,95 39	Moszkva	500	vasárnap	20—21	—
	25 50 1744 1293	Moszkva	— — 500 100	hétfő és szombat	23—24 19—20	A 25 és 50 métert váltva használta.
	280,9 309,9 328,6 1210 1442	Tiraszpól Odessza Dnyepropetrovszk Kiev Minszk	10 10 10 150 50			
	25 1744 1293	Moszkva	— 500 100	hétfő csütörtök, szombat	23—24	
	280,9 328,6 309,9 1210 1442	Tiraszpól Dnyepropetrovszk Odessza Kiev Minszk	10 10 10 150 50			
	1293 1442	Moszkva Minszk	100 50	szerda péntek	22—32	

1940-től már naponta kétszer, sőt többször is adott magyar nyelven.

A volt Csehszlovákia.

Pozsony: 298.8 méteren.

Magyar nyelvű adásának első megfigyelése 1934 március 1-én történt. Naponta 3—4 ízben adott magyar nyelven, 10—20 perces időtartamban. Rendszeresen tartott cseh és szlovák nyelvleckéket magyarok részére.

Ezt a rendszert az összetákolt államszörny általában megtartotta, megszűnéséig.

Magyar nyelvű hírszolgálat a és vasárnaponként adott külügyi negyedóra minden alkalommal erősen magyarellenes volt. Ha Budapesten a „revízió” vagy „Revíziós Liga” szót csak kimondták is, a cseh-rádiók — élén Pozsonnyal — napokon keresztül támadták Magyarországot.

Kassa: 259.1 méteren.

A pozsonyi 22 óra 10 p-es magyar híradást kezdetből közvetítette. 18 óra 50 p—18 óra 55 p-ig magyar nyelven, főképpen helyi vonatkozású híreket adott. Cseh és szlovák nyelvleckét is sugárzott magyarok részére.

A magyar hadsereg 1938 november 10-én Kassára bevonult és már november 14-én 18 órától magyar műsort ad.

Besztercebánya: 765 méteren.

A csehek Budapest ellensúlyozására építették és 1936 május 24-én helyezték üzembe. Pozsony és Kassa adásait közvetítette rendszeresen. Önálló műsort nem adott.

Jellemző, hogy ezeknek az állomásoknak a műsorán feltűnően sok volt a magyar nóta. Természetesen cseh szöveggel. Tudták, hogy a Felvidék magyarsága főképpen a budapesti rádió műsorát hallgatja inkább. Azért vették át a csehek is a magyar nótákat, hogy ezzel rokonszenvenessé tegyék a cseh-rádiók műsorát. De a főcél a csehesítés volt, mert a magyar nótával megzenésített cseh nyelvet ezzel akarták tanulhatóbbá tenni.

A volt Jugoszlávia.

Belgrád: 49.175 méteren.

1936 március 8-án észleltük először. Híreket naponta egyszer adott magyar nyelven 21 óra körüli időben. Hetenként kétszer, a délutáni órákban szerb-horvát nyelvleckét adott magyarok részére.

Eleinte erősen magyar-ellenes volt, majd, amint a Magyarországhoz való viszonya javult, úgy híradásának tartalma is közömbössé lett.

1938—39-ben naponta 19 óra—19 óra 30 p-ig ismeretterjesztő felolvasásokat tartottak magyar nyelven. Fürdő és kiránduló helyeiket ismertették.

1941 április 2-án 21 óra 30 p-kor adott magyarul utoljára.

A vörös Spanyolország.

Madrid: 31.65 és 40 méteren.

Barcelona: 42 méteren.

1936 szeptember havában Madrid jelent meg az éterben magyar nyelven. Az Általános Munkásszövetség rádiója szerdán, pénteken, szombaton és néha va-

sárnap is adott, két időben: 20 óra 40—21 óra 21 p-ig és 21 óra 45 p—21 óra 50 p-ig. Már e hó végén megszűnt és a továbbiakban Barcelona adta a magyar nyelvű híreket, mint az Egyesült Katalán Köztársaság Kommunista Internacionálé Pártjának adója.

Milyen tárgyú volt a hírszolgálatuk?

Spanyolországban akkor vörös-kormányzat uralkodott. A barcelonai rádió a saját, tehát a vörös csapatokat kormány-csapatoknak, míg Franco csapatait lázadóknak nevezte.

Magyar nyelvű híradásával állandóan tájékoztatta hallgatóit a harcok állásáról (mindig győztek...). Igen sok esetben támadta a magyar rádiót, a sajtót, a magyar kormányt.

Már ez év decemberében éles kirohanásokat intézett — a Szovjet és Franciaország kivételével — az európai államok ellen. Kezdte beismerni a sorozatos vereségeket, s ezekért az úgynevezett benemavatkozási politikát okolta.

Utoljára 1937 október 29-én volt hallható magyar nyelven.

Megjegyzendő, hogy 1937-ben Francoék, tehát a nemzetiek is rendszeresítették a magyar nyelvű adást. Valamivel gyengébb volt, mint a vörösöké. Adását mindig azzal fejezte be, hogy „Éljen Horthy Miklós, éljen Magyarország!” Néhány hétig dolgozott, csaknem azonos hullámon a vörösökével.

FRANCIAORSZÁG.

Páris: 1648 és 41.44 méteren.

Marseilles: 400.5 méteren.

Toulouse: 386.6 méteren.

Két utóbbi állandó közvetítő állomása volt Párisnak. Ezeket néha más állomásokkal helyettesítették. A párisi stúdió naponta kétszer 20 ó-tól 20 ó. 15 p-ig és 22 ó. 15 p-től 22 ó. 30 p-ig, később 19 ó. és 23 ó-kor adott magyar híreket.

A háborúra vonatkozóan általános, főképpen tengely — különösen német — ellenes híreket adott. Többször mikrofon elé állították Louis de Vienne volt budapesti francia követet, aki Magyarországról francia nyelvű felolvasást tartott. Ezt a felolvasást vagy aznap, vagy pedig másnap beolvasták magyar nyelven is. Tárnya: a magyar és német rádió adásainak cáfolása. Egyszer ezt mondta: „A magyar sajtó és a magyar rádió több ízben olyan beállításban közli a híreket, hogy azokból a németek melletti érzést lehet kivenni.”

Az általános hírszolgálat tartalmát angol módszer szerint állították össze, azaz a valóságos helyzet őszinte feltárása nem volt szokásuk...

A fegyverszünetet megelőző idők óta magyar nyelvű hírt nem hallottunk Páristól...

ANGOLORSZÁG.

Eleinte egyszerre több hullámon: 372, 285, 261, 49.54, 31.54, és 30.96 méteren, később 261, 49.5 és 30.96 méteren adott magyarul. Utóbbiak állandóak.

Adását Párisal egyidőben kezdte meg. A híradásokból kétségtelenül az izgatási célzat a kiemelkedő. Pl. 1940 dec. 4-én ezt közli: „Már érezteti hatását Magyarországon is a német barátság. Teleki kijelen-

tette, hogy a korlátozásokhoz hozzá kell majd szokni. A kenyérbe burgonyát kevernek“...

A bemondójuk, tudomásom szerint, két emigrált zsidó.

Időnkint egy „professzort“ állítanak a mikrofon elé, aki rossz magyarsággal szokott ugyancsak izgató tartalmú felolvasást tartani, azon a joggal, hogy „Ő Magyarországnak igen jó barátja.“

A VOLT LENGYELORSZÁG.

Varsó: 375 méteren.

1939 szeptember elején naponta 23 ó. 20 p.-kor adott magyar nyelven, de csak néhány napig.

MÁSOK.

Aki az éter hullámaiban ismerős, jól tudja, hogy ma aránylag sok tilos adó működik — magyar nyelven is. Ilyenek: „Székelyföldi adó“, „Szabad magyar adó“, „Keresztény adó“, „Erdélyi adó“, „Zrínyi adó“, „Kossuth adó“. Az az érzésem, hogy a közeljövőben Amerikát is hallani fogjuk — magyar nyelven. Mikor jutott volna eszébe a nagy Amerikának a kis Magyarország? De most, az élet-halálküzdőben... ha lehet, miért ne terjesztené érdekei szolgálatára azt, amit jónak lát?...

A felsorolt állomások kizárólag rövidhullámon működnek. A rövidhullámú adókhöz kis berendezés is elegendő ahhoz, hogy nagy távolságot áthidalhassunk. Erre a könnyű berendezésre pedig nekik különösen nagy szükségük van, mert gyakran — távoznok kell... Pl. amikor a német hadsereg a görög partokról Kréta felé tekintett, akkor egyik magyar nyelven beszélő titkos adó is megszűnt. Valószínűleg költözködés miatt... Amikor a német és szövetséges csapatok szovjet területen nagyobb előrejutást értek el, egy-két titkos adó is eltűnt. Van köztük azonban olyan, amelyik már hónapok óta megszakítás nélkül kitart. Úgy látszik, hogy ez, a számára még biztos helyről beszél. Talán még megtudhatjuk, hogy körülbelül melyik területen működött — a költözködésről...

A rádiópropaganda káros hatását bajtársaim előtt nem kell részleteznem.

Ha ilyen adást bárki hall, vagy ilyenről tudomást szerez, azonnal közölje a híradó szárnyparancsnoksággal.

EMLÉKEZZÜNK!

Diszházy István mezőkövesdi őrsbeli próbacsendőrt egy körözött gonosztevő Noszvajon 1884 február 2-án orvul agyonlőtte.

Simon Pál szekszárdi őrsbeli csendőrt 1894 február 4-én, a szekszárdi határban egy orvvadász agyonlőtte.

Fülöp Péter nyiracsádi őrsbeli csendőr, címz. őrmester, az orosz harctéren szerzett betegségben, 1915 február 8-án Debrecenben meghalt.

Körtvélyessy Ferenc, Nagy Vendel és Zsegodics József stina-fedulesului nyári őrsbeli népfelkelőket 1916 február 8-án a laktanya mellett egy lavina elsodorta.

Barta Ferenc barabási őrsbeli csendőr szolgálat közben hóvihárban eltévedt és 1940 február 11-én megfagyott.

Eredményes igazoltatás.

Beküldte: **DÜMÖTÜR LAJOS** őrmester (Kapolcs).

1939. november 6-án Kapoles községben Fülöp János II. próbacsendőr járőrtársammal egy idegen kerékpáros egyént igazoltattunk. Az illető 1938. szeptember 12-én Felsőmocsolád község előljárósága által Seres Károly névre kiállított mezőgazdasági munkakönyvvvel igazolta magát. A munkakönyv szabályszerűen volt kiállítva és Felsőmocsolád község körbélyegzőjével lepecsételve. A nyomozókulcsban, pótlékban és a 10 napos névmutatóban kerestük Serest, de nem találtuk. Az igazoltatás alkalmával észrevétlenül állandóan figyeltem Serest. Nagyfokú idegességet és nyugtalanságot észleltem rajta, amiből arra következtettem, hogy nem igaz úton jár és lelkiismeretét bűncselekmény terheli.

Igazoltatása után a birtokában levő kerékpár részletes megvizsgálásához fogtam. Különös elváltozást nem észleltem rajta. A kerékpárról Seresnek Zalazentbalázs község előljárósága által kiállított, körbélyegzővel ellátott kerékpárigazolványa volt. De mivel a kerékpáron elhelyezett, kézírással szerkesztett névtábla Seres Károly névre volt kiállítva, a tulajdonjog gyanússá vált. Serestől a kerékpár megszerzése után érdeklődtem, amire elfogatható választ adott, mert előadása szerint a kerékpárt a Pölöskefő községben lakó Szász Gábor kereskedőtől vette. Szász Gábor kereskedőt személyesen ismertem és tudtam, hogy eladás végett az üzletében kerékpárokat tart.

Ezután megkérdeztem, hogy a kerékpár névtáblára a nevet ki írta rá. Seres azt felelte, hogy saját maga. Ugyanekkor idegessége még szembetűnőbb lett és arra kért, hogy engedjem tovább, mert Veszprémben még aznap délelőtt munkába kell állania. Serest felszólítottam, hogy írja le a nevét. Idegesen fogott hozzá s látszott rajta, hogy írás közben szándékosan remegtette a kezét. Írása egyáltalán nem egyezett a kerékpár névtábláján lévő írással. Annak sem tudta okát adni, hogy miért írta két „s“ betűvel a nevét a névtáblán. Most már világosan láttam, hogy Seres nem igaz úton jár és hamis nevet mondott be. További igazoltatása végett bekísértem az őrsre. Amikor állandó lakóhelye felől érdeklődtem, azt felelte, hogy 10 év óta Pölöskefőn lakik s onnan is nősiült. Ez a válasz nekem kedvezett, mert Pölöskefő előbbi őrskörletemhez tartozott és 5 évig portyáztam. Az ottani viszonyokról érdeklődtem, de Seres nem tudott semmiről, össze-vissza beszélt. Megmotoztam s a következő dolgokat találtam nála: egy munkakönyvet, mely az igazoltatás során felmutatottal teljesen egyezett; a zalazentbalázszi róm. kath. plébánia hivatal által kiállított 2 drb. házassági anyakönyvi kivonatot; Felsőmocsolád község előljárósága által kiállított 4 drb. születési anyakönyvi kivonatot; a kerékpárra felkötött aktatáskában Felsőmocsolád község körbélyegzőjével ellátott 14 drb. születési anyakönyvi kivonat ürlepot; 5 drb. lebélyegzett üres munkakönyvet; 25 drb. Frommer-pisztoly töltényt és Pölöskefő község körbélyegzőjét. Kérdéseimre azt válaszolta az állítólagos Seres, hogy az okmányokat és töltényeket egy ismeretlen embertől kapta 1 liter borért, a körbélyegzőt pedig Kántor János budapesti barátja adta neki. Tagadta, hogy bűncselekményt követett volna el, vagy

ilyen szándéka lenne. Pontos személyleírásával priorálása végett az Országos Bünyügyi Nyilvántartó Hivatalhoz fordultunk, ahonnan rövidesen megjött a válasz, hogy Seres Károly neve nem szerepel ugyan, de a személyleírás — különös ismertetőjel — alapján Veréb Vilmosra ismertek, akit 14 betöréses lopás miatt 3 évi szigorított dologházra ítélték már. 1937. augusztus 1-én szabadult ki. Seressel most már mint Veréb Vilmossal beszéltem s megmondtam neki, hogy minden cselekményével tisztában vagyok, csak őszinteségével segíthet magán. Nagyot nézett, de nem szólt semmit. Hosszas gyötrődés után beismerte, hogy valóban Veréb Vilmosnak hívják és 19 betöréses lopás s egy szándékos emberölés kísérlete nyomja a lelkét. A betöréseket Kántor Jánossal együtt követték el. A nyomozás mindent tisztázott, a kettőjük által ellopott érték 16 ezer pengőre rúgott.

Veréb elmondta, hogy sok esetben igazoltatták járőrök, városokban pedig rendőrök, de a munkakönyve átnézése után mindig szabadon engedték. Egyik-másik járőr kezdett ugyan alaposabban érdeklődni kiléte felől, de határozott fellépésével mindig megmenekült.

Több esetet ismertettünk már lapunkban, melyeknél a csendőr alaposága és helyes érzéke hétpróbás bűnözőről rántotta le a leplet. Mindig azt láttuk, hogy az igazoltatás lelkiismeret dolga s általában nem merülhet ki a rendelkezésünkre álló előjegyzések és nyilvántartások átnézésében. Semügyre kell vennünk az igazoltatott minden holmiját és érdeklődnünk kell viszonyai felől is. Ha takargatni valója van, a szemlélődés és érdeklődés közben könnyen találhatunk rést. A látszatra kifogástalan igazolvány nem téveszthet meg, mert jól tudjuk, hogy a világot járó csavargó, bűnöző első gondolja az igazolvány. Igen ügyes volt a leírt esetben eljáró járőr, mert a kerékpártáblát is alaposan szemügyre vette s az ismeretlen egyén állandó lakhelye után is érdeklődött. Ennek köszönhető az igen szép eredményt, ez volt az a rés, melyen át eljutott a valósághoz, ami az igazolást végző járőr egyetlen célja. A másik, eredményt biztosító ténykedése az volt a járőrnek, hogy az igazoltatandó egyén személyleírását (különös ismertetőjelét) is pontosan bejelentette az O. B. Ny. H.-nak. Csakis így lehetett a hamis név dacára is megállapítani a kilétét. Eddig minden helyes volt, meg kell azonban állapítanunk azt is, hogy a járőr mellőzte a kötelező óvatosságot. Könnyen elképzelhető, hogy az őrsre elővezetett ember útközben pisztolyt rántson és villámgyorsan a járőr tagjaira löjjön. Mindnyájan tudunk ehhez hasonló szomorú esetről. Mindig az óvatosság hiánya volt az ok, pedig a Szut. errevonatkozólag rendelkezéseket tartalmaz, mert a Szut. célja az is, hogy az eljáró csendőrt védje. A járőrnek a 44. §. alapján őrizetbe vett egyént a 71. §. értelmében még a helyszínén meg kellett volna motoznia és nem az őrsön. (Szerk.)

OLVASÓINKHOZ. Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozás bejelentésére használják a borítólapunk utolsó oldalán levő és kivágható nyomtatványt, amelyet 2 filléres bélyeggel küldhetnek be hozzáuk. Csak az ilyen módon bejelentett címváltozást vesszük tudomásul.

Sorozatos betörések kiderítése.

Beküldte: KOVACS SANDOR I. tisztihelyettes
(Nagydobsza).

1936-ban a szigetvári őrsön teljesítettem szolgálatot. Május 1-én megjelent az őrsön Balog Péter* szálloda-tulajdonos és feljelentést tett ismeretlen egyén ellen, aki a sörraktárba az ablak befejtése útján betört és onnan kb. 40 üveg sört ellopott.

Május 6-án Szigetvár község főjegyzője az őrsöt távbeszélőn arról értesítette, hogy a községháza egyik irodahelyiségéből egy Remington írógép eltűnt. Kára 400 pengő.

Május 15-én Bokor Pál szigetvári lakos az őrsön feljelentést tett, hogy nyaralóját ismeretlen tettes feltörte és 9-es flóbert-puskáját, valamint hőtartó palackját ellopta. Kára 70 pengő.

Ember András szigetvári lakos május 20-án az őrsön panaszolta, hogy ismeretlen tettes a felügyelete alatt álló hordó-jelző hivatalba ismeretlen körülmények között behatolt. Hogy hiányzik-e valami, ezideig megállapítani nem tudta. Hogy valaki bent járt a helyiségben, abból következteti, hogy az íróasztalán és az íróasztal fiókjában levő iratok szét voltak hanyva.

A nyomozást minden esetben nagy alaposággal megejtettük, de eredményt nem sikerült elérni. Az eredménytelenségbe azonban nem nyugodhattunk bele. Ilyen sorozatos kiderítetlen betörés az őrs becsületét nagy próbára tette volna. A helyszínekből láttuk, hogy egyazon tettesrel, vagy tettesekkel van dolgunk. Elővettük az őrsön nyilvántartott mindazon egyéneket, akikről a bűncselekmények elkövetése feltételezhető volt és valamennyi alibijét tisztáztuk. Ez sem vezetett sikerre, de nem csüggedtünk, sőt inkább még fokozta a kiderítésre irányuló akaratunkat. Tudtuk, hogy ha egy cselekmény tettesét megtaláljuk, kiderül valamennyi bűncselekmény. Összeültünk, megbeszéltünk alaposan minden lehetőséget, aminek a lényege az volt, hogy a tettes nagy valószínűséggel csak helybeli lehet, mert járatos volt a helyszíneken s tudta, hogy hol, mit kaphat. Ha pedig helybeli a tettes, akkor kézre kell kerülnie, mert kitartással, következetes munkával szemügyre vesszük mindenkit. Mindjárt meg is kezdtük. Minden szolgálatban és szolgálaton kívül is puhatoltunk, a B. rendszert építettük, dolgoztunk. Ez a legtöbb-ször bevált orvosság most is használt és pedig sokkal hamarabb, mint vártuk.

Május vége felé rendes szolgálatom alkalmával betértem és körülnéztem Szarka István szigetvári szállodatulajdonos udvarán. Csak felesége volt ott, akivel beszédbe elegyedtem. Úgy irányítottam a beszélgetést, hogy Péter nevű mostoha fiára tereklődjék a szó. Erről a Péterrel tudtam, hogy nem a legjobb gyermekek közé tartozik és sok borsot tör mostohaanyja orra alá. Az asszony elmondta, hogy a fiú két hét óta Szigetváron tartózkodik a nagyapjánál. A szülői házat nem jószámból hagyta ott, az apja kergette el azért, mert három hónap leforgása alatt szüleinek 1000 pengő értékű pálinkáját eladta és a pénzt elköltötte. Az apa nem akarja a fiút feljelenteni s a mostohaanyja is kért, hogy ne említsek az apa előtt az ő közléséről semmit. A további beszélgetés során elmondta még Szarkáné, hogy a fiú, el-

* A nevetek megváltoztattuk. (Szerk.)

menetele óta, háromszor a pajtájuk padlásán aludt. Kíváncsiságból megnézte a padláson azt a helyet, ahol a liú aludt. Csupán egy üveget talált ott. Kérésre meg is mutatta ezt az üveget, melyben a legnagyobb meglepetésemre és öröömre a Bokor Pál nyaralójából eltűnt hőtartó palackra ismertem. De elmondta Szarkáné azt is, hogy a fiúnál egy Flóbert puskát is látott. Hogy hol tartja, azt nem tudja. Nekem ennyi elég volt. A bevezetett nyomozás teljes eredménnyel járt, a bűnjelek nagy része megkerült. Szarka Péter beismerte, hogy a betöréseket ő követte el egy barátjával. Mindketten köztisztelőben álló családok gyermekei voltak s mindketten fiatalok.

A kikérdezéseket nincs miért részletezzem, de arra rámutatok, hogy a tettesek nem mindig a nyilvántartott közártalmúak közül, vagy csavargókból kerülnek ki. Szép példája ez az eset annak, hogy a megakadt nyomozást akarattal, kitartással és tudással tovább lehet vinni, egészen az eredményig.

Támadás éjjel, menetelő tüzérség ellen.

Bohland fhdgy. „Nächtliches Waldgefecht“ című cikke nyomán.

Egy gépkocsizó gyalogezredből és gépkocsizó tüzérosztályból álló harcsoport a Korridorban nyugatról keletre előretörve 1939 szeptember harmadikán reggel kierőszakolta a Brache-patakon való átkelést. További feladatul előljáró hadosztály parancsnokságától azt kapta, hogy a Tuchel—Kulm-i műúttól északra a mellékutakon minél messzebbre előretörjön s ezáltal tegye lehetővé, hogy a gépkocsizó hadosztály mielőbb elérhesse a Visztula vonalát.

A csoportparancsnok egy zászlóalját és egy üteget a Simkau—Kawentschin-i úton messze maga elé tolta (ezek ismertetésünkben nem is szerepelnek), ezt követte a csoportparancsnok egy másik zászlóaljjal, a tüzérosztályparancsnokkal és a fennmaradó két üteggel. A harmadik zászlóalj lépcsőben jobbra-hátra a Franzdorf—Kulm-i műúton nyomult elő.

A csoport előtt az ellenség visszavonulóban. A német légierő szünet nélkül mélytámadásokkal söpri végig a hátraözönlő lengyel oszlopokat. Az út mentén felgyújtott tanyák és majorok, bennük megszenesedett emberi és állati tetemek. Itt-ott nagy sietséggel lekapcsolt lengyel lövegek, melyeket kezelőlegénységük elhagyott. Az előnyomuló csapat elé táruló kép borzalmas és lenyűgöző. Az erdők és falvak tele vannak szétugrasztott lengyel csoportokkal, melyek az élcsapatok mögött veszélyeztetik a közlekedést.

A csoportparancsnok a gyalog zászlóaljjal, tüzérosztálytörzsszel és a két üteggel a déli órákban eléri Eichenhorst-ot. Az előnyomulás itt megakad.

A gyalog zászlóalj a községtől keletre biztosít, mögötte közvetlenül a község keleti szélén az úttól balra a gépkocsizó ezredtörzs, jobbra a tüzérosztálytörzs és az egyik üteg pihen. A másik üteg a községtől nyugatra tüzelőállásba megy. A falu tele van felfegyverzett lakossággal. Ezek a házakból szünet nélkül lövöldöznek a csapatra. Végül is a német katonák felgyújtják a falut. Az egyik majorból még ekkor is tüzel a lakosság. Két löveg állásba megy és kétszáz méter távolságból lövi az épületeket; rövidesen a major is lángtenger.

Vörösen bukik le a nap, a lángok rőt fénnel törnek az ég felé. A tűz ropogásába az istállóban szorult állatok velőtrázó bögeje és az égő községben száguldozó hírvivők mótorkerékpárjainak dörgése vegyül. A csapat a nap harcaitól holtfáradt.

Este híre jön, hogy északi irányból lengyel támadással kell számolni. Az éjtszaka, a várható támadás, az erdőkben nyüzsgő szétugrasztott lengyel csapatok közelsége és betetőzésül a cikázó vakhírek mindenkit a bizonytalanság érzésével töltenek meg.

A tüzérosztály éjszakára „sündisznót“ alakít. A község keleti szegélyéhez támaszkodva, körben felállítják a járóműveket és lövegeket. A fényszórók kék ernyőit leveszik, hogy szükség esetén megvilágíthassák a támadókat. Így tér a csapat pihenőre.

21 óra felé parancs jön: a csoport azonnal menjen vissza Brunstplatz-ra. Ügylátszik, hogy a beérkezett hírek alapján a hadosztály jobbnak látta a túlságosan exponált helyzetben levő csoportot visszavonni. Felráz az ólmos álomba merült legénységet, 22 órakor indul az ezredtörzs és gyalogzászlóalj, ezt követi 22 óra 30 perckor a tüzérosztály. Az osztályparancsnok elhatározza, hogy nem a délelőtti rossz mellékúton megy vissza, hanem egy-egy dél felé vezető épített úton letér a műútra és ezen menetel Brunstplatz-ra. A parancs: „Szoros felzárkózás, legkisebb távközök, lövöldözésekre meg nem állani és az összeköttetést minden körülmények között fenntartani.“

Szerencsére holdfény van. Halkan gördül a gépkocsikból álló oszlop az égő falun át. Rövidesen elérik a műutat. Elöl a parancsnoki gépkocsi, utána a hírvivő mótorkerékpárosok, osztálytörzs, 1. és 2. üteg.

A tüzekek feszült idegekkel ülnek a gépkocsikon, kezükben lövésre készen tartott fegyver.

Kezdetben akadálytalan a menet. Váratlanul azonban sötét árnyék bukkan fel az úton: egy elszabadult ló. Majd járóművek tűnnek elő a homályból: összetört, megrekedt szekerek, rajtuk ágynemű és bútorok. Felpuffadt lötetemenek gázolnak át a gépkocsik. Most néhány lengyel katonai járómű következik. Úgy látszik, itt a menekülő karavánja összebonyolódott egy visszavonuló katonai oszloppal és így érte őket a légítámadás. Néhány kocsit keresztben áll az úton, a menet megakad. A hírvivő mótorkerékpárosok előreugranak és félretolják őket. Menet tovább! Ismét néhány járómű. Sötét facsoport az út baloldalán. Az osztálysegédtsízt felemelkedik az ülésről, szeme a sötétbe mélyed; halk parancsára fékez a gépkocsi: a fák alatt lovon ülő lengyel ulánus, hátán karabély, kezében lándzsa. Rémülten mered a gépkocsikra. A hírvivők hirtelen átlátják a helyzetet, leugrálnak a mótorkerékpárról és hang nélkül lerántják az ulánust a lóráól. Megy tovább az oszlop. A parancsnok most már előre küldi az egyik oldalkocsis mótorkerékpárt, hogy legalább nagyobb meglepetések ne érhessek. Az út magas töltésen vezet, kétoldalt a mélységben hatalmas fenyőerdő. Ismét kocsik állnak keresztben — a hírvivők máris ott vannak és tolják odébb. Ekkor árnyak futnak át az úton, valaki állj-t kiált, majd eldördül egy lövés. A hírvivők pillanatok alatt lekapiják a puskát a hátukról és máris tüzelnek is. Néhány másodperc csend van. Ekkor előlről és kétoldalról pokoli lövöldözés kezdődik. Az útról, az erdőből puskák, géppuskák ropognak. Az oszlop csapdába került.

A tüzekek leugrálnak a gépkocsikról és megnyitják a tüzet. Ki térdel, ki hasal a gépkocsi alatt. Egyesek a kocsikon maradnak és onnan céloznak nyugodtan

Menekülő szovjet csapatok nyomában.

a felvillanó torkolattüzekre. A hírvivők motorkerék-párjuk fényszórójával bevilágítanak az erdőbe: lent nyüzsögnek a lengyelek.

Előre rendelik az egyik géppuskás kocsit. Az ikergéppuskák tüze kissé elcsendesíti a támadót. Most előrejöhettek az ütegparancsnokok is. Háborútjárt tisztek, de ilyet még nem értek meg. A töltésen ellenséges tűzben folyik a megbeszélés. Az egyik helyben ki akar tartani reggelig, a másik azt javasolja, hogy azonnal törjenek át az előttük lévő ellenségen. Egyszerre messze elől, az út irányában újab harcizaj hallatszik és fehér jelzőtöltények szökkennek az égre. Végre megértik a helyzetet: az a lengyel erő áll előttük, amely a műúton előnyomuló III. zászlóaljat feltartóztatta. Az osztályparancsnok dönt: hátra-arc, vissza Eichenhorst-ig és a tegnapi úton Brunstplatz-ra. Szerencsére a közelben le lehet térni a töltésről egy mellékútra és azon megfordulni. A lengyelek nem merészkednek közelebb és így sikerül is végrehajtani a kényes mozdulatot. Az egyik gépkocsi elakad. Szélsébesen ragadják meg a tüzerek, — most mindenki érzi, hogy ez élet-halált jelent. Midőn az Eichenhorst-i útkeresztezéshez érnek, a végén menetelő üteg újra tüzet kap. Megáll, de most már a lövegek is beavatkoznak a harcba és 80—100 m-ről lövik az ellenséget; olyan távolságra, ahonnan a saját repeszdarabok is veszélyeztetnek. Az út mellől egy tanyából géppuska tüzel rájuk: a tüzerek megrohamozzák és foglyokat ejtenek. Végre szabad az út. Most már akadály nélkül folytatják a menetet és az oszlop az előző napi menetvonalon reggel fél ötkor éri el Brunstplatz-ot.

*

Mozgóharcban egészen ferde és békében nehezen elképzelhető helyzetek is előfordulhatnak. De ha a csapat hidegvére és vasfegyelve úrrá tud lenni a vakrémületen, ez a legkétségbeesettebb helyzetben is átgépezhető.

Nem mulaszthatjuk el azonban, hogy az esemény kapcsán néhány más tanulságra is felhívjuk a figyelmet. 1. Ha a harccsoport — mely 3-án délelőtt Eichenhorstban volt — a déli oszloppal felveszi az összeköttetést és a felderítést délre bevezeti, a helyzet nem állhatott volna elő. 2. Bizonytalan helyzetben nem engedhető meg, hogy tüzérésg egyedül menetteljen. 3. Ha már a tüzérosztályparancsnok más utat választott a menetbe, mint amelyet a gyalogság használt, akkor saját menetbiztosításáról feltétlenül gondoskodnia kellett volna. Ezt motorkerékpárok, esetleg egyes gépkocsik előreküldésével, valamint géppuskáknak az oszlop élére és végére való beosztásával érthette volna el.

Apróságok a szolgálatból.

I.

Kézre kerül a gyanusított.

1941 nyarán a mecsekszabolcsi őrsről a balatonberényi őrsre vezényelték fürdőüyeleti szolgálatra. Augusztus 4-én a délelőtti órákban az őrsön megjelent Sárfi János* siófoki lakos, gépkocsivezető és panasolta, hogy aznap reggel egy kb. 23—24 éves, kerek arcú, szőke hajú, nyírott bajuszú, a haját hátra fésülő, sötétkék ruhát viselő egyén 70 pengőt ajánlott fel neki, ha Siófokról Keszthelyre viszi. Mivel az ismeretlen egyén jólöltözött és intelligens kinézésű volt, a fuvardíjat elindulás előtt nem kérte tőle.

Már az út nagyobb részét megtették s amikor a balatonszentgyörgyi vasútállomás közelébe értek, az utas szól, hogy álljon meg. Az utas azt mondta, hogy természeti szükségét szeretné az út mellett elterülő, kb. 4—5 holdnyi lábon álló tengeriben elvégezni. Nevezett be is ment a tengeribe, ahol valóban olyan mozdulatokat tett, hogy gyanú nélkül figyelmen kívül hagyhatta s a kocsit szerkezetét kezdte vizsgálgatni. Nemsokára ismét figyelni kezdte az utast, aki az előbbi helyéről eltűnt. Azonnal átkutatta a tengerit, majd a közelben levő egyéneket is segítségül hívta, de hiába volt minden keresés. Gépkocsival azonnal az őrsre ment. Panaszja felvétele után az őrsparancsnok egy járőrt vezényelt ki, mely úgy a tengerit, mint a környékbeli községeket átkutatta, de a gyanusítottat megtalálni nem sikerült.

Másnap a járőr Keszthelyen megtudta, hogy a gyanusított egy másik gépkocsivezetővel Keszthelyről Nagykanizsára vitette magát. Itt is becsapta a gépkocsivezetőt. Amikor ugyanis Nagykanizsa első házához értek, a gépkocsit megállította és bement a házba azzal, hogy ott egy kis dolga van. A ház udvarán át a mezőre ment s ott futásnak eredt. A gépkocsivezető követte ugyan, de nem érte utol. Itt a gépkocsivezetőnek 50 pengő kára származott.

Gyanusított kézrekerítése végett a balatonberényi őrs a nagykanizsai őrsöt megkereste, de ez sem járt eredménnyel.

1941. augusztus hó 6-án a balatonszentgyörgyi vasútállomáson vasútüyeleti szolgálatot teljesítettem. Aznap 19 óra tájban a Nagykanizsáról érkező gyorsvonat utasait figyeltem. Az egyik III. osztályú kocsit ablakánál egy olyan kinézésű egyént láttam állni, mint amilyent a gépkocsivezető megnevezett. Mivel a gyorsvonatnak csupán 4 perc tartózkodási ideje volt az állomáson, szóltam az egyik vonatvezetőnek, hogy addig ne adjon jelzést az indulásra, míg az említett egyént igazoltatom. A vonatvezető a kéréssemnek eleget téve, még az igazoltatásnál is közre működött.

Amikor a gyanusított észrevette, hogy arra a kocsira szállok fel, amelyiken ő tartózkodott, távozni igyekezett. Ez a magatartása még jobban megerősítette bennem a gyanút. Az igazoltatást nem a vonaton, hanem az állomás épületében levő csendőrpihenőn fogatosítottam. Mivel a gyanusított kísérés közben szökési kísérletet tett, őrizetbe vettem, majd megmotoztam. Egy Liliput töltött pisztolyt találtam nála. Beismerte, hogy ha azonnal meg nem motozom és a pisztolyt őrizetbe nem veszem, föbbe lötte volna magát, de az sem lehetetlen, hogy ellenem használta volna a pisztolyt. Ezt a pisztolyt Budapesten a volt munkaadójától lopta.

* A nevetek megváltoztattuk. (Szerk.)

Beismerte, hogy ő az, aki a két gépkocsivezetőt megkarosította. Ezután az őrsre kísértem. 2 rendbeli család és 1 rendbeli lopás büntette miatt a kaposvári kir. ügyészségnek adtuk át.

Zengő Károly őrmester
(Mecsekszabolcs).

II.

A személyi ismeret haszna.

1937. április óta a váli őrsön szolgálók. Személyi ismeretem ennél fogva igen kiterjedt és alapos. Ennek tulajdonítom főképpen, hogy csak egyetlenegy kiderítetlen eset nyomja az én lelkemet ezen az őrsön, pedig ittlétem alatt eleget nyomoztam.

Két esetet mondok el ifjú bajtársaimnak, melyekből láthatják, hogy mennyit ér a személyi ismeret.

1940-ben történt. Rendes szolgálatom alatt Gyuró községben nagypihenőt tartottam, amikor megjelent a pihenőszobán Horgos János* ottani lakos és előadta, hogy aznap 7 óra tájban a szobában ágyban feküdt egyedül, felesége pedig a konyhában dolgozott. Egyszer csak bement a szobába egy tordasi cigányasszony, akit személyesen ismer és ennivalót kért tőle. Kiszólt a konyhára a feleségének, hogy hozzon be a cigányasszonynak a kamrából valami ennivalót. Ez alatt az idő alatt az asztalon hagyott pénzeserszényét, — melyben 100 pengő különböző címletű pénze volt, — a cigányasszony egy óvatlan pillanatban ellopta. A lopást a cigányasszony eltávozása után kb. $\frac{3}{4}$ óra múlva vette észre. Kért, hogy siessünk a cigányasszony után Tordásra. Ha a pénzt nem is találjuk meg nála, biztosan beismeri, hogy ő lopta el, ha jól megverjük.

Megmagyaráztam Horgosnak, hogy mi nem veréssel nyomozunk, megtaláljuk mi anélkül is a tettest, nyugodt lehet.

Nem mondhatnám, hogy a nagyon megszolgált pihenő félbeszakítása boldoggá tett volna, de a csendőr sokszor van így. Ez a kötelesség, ez a szolgálat. Azonnal hozzáfogtam a nyomozáshoz, szakadó esőben gondoskodtam 2 bizalmi egyénről. Horgoson kezdtem, mert jól ismertem. Tudtam, hogy nagyokat lódító, megbízhatatlan, ravasz ember. Mindjárt az a gyanum támadt, hogy Horgosnak nem is volt pénze, vagy pedig elmulatta s most fél a feleségétől. Közöltem vele, hogy elsősorban is a költségeit kell megállapítanom. Ezért minden községbe elmegyek vele, ahol az utóbbi időben megfordult és pénzt költött. Azonkívül feleségét is megkérdezzük ebben az ügyben. Horgos méltatlankodott és hangoztatta, hogy ha ennyit foglalkozom vele, akkor a pénz nem lesz meg. Megnyugtattam. Mikor indulni akartunk az említett helyekre, Horgos elszápadt, a veríték ellepte homlokát s könyörgött, hogy ne menjek vele sehova, mert a pénzt elmulatta és azért színelte a lopást, hogy a felesége meg ne tudja a valót.

Ha nem ismerem jól Horgost, talán kiderítetlen marad az eset.

Egy másik ehhez hasonló esetem a következő volt. 1941. október 16-án Vál községben országos vásár volt, melyen az őrsbeliek nem tudtunk részt venni, mert sürgős nyomozásaink voltak, így két szomszéd őrsről kellett járórt kérni. A vásár napján, kb. 15 óra tájban, a nyomozás befejezése után engem is kivezényelt az őrsparancsnokom vásárügyeletre. A piactéren

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

egyik szomszédos őrsbeli járőr vezetője közölte velem, hogy Balik Károly tabajdi lakos bazáráros sátorából ismeretlen tettes az egész nap folyamán összegyűlt pénzt, kb. 50 P-t ellopta. A nyomozást minden irányba bevezette, de eredményt elérni nem sikerült. A jegyzeteit átadta nekem. Ez csak a sértett személyadataiból és panaszából állott.

Gondolkozni kezdtem. Magam elé idéztem képzeletben a sértettet és feleségét. Többször érintkeztem már velük, tudtam, hogy a férj igen jóra való, becsületes ember, de az asszony szeret költeni, furfangos, ott csapja be az urát, ahol tudja. A sátruk előtt csak az imént mentem el, az asszony igen vizsgálódva, alamszin nézett rám, mintha valami nem lenne rendben. Azonnal a vásártéren levő céduházaiba hívtam és előjárók jelenlétében kikérdeztem. Nagyon kért, hogy akárhogyan szerezzem vissza a pénzét, mert ők nagyon szegények. Azt válaszoltam, hogy az könnyű, mert az nem is vészett el. Erre magából kikelve kérdezte, hogy mit gondolkodok, talán ő lopta el? Láttam rajta a műharagot, de azt is, hogy a kelleténél jóval nyugtalanabb. A szemébe nézve, nyugodt hangon felszólítottam, hogy a nála levő pénzt rakja le az asztalra. Ez persze nem ment könnyen, mert tagadta, hogy nála pénz lenne, míg azután lassanként 52 pengő előkerült a ruhájából, különböző helyekről. Ekkor megkérdeztem a férjét, hogy feleségénél mennyi pénz lehetett? Azt a választ kaptam, hogy annál nincs pénz, mert csak helypénzre valót hoztak hazulról. Amit árultak, azt meg ellopták. Nagy volt a csodálkozása, mikor a pénzt megmutattam neki és közöltem, hogy felesége a tolvaj. De nagy volt a bajtársam csodálkozása is, hogy én ilyen boszorkányos gyorsasággal kinyomoztam ezt a vásári tolvajlást, amiről alig egy-két órával előbb azt állította, hogy lehetetlen kideríteni.

Ebben az esetben is az alapos személyi ismeretnek köszönhettem a gyors eredményt.

Meg kell azonban mindjárt mondanom azt is, hogy a sértettnek illeténi meggyanúsítása nyomós indok nélkül igen kényes dolog s ekörül igen óvatosan kell eljárni. Nagy ellenszenvet és elkeseredést váltana ki az a csendőr, magának pedig kellemetlenséget szerezne, aki a sértettből csupán kísérletképpen gyanúsítottat csinálna.

Szakonyi Kálmán csendőr (Vál).

III.

A Nyomozókulcs szélhámosai.

Hány olyan ember jár-kezel szemünk láttára, aki eszi nyugodtan kenyerét és éli látszatra becsületes, a valójában azonban bűnös életét, aki a Nyomozókulcsban szerepel, talán hamis névvel, vagy csak egy-két betű különbséggel. Ez persze megnehezíti némileg a leleplezését, de egyáltalában nem zárja ki. Hogy ez így van, tudjuk, egy esetet is elmondok.

A 8/1. nyomozó alosztályhoz érkezett bizalmas bejelentés szerint Kamenec-Podolszkból Ungváron járt egy magát csendőrőrmesternek mondó egyén, aki több zsidót felkeresett azzal, hogy a megszállt ukrajnai területeken kint levő hozzátartozóikat ismeri. Rövid időn belül visszamegy s ha pénzt, iratot és ruhaneműt akarnak küldeni, szívesen elviszi. Ilyen címen egyes egyénektől kisebb-nagyobb pénzüsszeget, különböző iratokat és ruhaneműt csalt ki és ismeretlen helyre távozott.

A kivezényelt polgári ruhás nyomozóknak sikerült megállapítania, hogy az illető Szakács vagy Zakács János, vadházas, n-i díszkertész.

A nyomozó megállapítása alapján az alosztály parancsnokság a n-i őrsnek meghagyást adott, hogy a nyomozást indítsa meg és az eredményt jelentse. Az őrs megállapította, hogy az állítólagos őrmester valódi neve Zakács János, kb. 44—45 éves díszkertész, egyébként csavargó, aki Budapesten egy 42 éves nővel vadházasságban él. A nő szülei N-ben laknak, akiknél Zakács 1941 szeptember 27-én volt utóljára és ott kb. 4 órát tartózkodott. Onnan azzal távozott, hogy Nagyváradra megy. Az őrs jelentette még, hogy az illető X. városban is követett el hasonló szélhámosságokat és a b-i őrs elfogta.

Az őrs jelentése alapján az alosztályparancsnokság az x-i rendőrkapitányságot megkereste, a b-i őrsnek pedig meghagyást adott, hogy az ügyről tegyen jelentést.

A megkeresésre a rendőrkapitányság közölte a nyomozóalosztálllyal, hogy Zakács Jánost 1941 október 21-én állították elő a kapitányságra azért, mert ittas állapotban a korcsmában tényleges honvéd őrmesternek adta ki magát. A korcsmában a hadbavonult korcsmáros iratait akarta annak nővérétől kicsalni azzal, hogy ő majd elintézi a korcsmáros leszereltesét. A csalást végrehajtani nem tudta, mert az ottartózkodók előtt gyanússá vált és átadták a rendőrnek. Kijózanodása után kikérdezték, és tekintettel arra, hogy panasza nem érkezett, hogy valakit megkárosított volna és ez a nyomozás során sem volt megállapítható, szabadon bocsátották. Az ügyéről szerkesztett iratokat további megfigyelése végett az n-i őrs kapta meg.

A b-i őrs a következőket jelentette: Zakács János 44—45 éves, n-i lakost 1941 november 13-án B. községben, átutazása alkalmával, kilétének megállapítása végett az őrs őrizetbe vette. Ez ügyben az őrs távbeszélőn az n-i őrsöt megkereste. Onnan azt a választ kapta, hogy nevezett X. Y. n-i lakos Ágnes nevű leányával vadházasságban él Budapesten. Bűncselekmény nem terheli. Körözve nincs.

A b-i őrsön fekvő segédletek között körözését nem találták, így 1941 november 13-án szabadon engedték. Elbocsátásakor azt adta elő, hogy Sz. községbe távozik sertésvásárlás céljából.

Az x-i rendőrkapitányság, valamint az n-i és b-i őrs értesítése, illetve jelentéseinek kiértékelése közben leírásomban szereplő egyén a Nyomozókulcsban csillaggal megjelölt Zaács János kertésszel azonosnak látszott, így az alosztály a Hírközpont-hoz fordult prioráltatása végett. Budapesten végzett puhatolás és X. Ágnes kikérdezése során megállapítást nyert, hogy a Nyomozókulcsban szereplő egyén Zakácsnak és Zakácsnak is mondja és írja magát, de egy és ugyanaz a személy.

Nevezett az Országos Bűnügyi Nyilvántartó adatai szerint két esetben volt lopás büntette, két esetben pedig hatóság elleni erőszak vétsége miatt büntetve. Utóljára a budapesti ítélőtábla 1935 november 23-án hatóság elleni vétség miatt 1 havi fogházra ítélte.

Továbbá a BKL 11/1936—1894. tételszáma alatt a budapesti, a BKL 40/1936—6333. tételszám alatt a kaposvári kir. törvényszék lopás büntette miatt körözését és elfogását rendelte el.

A leírt esetből láthatjuk, hogy emberünk 1936. évtől sorozatos lopásokat és csalásokat követett el. Előéletének megállapítása körül gyorsan, kaptafaszerűen

jártak el. Mindenütt megelégedtek a gyanúsított pusztá előadásával. A Nyomozókulcsban egyszerűen átsiklottak Zaács néven és nem gondoltak arra, hogy a kis eltérést mutató név, de azonos foglalkozás azonos lehet az illetővel, aminek következménye az volt, hogy szabadon engedték.

Tanulnunk kell minden ilyen esetből s akkor megvékonyodik a vastag Nyomozókulcs.

Gonda András tiszthelyettes (Ungvár).
(Folytatjuk.)

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

A nyomravezető vasszeg.

Beküldte: RÁCZ JÁNOS tiszthelyettes (Szeged).

1932 április 5-én az endrődi őrsről Alb György csendőrrel a kora reggeli órákban őrzőportyázásra indultunk. A laktanya előtt találkoztunk özv. Hunos Istvánné* endrődi lakossal, aki éppen az őrsre igyekezett. Panaszolta, hogy aznap virradóra a bezárt kamráját ismeretlen tettes felnyitotta és onnan egy zsák búzát (80 kg-ot) 16 pengő értékben ellopott.

A panaszát felvettem és együtt a helyszínre mentünk. A helyszíni szemlénk csak annyit eredményezett, hogy a kamra egyszerű zárján karcolási nyomokat fedtünk fel, amiből kétségtelennek találtam, hogy a tettes álkulccsal nyithatta fel. Olyan tárgy nem volt a helyszínen, melyen ujjnyomokat kereshettünk volna. Arra is csak következtetni lehetett, hogy a tettes az udvarra a deszkakerítésen keresztülmászva juthatott és az udvari nagykaput belülről kinyitva távozott, a kaput pedig maga után behúzta. A száraz, kövezett udvarrészen sem ember, sem jármű nyoma nem volt felfedezhető.

A sértett egyedül lakott a háznál és legközelebbi hozzátartozóin kívül más nem szokott nála megfordulni, azért senkit nem tudott megnevezni, aki a lopás elkövetésével gyanúsítható lett volna.

A szomszédok kikérdezése sem nyújtott támpontot. Ezért elsősorban az őrs által nyilvántartott gyanús egyének, valamint szokásos büntettek között igyekeztem gyanúsítható személyhez jutni. Miután ez sem eredményezett semmit, tudva azt, hogy a helybeli Népházban a késő éjjeli órákig műkedvelő próbákat tartanak, az ott megjelenni szokott egyénektől érdeklődtem, hogy hazatértükben nem találkoztak-e olyan emberrel, aki talicskát tolt, vagy zsákot vitt volna vállon. Egész napi fáradozásaink eredménytelenek voltak.

Másnap a helyszín környékén fekvő utcákban folytattuk a nyomozást. E közben az utca árkában egy régi, elhasznált, törött talicskát találtunk. Feltűnt, hogy olyan községben, mint Endrőd, ahol igen sok szegény munkás ember lakik, a tulajdonosa legalább tűzrevalónak nem vitte el, mert a talicska állapotát tekintve, nyilván szegény emberé lehetett.

Érdeklődésemre a közelben lakók közölték, hogy a kérdéses talicskát már előző nap reggel óta ott látták, de hogy kié, vagy miként került oda, nem tudta senki.

A talicskát jobban szemügyre véve láttam, hogy annak a bal első csapja frissen törött és — hogy szét

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

ne hulljon — egy jellegzetes, kb. 20 cm hosszú, négy-szegletes keresztmetszetű kovácsolt vasszeggel volt rögzítve. A szeg hegye álkulcsszerűen volt meghajlítva. A szeget magamhoz vettem, a talicskát pedig a község-házára vitettem. Úgy gondoltam, hogy ha a talicskát a tettes a búza elszállításánál használta, akkor viszont a vasszeggel nyitotta fel a kamrárt.

Tekintettel arra, hogy a sértett a talicska ellopásáról nem tett panaszt és a talicska feltalálásakor otthonról távol volt, a szeg és a talicska tulajdonosa után a nyomozást más irányban folytattuk, azonban ezen a napon sem tudtunk eredményt elérni.

A harmadik napon elősorban újból a műkedvelő előadáson résztvevő és még ki nem kérdezettek között puhatoltam. A községi kántor, aki a műkedvelő próbákön minden este részt vett, — miután ismerttettem vele a nyomozásunk részleteit, — elmondotta, hogy a lopás elkövetésének éjjelén, a próbáról hazatértében, az utcán — eléggé sötét helyen — egy alacsonyabb termetű ismeretlen ember kérte őt, hogy egy zsák búzát, — ami a járda melletti fához volt támasztva, — segítsen a vállára emelni. Az ismeretlen panaszkodott neki, hogy munkaadója — akit meg is nevezett — milyen durván bánik vele, ahelyett, hogy kicsit bocsátana rendelkezésére, vállon cipelteti vele ezt a nagy terhet. Megsajnálta az illetőt és a zsákot a vállára segítette. Arra azonban egy pillanatig sem gondolt, hogy lopott búzát segít a tolvaj vállára emelni. Hogy az illető milyen irányban folytathatta útját, nem tudja, mert nem figyelte meg, szemléyleírást sem tud többet adni, mert sötét volt és az illető arcát nem láthatta, de úgy véli, hogy a hangjáról felismerné.

Kikérdeztem a munkaadóként megnevezett gazdálkodót. Az semmiféle felvilágosítást nem tudott adni, de cselédsege között sem volt olyan — emlékezete szerint a régebbi időben sem, — aki mint gyanúsított tekintetbe jöhetne.

Újból felkerestem tehát a sértettet, gondolva arra, hátha az eddigi adataink ismertetése után tudna valami támpontot adni. Felmutattam neki a kulcsot is. Meglepetésünkre kijelentette, hogy az általunk talált talicska az övé lehet, mert egy a leírásnak megfelelő talicskája a nyitott kocsiszínbén volt. A színből a talicska tényleg hiányzott. A vasszeget azonban nem ismeri sajátjának. A község-házához bevitetett talicska tényleg a tulajdona volt. Ez kiderült, midőn a sértett a talicskát, felkérésre, megtekintette.

Más bűnjel, mint a vasszeg, nem volt, tehát a további nyomozást erre kellett felépíteni.

A sértett lakását, a talicska lelőhelyét és azt a helyet, ahol a kántor éjjel az ismeretlen ember vállára segítette a zsákot, gondolatban összekötve, egy irányt mutatott, melyből arra következtettem, hogy a tettes vagy a község szélén, vagy a Körös-hídon túl fekvő tanyákon lesz feltalálható. Ezért elhatároztam, hogy a község ezen részén minden útbaeső lakost kikérdezek. Közben intézkedtem, hogy a község-házára is többen beidéztessenek.

Már délután volt az idő, amikor a község-házára beidéztettek kikérdezését folytathattam. Ez alkalommal az egyik ember kijelentette, hogy a vasszeget ismeri és úgy tudja, hogy annak tulajdonosa Akol József nevű tanyai legény, neki közeli szomszédja, aki a kérdéses szegyet még a tél folyamán Tóth Simon nevű, szintén tanyai legénynek kölcsönözte, hogy az a tanyai lakásuk padlását felnyithassa. Hogy a padlás rendelkezésükre

áll-e, nem tudja, annyit tud, hogy mint tanyások laknak a Veres József-féle tanyán. Bővebb felvilágosítást egyik családra sem tud adni, mert nem járnak hozzájuk. Majd kijelentette, hogy az ügyben nem kíván nyíltan tanuskodni és kérte, hogy őt lehetőleg hagyjuk ki az ügyből. Kénytelen voltam ezt megígérni. De nyugodtan is tettem abban a tudatban, hogy az eredményt most már az ő nyílt tanuskodása nélkül is biztosíthatom.

Ezek után a tanyatulajdonos Veres Józsefet kerestem fel, aki elmondotta, hogy Tóthék a tanyán mint tanyások laknak, az épület padlása azonban nincs rendelkezésükre bocsátva, mert oda az ős folyamán csöves tengerit helyezett el. A padlást lezárta és a kulcs nála van. A tanyán ős óta nem volt. Ezek után közöltem vele azt a gyanúnkat, hogy Tóthék a padlást valószínűleg megdézsmálták és megkértem, hogy mielőtt mi megjelenünk a tanyán, ő győződjék meg, nem hiányzik-e a padlásról valami. Ha ott valamilyen nyomokat észlelne, azok megsemmisítését vagy megváltoztatását kerülje, a hiányt pedig jegyezze meg és velünk közölje.

Amíg Veres a tanyán járt, folytattam a puhatolást Akol és Tóth kiléte és viszonyai után. Sikerült annyit megállapítani, hogy gyakran szoktak megfordulni Simon Imre földműves tanyáján és ott késő éjjelekig tartózkodnak. Egyébként ezt a késő éjjeli társalgást semmi sem indokolhatja, mert a munkaviszonyok lehetővé tették, hogy a baráti tereferét a nappali órákban elvégezzék. Az anyagi helyzetük sem engedheti meg, hogy feleslegesen költsenek, akár csak világitásra is.

Veres József visszaérkezése után közölte, hogy a tanyai épületének padlásáról több mázsa csöves tengeri hiányzik, de hogy pontosan mennyi, azt majd csak akkor tudja megmondani, ha az egész készletet már felmérte. A padlásajtó zárját megnézte. Úgy látja, hogy azt álkulccsal nyithatták fel, mert a saját kulcsával csak nehezen tudta kinyitni és a záron karcolásokat is lehet felfedezni.

Feltételeztem ezek után, hogy mind a három legénynek szerepe lehet a lopások elkövetésében és hogy a lopott gabonát nyilvánvalóan közülük valamelyik értékesíthette is. Ebből kiindulva, felkerestem a községben lakó gabonakereskedőt is, aki készséggel állott rendelkezésemre és kimutatta, hogy Tóth és Simon a tél folyamán kisebb tételekben, összesen kb. 4 q morzsolt tengerit adott el nála napi áron és a rendes üzleti órák alatt.

Ezeknek az adatoknak birtokában már éreztem, hogy az első tanumnak tett ígéretem beválthatom és az ő tanuskodása nélkül is ráolvashatok a gyanúsítottak fejére.

Elősorban Akolt kerestük fel. Felmutattam neki a vasszeget. Annak láttára a színe egyszerre megváltozott. Előbb tagadta, hogy ismerné, majd beismerte, hogy az övé volt, de azt elvesztette. Később azt adta elő, hogy a szegyet a tél folyamán Tóthnak kölcsön adta, aki azzal a tanyai lakásuk padlásának ajtaját szándékozott felnyitni. Majd amikor vélt szerepüket sorrendben ráolvastam, elmondotta, hogy a lopásokat Tóth tervezte ki, a lopott dolgokat a helyszínről egyedül igyekezett Simon tanyájára vinni, azonban ő és Simon legtöbbször eléje siettek és segédkeztek a szállításban. A Vér tanyájának padlásáról lopott csöves tengerit Simon tanyáján lemorzsolták együtt, majd hol Simon, hol pedig Tóth a gabonakereskedőnek napi áron eladta. A pénzen megosztottak. A búzalopásról még nem tudott, de

ha Tóth követte el, akkor a búzát Simon tanyáján megtalálhatjuk.

A gyanúsítottakat és a házkutatások során talált bűnjelkeket őrizetbe vettük. A búzát valóban Simon tanyáján találtuk meg házkutatás alkalmával. A takarmány közé volt elrejtve, a tanya közelében.

A kikérdezéseket a községházánál folytattuk. Oda kériem a kántort is, hogy Tóth eljátszhassa előtte az éjjeli találkozásuk alkalmával történeteket. Kíváncsi voltam, hogy Tóthot a hangjáról valóban felismeri-e, de nem ismerte fel, bár Tóth a kísérlet alkalmával szószerint megismételte az akkor általa tett kijelentéseket.

Tóth előadta, hogy a búza ellopása alkalmával ügyelt arra, hogy használható nyomokat ne hagyjon hátra. A helyi viszonyokkal nem volt ismerős, csupán annyit tudott, hogy a sértett özvegyasszony egyedül lakik a házban. Nem tartott tehát attól, hogy a helyszínen férfivel kerül szembe. Az utcáról, a kerítésen keresztül mászva jutott az udvarra. Első dolga volt, hogy a nagykaput kinyissa. A kamraajtót a vasszeggel nyitotta ki. Először a talicskát és utána a zsák búzát vitte ki az utcára. Távozása után a kaput maga után betette.

A sötétben nem látta, hogy a talicska már nagyon elhasznált, mert különben nem lopja el, inkább kétszer fordult volna meg a helyszínen.

A talicska csapjának eltörése után igyekezett azt a vasszeg felhasználásával helyreállítani, de nem sikerült. Ekkor az út árkába lökte és, a zsákot egyedül a vállára emelte és elvitte addig a helyig, ahol a kántorral találkozott. Útközben, amikor valaki közeledett feléje, kapuszögletekben és az útszéli fák mögé igyekezett elhúzódní. A kántorral történt találkozásuk alkalmával, a hangját megváltoztatva beszélt és magát még alacsonyabb természetűnek igyekezett feltüntetni. A szeget a talicskáról elfelejtette magához venni, később pedig már nem mert visszamenni érte. Tartott attól, hogy valaki megfigyelheti.

A lopott dolgokat azért vitték minden esetben Simon tanyájára, mert az állandóan egyedül lakott és onnan nyugodtan szállíthatták értékesíteni.

A gyanúsítottak egyenkénti szereplését természetesen ezek után nem volt nehéz tisztázni. Több rendbeli lopás derült ki.

A leírt nyomozás sikeres volt. Az eredményt azonban hamarabb, rövidebb idő alatt is el lehetett volna érní.

A bűnügyi nyomozástan gyakorlati tapasztalatokból leszűrt szabályainak egyike azt mondja, hogy a helyszíni szemlét mindig ki kell terjeszteni a helyszín távolabbi környékére is. Egy másik szabály pedig azt tanácsolja, hogy a sértettet mindenkor a legrészletesebben kell kikérdezni. Így pl. lopásoknál fel kell szólítani, hogy ingóságait vegye a legpontosabban számba és állapítsa meg, hogy mi hiányzik. Nem csak az értékek fontosak, hanem általában minden, amit a tettes elvitt. Igen sokszor ugyanis nem maga az ellopott érték vezet nyomra, hanem értéktelen holmik, melyet a tettes pl. azért vitt magával, hogy a lopott értéket abba csomagolja (ujságpapír, hátizsák, terítők, tarisznya, zsák, stb.), vagy amint ez ennél az esetről is történt, hogy a lopott dolog elszállításánál használja fel a régi rozoga talicskát.

Ha a járőr már az első helyszíni szemlét kiterjesztette volna a távolabbi környékre és a sértettel pontosan számbavette volna az eltűnt tárgyakat, meg-

került volna azonnal a talicska, benne a vasszeggel, melynek helyes értékelése vezetett végül a lopások kiderítéséhez. A járőr a vasszeg felfedezéséhez és jelentőségének felismeréséhez a gondolkodva végrehajtott, alapos „adatvizsgálat“ révén jutott.

A helyszíni szemléhez hasonlóan a házkutatást is ki kell terjeszteni a közeli környékre, különösen faluhelyen, ahol a kert, udvar, szérű, sőt a szomszéd telke, a közeli erdő, bozót, kukoricás, szőlő, homok, vagy agyag-gödör, stb. mindmennyi kedvelt rejtekhelye a falusiaknak. A búza itt is a tanya közeléből, takarmány közül került elő.

A nyomozás használható tanukhoz rendszerint csak módszeres, gondolkodó munka segítségével jut. Itt is így történt. A járőr feltette magának azt a kérdést, hogy a zsákot cipelő tettest, éjjeli időben ki láthatta? Így támadt az az ötlete, hogy a népházban a késő éjjeli órákig tartózkodó személyek között kutasson tanuk után.

Érdeme a járőrnek, hogy tájékozva volt a népházban történőkről. Ez a „helyi és személyi ismeret“ helyes értelmezése. A csendőrnek örskörletében mindenről — tehát nem csupán a szűkebb értelemben vett közbiztonsági vonatkozású eseményekről, adottságokról — is tájékozva kell lennie, mert sohasem tudhatja, hogy minek, mikor veheti a szolgálatban hasznát. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a tájékozottság szempontjából semmi sem felesleges. Előbb-utóbb mindenre sor kerül, a csendőr mindenirányú tájékozottságának idővel hasznát veszi valamilyen formában a megelőző —, de főleg a nyomozó szolgálatban.

A helyszínen és távolabbi környékén kutassunk mindig tervszerűen olyan tárgyak után, amelyeket a tettes hagyhatott ott. Ezek rendszerint módfelett megkönnyítik a gyanúsítható személy kikutatását, de egyben döntő bizonyítékot is szolgáltathatnak.

KÖNYVISMERTETÉS.

Dr. Marjay Frigyes: **Keresztes hadjárat 1941...** Ritkán kerül az ember kezébe ilyen lenyűgözően érdekes könyv. A mesteri módon megírt, hiteles adatokkal alátámasztott szöveg mellett eddig ismeretlen képek tömege rántja le a leplet a kommunizmus igazi arculatáról és tárja fel azt a könyörtelen harcot, melyet a gyűlölet irgalmat nem ismerő sötét erői vívnak világszerte a keresztény kultúra ellen. S látjuk az idegen fajta vezérszerepét ebben a harcban, vérengző dühét mindennel szemben, ami keresztény és nemzeti. Látjuk a párisi kommünt, az orosz bolsevizmus rettenetes szervét, a hírhedt Csekát, a német spartakus lázadást, a magyarországi kommunista rémuralmat, a spanyolországi terrort és — megborzadunk ennyi vérengzés és gonoszság látára. Ezek után mint megváltás tárul elénk a német birodalom és a szövetségesek hős küzdelme az istentelenek világa ellen. A 350 oldalas hatalmas művet a Stádium sajtóvállalat (Budapest, V., Gróf Klebelsberg-u. 29.) adta ki. Ára 25 P.

HIREK

KÜRTHY ENDRE ny. c. ezredes

Január 18-án, életének 61-ik évében, kínos szenvedés után meghalt Budapesten Kürthy Endre ny. c. ezredes.

Halála fájdalmasan érintette a bajtársaknak azt a nagy körét, akik ismerték őt, mert ezek között egy

sincs, aki ne szerette és ne becsülte volna. Lángoló magyar lelkével, igazi úri gondolkozásával, igazságosságával, szerény egyéniségével és meleg bajtársiasságával méltán kiérdemelte ezt az osztatlan szeretetet és megbecsülést.

Azok közül a régiek közül való volt, akik még a békebeli boldog Nagymagyarországon kezdték meg csendőri szolgálatukat. Egész férfiként kísérte végig a testületet a legnehezebb időszakokban, az összeomlásokon, súlyos és véres megpróbáltatásokon át a felemelkedésig. Ott állott mindenütt a gáton, a legigazabbak és legerősebbek között. Harcolt a határokon belopakodott ellenség ellen és küzdött Szegeden, a Vezér oldalán, a magyar feltámadásért.

1881-ben született a szatmármegyei Csengersima községben. 1902-ben egyéves önkéntesként bevonult a cs. és kir. 5. gyalogezredhez, ahonnan 1903-ban áthelyezték a cs. és kir. 33. gyalogezredhez. A testületbe 1906-ban lépett be. Szolgálatát a kolozsvári kerületnél kezdte meg hadapródörmesteri rangban. 1907-ben áthelyezték a kassai kerülethez, szakaszparancsnoki minőségben Eperjesre. Ez a beosztás a mai szárnyparancsnoknak felelt meg. Még ebben az évben hadnaggyá nevezték ki. 1908-ban megint állomáshelyet változtat. A szegedi kerülethez kerül Temesvárra szakaszparancs-

noknak. 1914-ben főhadnagy, 1917-ben kitűnő szolgálatának elismeréséül legfelsőbb dícsérő elismerésben részesül s még ebben az évben századossá nevezik ki. 1918-ban a szegedi kerulettől a brassói kerülethez helyezik Sepsiszentgyörgyre, szakaszparancsnoki minőségben. Itt érte a gyászos forradalom és az összeomlás. A betört ellenséggel több ízben szembeszállva, harcolva vonult vissza csendőreivel. A kommunizmus alatt Szegeden találjuk, ahol tevékeny részt vett az ellenforradalom megszervezésében. A Szegeden megalakult csendőrezrednek egyik századparancsnoka lett. 1920-ban a szegedi kerületnél oktatótiszt, 1921-ben fogalmazótiszt, 1925-ben kerületi segédtszitté nevezik ki ugyanott. Kiváló szolgálataiért 1929-ben a Kormányzó Úr Ő Főméltósága dícsérő elismerésében részesül. 1933-ban alezredes, 1934-ben áthelyezik a szombathelyi kerülethez beosztott törzstiszti minőségben, s ugyanitt 1935-ben kerületi parancsnokhelyettes lesz. 1937-ben a miskolci kerülethez helyezték át idgl. kerületi parancsnoknak. 1938-ban a Kormányzó Úr Ő Főméltósága a c. ezredesi rendfokozatot adományozta részére s, ugyanebben az évben megviselt egészsége miatt nyugállományba távozott. Azóta Budapesten élt.

Január 20-án helyezték örök nyugalomra Budapesten, a farkasréti temetőben özvegye, hozzátartozói, a bajtársak és tisztelők nagy részvéte mellett.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Kabács József

szegedi V. kerületbeli törzsrőrmester 1941 december 16-án Kiskunhalason meghalt. 1927-től szolgált a testületben. Kitüntetései a 2. o. leg. kat. szolg. jel és Erdélyi Emlékérem.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Csárnyi János törzsrőrmester (V. ker.), 1912—1920-ig szolgált,

Dombi József tiszthelyettes (V. ker.), 1905—1914-ig szolgált,

Kassai János tiszthelyettes (II. ker.), 1907—1928-ig szolgált,

Szép Lajos tiszthelyettes (V. ker.), 1906—1920-ig szolgált,

Sziklavári József tiszthelyettes (II. ker.), 1889—1911-ig szolgált,

Toldi Ferenc tiszthelyettes (II. ker.), 1895—1925-ig szolgált,

Vas Imre őrmester (VII. ker.), 1911—1917-ig szolgált,

Vas József tiszthelyettes (V. ker.), 1903—1923-ig szolgált,

Vida Lajos tiszthelyettes (I. ker.), 1899—1920-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléüket!

Kitüntetések adományozása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával elrendelni méltóztattott, hogy — a tényleges szolgálatból való kiválása alkalmával — **Dicsérő Elismerése** tudtul adassék: **Keresztes Béla I. g. alezredesnek**, a csendőr gazdaszaktőzizgazgatási szolgálat terén különböző beosztásokban felmutatott kiváló és eredményes teljesítményeiért; **adományozni méltóztattott a Magyar Ezüst Érdemremet: Széplaki Károly**, a pécsi IV és Tóth Miklós, a kassai VIII. csendőr kerület állományába tartozó tiszthelyetteseknek, különleges beosztásban teljesített kötelességű és eredményes szolgálataikért; a **Magyar Bronz Érdemremet: Tóth János IX.**, a kassai VIII. csendőr kerület állományába tartozó csendőrnek, saját élete veszélyeztetésével egy fuldoklónak a Tiszából való megmentéséért.

Dicséreték. A déli hadsereg katonai közigazgatási csoport parancsnoka **Szücs József III.** szegedi V. csendőr kerület állományába tartozó tiszthelyettesnek, a Délvidék visszafoglalása alkalmával, a katonai közigazgatási szolgálat terén kifejtett kiváló és eredményes teljesítményéért **okirati dicsérő elismerését** fejezte ki. A pécsi IV. csendőr kerület parancsnoka **Árnyasi József** csendőrt, aki egy súlyos rágalmakat tartalmazó névtelen levél íróját ügyes megfigyelés révén kiderítette, nyilvánosan megdicsérte.

Áthelyezés. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben áthelyezte: **dr. Bátki Kázmér** főhadnagyot Szombathelyről Désre.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 2. szám. Rádióvevőkészülékek beszolgáltatása. Uzsorabíróság eljárására vonatkozó rendelkezések újabb kiegészítése és módosítása. Bejelentési kötelezettség a csendőrségnél. Közlekedési szárnyparancsnokság felállítása Désen. Veszélyesség elleni védőoltások. 3. szám. Liszt, kenyér és sütőipari termékek arányos elosztásának szabályozása. Tisztelgési félreértések megszüntetése. Előélet vizsgálata (priorálás) az 1940. XXXVII. t.-c.-kel kapcsolatban.

Számvivő altiszti tanfolyam felállítása. 1942 január 28-ii kezdettel Budapesten a Boszörményi-úti csendőrlaktanyában 40 törzsörmester hallgatóval számvivő altiszti tanfolyam kezdődött. Tartama 4 hónap. A tanfolyam tanárai: **Czeglédy Jenő** alezredes, a tanfolyam parancsnoka; **vitéz**

Szilágyi Imre csendőr
Budapesten elsőknek végezte
a közlekedési tanfolyamot.

Bódy Vilmos g. őrnagy, egyúttal tanulmányi vezető; **nemes Varga László g. őrnagy**; **nemes medzihradnei Medzihradszky Aladár g. őrnagy**; **Ősz György g. százados**; **Kormos Kálmán g. százados**; **Argay Ferenc g. százados**; **dr. Bóna Zoltán főhadnagy**.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok. A kassai VIII. kerületben: **Mojzes József** törm. 1 P 23 f., **Kovács István** cső. 1 P 22 f., **Tokár György és Rádi Géza** törm.-ek egyenkint 1 P 87 f., **Vida Jenő és Gazdag Dénes** csendőrök egyenkint 4 P 96 f., **Kamarási Ferenc** cső. 3 P 49 f., **Tapolcai József** cső. 3 P 50 f., **Domokos Albert és Szigetközi Flórián** csendőrök egyenkint 7 P 80 f., **Veres András** törm. és **Csányi Nándor** cső. egyenkint 1 P 25 f., **Szórádi Pál** törm. 25 P 26 f., **Tari Lajos** cső. 25 P 25 f., **Burai István** cső. 1 P 88 f., **Varga Ferenc** prb. cső. 1 P 88 f., **Polcz Péter** cső. 2 P 50 f., **Bizi Zoltán** prb. cső. 2 P 50 f. tettenérői és feljelentési jutalékokban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Áruk minőségéért, olcsó árért, stb., elismerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

A legmegbízhatóbb kivitelező
Öskeresztény cég.
A m. kir. Csendőrség tagjainak
kedvező feltételek.
KOLOZSVÁR, Horthy Miklós-út 14 és 30 sz. • Telefon: 11-59

**BUTORT
GYÖNE ISTVÁN**

lakberendezőnél vásároljunk

A legmegbízhatóbb
minőségű
BUTORT

ezenkívül **DARIDA PÁL**
butorraktárában vásároljunk.
BÉKÉSCSABA, Munkácsy-u. 2.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvezmény.

Megbízható minőségű
olcsórangú kivitelező

BUTORT

vásároljunk

**Asztalos-mesterek butorcarnoka
SZÉNORÉNYI GÉZA ÉS TARSÁ
SZEGED, Dugonics-tér 11. szám.**

A m. kir. csendőrség
tagjainak kedvező
feltételek

Művészi festmény, pastel, naryított és más
képek, képkeretek legolcsóbb beszerzési forrása.
Kedvezményes fizetési feltételek mellett is.

Gyurácska Istvánnál
KAPOSVÁR, BAROSS-UTCA 3. SZ.

FOGÁTÓL FÜGG EGÉSZSÉGE!

Fogait olcsón, szakszzerűen tartom rendben. Foghúzás fogtömes mű-
fogak készítése. Porcellánfog 3 pengőtől, fehér lémhől 8
pengő (vasmentes és nem törk.) Aranyfogak legolcsóbb napi áron.
OTBA- és ORBA-tagoknak ráfizetés nélküli — részletre is.

SCHUSTER FERENC

államilag vizsgált fogász,

BPKST, VIII. L'UTHER-Ú. 1/b. II. 6. (Magyar Divatarnokkal szemben.)

PAPSZT GYULA

órák és ékszerész

Wesselényi-utca 2. szám.

Alapítva 1879. • Szakszerű javítások.

A nyiregyházi jt. iskolát Kovács Sándor és Szigeti József próbacsenaőrök kiváló eredménnyel végezték.

Az Országos Tisztí Tudományos és Kaszinó Egyesület közleményei. Előadások: Február hó 13-án (pénteken): „A magyar légierek a Szovjet elleni háborúban.” Vetített képekkel. Előadó: *vitész Orosz Béla* alezredes. Csakis az O. T. K. tagjai, vagy a meghívottak jelenhetnek meg. (Hölgyek nem.) A Magyar Földrajzi Társaság előadása: Február hó 9-én (hétfőn): „Az új Horvátország”. Vetített képekkel. Előadó: *dr. Szabó Pál Zoltán* egyetemi magántanár. Ezen az előadáson az O. T. K. tagjai, családtagjai és sárga meghívóval ellátott vendégek (hölgyek is) megjelenhetnek. Az előadások 18 órakor kezdődnek.

Az O. T. K. farsangi táncestélyt rendez február hó 14-én 20 óra 30 perctől reggel 3 óráig. Öltözet: hölgyeknek kisestélyi, uraknak társasági zubbony, polgári uraknak szmoking vagy magyaros ruha. Jelmezben vagy álarccal megjelenni tilos. Belépés: kaszinótag, jóléti, családi igazolvánnyal ellátottaknak személyenként 2 P, 1942. évre érvényes meghívóval ellátott vendégek részére 3.50 P, csak erre az estélyre érvényes meghívóval ellátottak részére 6 P. Ez utóbbi a titkárnál vagy teremőrnél felfektetett íven a tagok által igényelhető. Jegyelővétel nincs. Pénztárnyitás február hó 14-én 19.30 órakor. Asztalfoglalás nincs; büfférendszer az I. emeleten lévő három hallban. Meleg ételek a Váci-utcai sörözőben. Egyéb tudnivalók a február havi Kaszinó Lap-ban.

Értesítés. A csendőrségi büntetőtörvénykönyvnek a büntettekről és vétségekről szóló első kötete elfogyott. A papírbeszerzés nehézségei miatt az utánnomást előreláthatólag csak májusban tudjuk szállítani és az árát is csak akkor közölhetjük. Kérjük megrendelőinket, szíveskedjenek az I. kötetre vonatkozó megrendelésüket május elején megismételni. A II. és III. kötet az eredeti áron — egyenkint 9 pengő — még kapható. **Stádium Sajtóvállalat r.-t.**

Ki tud róla? Vincze János váci születésű csendőr tiszt-helyettest, aki 1904—1906-ig a nagytapolcsányi őrsön szolgált, fontos ügyben keresi a beregszászi őrs.

Csendőrségi tollforgót köt, javít, árusít Várfai Mihály ny. szakaltiszt, Budapest, XIV. Újvidék-köz 5. fszt. 2. és Dél József ny. thts. Rákosszentmihály, József-u. 74.

Szervezeti és szolgálati utasítás (Szut.) 2 P 20 fillér.

Próbacsenaőrök tankönyve 4 P.

Csendőrségi Lapok könyvtára 8. kötete (Illetmények és gazdaságkezelés) 3 P, 11. kötete 3 P.

Csendőrségi naptár 1942. évre 70 fillér.

Csendőrség elhelyezési térképe 30 fillér.

Kaphatók — kizárólag — a szerkesztőségben a pénz egyidejű beküldése mellett. Csekkszám: 25.342.

Kérelem. *Nemesfalvi Antal* csendőr szv. tiszt-helyettes (Szolnok) első elemista leányának orvosi rendeletre testi megerősödés végett hegyi levegőre van szüksége. Kéri azokat a *hegyvidéken szolgáló nős bajtársakat*, akik az ellátási és egyéb költségek megtérítése ellenében leányát néhány hónapra magukhoz vennék, írjanak címére.

SZEMÉLYI HÍREK

Új szakaszparancsnokok. A kassai VIII. kerület állományába tartozó Komlós József II. és Domonkos László alhadnagyokat szakaszparancsnokká kinevezték.

Új őrsparancsnokok. A budapesti I. kerületben: Papp Jenő, Herczeg István I., Herczeg Ferenc I. tiszt-helyettes, Békefi József v. törzsrőmester; a székesfehérvári II. kerületben: Maros György tiszt-helyettes; a pécsi IV. kerületben: Németh János IV. tiszt-helyettes; a marosvásárhelyi X. kerületben: Mészáros János II. v. törzsrőmestert őrsparancsnokká kinevezték.

Új alcsoportvezetők. A székesfehérvári II. kerület állományába tartozó Vági Imre, Soós Lajos és Ország József tiszt-helyetteseket alcsoportvezetővé kinevezték.

Díszérem odaítélése. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a székesfehérvári II. kerület állományába tartozó Tólos Szilveszter és Varga Ferenc V. alhadnagyok részére 35 évi házi szolgálatukért a *Díszérm*et odaítélte.

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerületben: Balogh János II. törzsrőmester Szabó Annával Budapesten, Tölgyesi János őrmester Zsebők Erzsébettel Bölcskén, Pálházi János törzsrőmester Lengei Edittel Vecsésen; a székesfehérvári II. kerületben: Dusfi Ferenc őrmester Párdi Máriával Felsőgallán, Kozma István őrmester Kis Ilonával Budapesten; a szombathelyi III. kerületben: Szánthó József III. törzsrőmester Győrffy Ilonával Dákán, Horváth Béla I. őrmester Soós Máriával Teskándon, Magyarlaci János őrmester Kovács Karolinnal Ukkon, Hargitai Pál őrmester Kondor Margittal Litéren; Gimesi György csendőr Puskás Vilmával Litéren; a pécsi IV. kerületben: Pap György I. törzsrőmester Kovács Máriával Máriakémen, Horváth Sándor III.

**Steyr
Waffenrad-ra**

megrendelést továbbra is felveszünk és az egyes szállítmánvok beérkezése után szállítjuk.

Csepel gépet

ezidőszert késelem nélkül tudunk szállítani.

A STEYR WAFFENRAD ára P 232.—

A CSEPEL ára P 186.—

Az árak készpénzben értendők. Részletfizetési vásárlásnál fenti árakhoz annyiszor 2 pengő jön, ahány hónap alatt a részletfizetés történik.

STEYR WAFFENRAD-ot 12. CSEPEL-t legfeljebb 6 havi részletre adhatunk.

CSENDŐRBOLT
BUDAPEST, XII., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 19/C. SZÁM.

csendőr Korona Máriával Iharosberényben, Tóth Lajos IV. tiszthelyettes Niederecker Katalinnal Felsőgallán; a *szegedi V. kerületben*: R. Kiss Gábor őrmester Földesi Johanna-Margittal Jánosalmán; a *debreceni VI. kerületben*: Nagy András I. őrmester Kovács Ilonával Törökszentmiklóson, vitéz Nagy Imre őrmester Torda Irénnel Orosházán; a *kassai VIII. kerületben*: Kővágó János őrmester Soltész Ilonával Szerencsen, Varga István II. csendőr Tárczy Erzsébettel Ungváron, Tóth József V. törzsrőmester Varga Idával Bogácson, Töke László őrmester Kesjár Ilonával Medgyesegyházán, Kődöböcz Mihály törzsrőmester Fancsik Margittal Nagyberegen, Kovács Ferenc VI. őrmester Sikli Etelkával Mátészalkán, Cseh Sándor tiszthelyettes Balázs Rozáliával Törökszentmiklóson, Bódi János törzsrőmester Tóth Ilonával Nemesviden, Tokaji István őrmester Kontrós Rozáliával Tiszaujlakon, Halmos Károly őrmester Krajnik Magdolnával Bulcsun; a *marosvásárhelyi X. kerületben*: Mátrahegyi László csendőr Dénes Juliánával Gyergyóujfalun, Madarász Béla törzsrőmester Kurucz Mária-Evával Maglódon, Erdélyi Gábor őrmester Sarmon Irmával Téten.

Született. Lajtaváry László százados nejeének Ulászló-Jenő-György fia, Finta Imre I. főhadnagy nejeének Imre-László fia; a *budapesti I. kerületben*: Kutai József tiszthelyettes feleségének Viktória-Anna leánya, Veres András tiszthelyettes feleségének István fia, Varga Sándor II. törzsrőmester feleségének Sándor-Miklós fia, Nagy Sándor őrmester feleségének Sándor-Béla-Miklós fia, Szöke Ilés őrmester feleségének Margit-Mária leánya, Boros Lajos I. őrmester feleségének Lajos fia; a *szekesfehérvári II. kerületben*: Somogyi István I. törzsrőmester feleségének Gyula-Ferenc fia, Horváth Dezső őrmester feleségének Iona-Borbála leánya, Ihász Gyula őrmester feleségének Gyula fia, Deák Mihály törzsrőmester feleségének Katalin-Erzsébet leánya, Göbölös Imre őrmester feleségének Imre fia, Kartali Ferenc csendőr feleségének Ferenc-János fia; a *szombathelyi III. kerületben*: Magasházi Pál tiszthelyettes feleségének Éva leánya; a *pécsi IV. kerületben*: Dobos István tiszthelyettes feleségének Ferenc-Antal fia, Halász József őrmester feleségének József-Jenő fia, Szabó János III. törzsrőmester feleségének Endre-László fia, Tompos Mihály törzsrőmester feleségének Gyula-Mihály fia, Nyerges Mihály őrmester feleségének Rozália leánya; a *debreceni VI. kerületben*: Madai Bertalan tiszthelyettes feleségének Emilia leánya, Mogyorósi Menyhért törzsrőmester feleségének Katalin-Karolina leánya, Várnagy Mihály őrmester feleségének József-Miklós fia; a *kassai VIII. kerületben*: Telek József őrmester feleségének István-Ferenc fia, Bérczes János tiszthelyettes feleségének Violetta-Mária-Adrienne leánya, Orbán Lajos I. tiszthelyettes feleségének Mária-Klára leánya, Borbás György őrmester feleségének Erzsébet-Julianna leánya, Kapuvári István törzsrőmester feleségének Márta leánya, Korom Lajos tiszthelyettes feleségének László-Pál fia, Szakál Pál I. tiszthelyettes feleségének Pál fia; a *marosvásárhelyi X. kerületben*: Karmazsin Imre törzsrőmester feleségének Edit-Valéria leánya, Pásztor Gyula törzsrőmester feleségének Olga-Erzsébet leánya, Horváth Lajos II. törzsrőmester feleségének Mária-Terézia leánya, Bakk József törzsrőmester feleségének Klára-Ilona leánya.

Halálozás. Vitéz Kerese János alhadnagy felesége, szül. Varga Emilia, Kántor István II. törzsrőmester Magdolna-Mária leánya és Lombos Ferenc őrmester Ferenc-Lajos fia meghalt.

Szerkesztői üzenetek.

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és választélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jelígeül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy útjegyű számot választani. Aki jelíget nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő választélyveget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikón” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálattal útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő.

Használja a csendőr-levelezőlapokat!

HANGSZEREK

világelső hangharmoskák, vonós hangszerek, alkatrészek, harok és vasztrókban

BAMBACH cégnél,

SZABADKA, KAZINÁZ-U. 2. a Szekesvári piros javítások.

Most elent meg **A CSENDES OCEÁN**

térképe. A távolkeleti hadsáner 63x92 cm. Ára 1 Pengő. Mérték 1:2. m.

A M Kir. Honvéd Térképészeti Intézet kiadása.

Főhírományos: **KÓVA LAJOS,**

Bpest, IV. Kame-mayer K.-u. 3. Tel.: 187-164.

Ar 1 Pengő beküldése esetén, bermentve küldünk egy példányt.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KOSZÉNBÁNYA

Részvénytársulat

BUDAPEST, V., Zoltán-u. 2. Tel. 129-560 Sörgővclm: BRIKFTT

Szénbányák: Tatabánya, Tokad, Dorog.

Mésztelepek: Felsőgalla, Heiőcsaba, Beremend.

Brikettgyár: Tatabánya.

Karbidgyár: Felsőgalla.

Portlandcementgyárak: Felsőgalla, Beremend, Nyergesujtalu.

Szénlepárolótelep: Felsőgalla.

Bauxitcementgyár: Felsőgalla.

Ferrósilíciumgyár: Felsőgalla

Alumíniumgyár: Felsőgalla

Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Cimváltását mindenki maga köteles vejük közölni, kérjük, hogy ezt a borítólapon 3-ik és 4-ik oldalán nyomtatott levelezőlapra tegyék.

Védd az egészséged. A nikotin mérge, ennél fogva nincsen olyan ember, akinek hasznára válna a dohányzás. Ebben igaz van. Elismerjük azt a megállapítást is, hogy a nem-dohányos embernek semmiképpen sem kellemes a szobában gomolygó dohányfüstfelhő. Meg kell azonban nyugtassuk, hogy ez a mások tüdejében leszűrt, levegőben szállódó füst már lényegesen ártatlanabb, mint a cigarettából, pipából beszívott füst. Hogy ez sem tartozik az élethosszabbító orvosságok közé, az biztos. Sőt, egész nap, vagy éppenséggel egész éjjel át ilyen füstös szobában tartózkodni egészségtelen s ezért kerülni kell. Mégsem lehet azt kívánni, hogy a legtöbb helyen többségben levő dohányos bajtársak csak a folyósón, vagy az udvaron cigaretta- tázzanak, mert a légénységi szoba a csendőr otthona is, ahol a foglalkozási idő után az otthon kényelmében kell, hogy része legyen. Megfelelő szellőztetéssel a szoba levegője így is tisztán tartható. Erre a szobaparancsnoknak kell vigyázni. Nem helyes azonban az a sok helyen bevett szokás, hogy az oktatási órák szüneteiben a légénységi szobát füstöljék tele s ráadásul még ne is szellőztessenek. Ilyen elhasznált levegőjű, nehéz füstű szobában valóban egészségtelen a tartózkodás. Ilyenkor szívja el kint a cigarettáját, aki nem tud megenni nélküle. Ahol pedig olyan tapintatosak a dohányos bajtársak, hogy a nem-dohányosokra figyelemmel a közös szoba levegőjét egyáltalán nem rontják meg a pipa és cigarettá füstjével, csak dicséretet érdemelnek és maguknak is használnak.

Radnalyosfalva. Az ügye külön elbírálást igénylő rendkívüli eset. Forduljon a B. M. úrhoz (VI. b. osztály).

Hdp. őrm. Újabb csendőrtiszti tanfolyam polgári főiskolát végtettek részére nincsen tervbe véve. A kiegészítés a Ludovikát végzetekből történik.

B. Szabó K. prbeső. Mint hadiársvát megilleti a Hábórus Emlékérem. Századkihalhatáson kell kérnie kérésre előterjesztését a H. M. úrhoz. Be kell szereznie és csatolni bátyjának a községi elöljáróság előtt felvett nyilatkozatát, melyben kijelenti, hogy az éremről lemond az Ön javára. Ezenkívül csatolni kell édesapja halotti anyakönyvi kivonatát, illetve holtá nyilvánítási végzését és az Ön születési anyakönyvi kivonatát. Az érem adományozására rendszerint soká kell várni, 1—2 évet is.

Martonvásár. Kérjük a martonvásári őrsöt, értesítse Balogh László martonvásári lakost, hogy Kázmér Ferenc törzsőrmester címe Székelyudvarhely.

Igéret. A nősülési szabály azt mondja, hogy az arának tisztességes családból kell származnia. A család tisztességét nemcsak a szülők, hanem valamennyi családtag viselkedése együttesen adja meg. Elképzelhető és elő is fordul, hogy jóra való és becsületes szülők derék gyermekei között haszontalan is akad, azért a család megbecsülése különösebb csorbát nem szenved. Ez persze attól függ, hogy milyen természetű és milyen súlyos a megtévedt családtag bűne. Verekedés, közlekedési-, mezőrendőri- stb. kihágás nem érinti még különösképpen a becsületet, de pl. lopás, csalás vagy erkölcssten élet igen. Ilyen családtag sárba rántja a család tisztességét és mindig kérdésessé teszi, hogy csendőr közeledhetik-e a családhoz. Ha a megtévedt családtagot eltávolítják és végkép szakítanak vele, még így is kényes a csendőr helyzete, mert tudjuk jól, hogy elzúllott embert nagyon nehéz lerázni s egyébként is testvér testvérral ritkán tud végkép szakítani. A nősülés engedélyezését ilyen esetekben — nemcsak a testület, hanem a csendőr érdekében is — az előljárók gondosan mérlegelik s ha a kivizsgáló aggályos körülményeket is megállapított, az engedélyt nem adják meg. Úgy látjuk, könnyen járhatna Ön is így. Ezért legjobb lesz tapintatosan visszavonulni, ha fájna is ez most. Könnyebb lesz most elviselni ezt, mint akkor, amidőn már — bent van a kérvény.

Királydaróci őrsöt kérjük, értesítse alkalmilag özv. Flora Péterné ny. csendőrtiszt feleségét, hogy néhai férjére nézve itt nincsenek adatok. Levelekből úgy látjuk, hogy néhai férje okmányait a volt kolozsvári csendőrkerületi parancsnokság őrizte. Ezeknek az okmányoknak az 1918-ban megmentett kis része ma a budapesti csendőrkerületnél van. Forduljon oda özv. Floráné.

Csikszentmárton. Nem ok nélkül rendelkezik a Cs—8. Irányelvek 55. pontja akként, hogy írásbeli feladatnak számít III. osztályú írók által a hó 1—15. és 16-tól a hó vége között nyomozott bűntettéről vagy vétségről szerkesztett fogalmazvány. Ezt be is kell tartani! Ha pedig lenne kivételesen olyan csendőr, akit érdemtelenül léptettek volna elő III. osztályú íróvá, azt vissza kell helyezettetni II. osztályúvá, de a III. osztályúval ne végeztessünk írásbeli feladatot akkor, amikor az Irányelvek rendelkezései szerint nem kell. Az utasítás mindenkire vonatkozik.

Talabor. A Kodex 112. §-ának 3. bekezdése érvényben van. Ez a bekezdés csak megengedi, hogy a számba fogott lovakat csengővel lássák el, de nem teszi kötelezővé.

Hevevára. A m. kir. honvéhadapródiskolákba való felvétel feltételeit megtalálja az 1941. június 4-én megjelent 25. számú Honvédségi Közlönyben. Minden évben kb. azonos időben és tartalommal jelenik meg a H. K.-ben a pályázati felhívás. Csendőrtiszti parancsnokságnál vagy honvédparancsnokságoknál megtekintheti a H. K.-t.

Mindent a Hazáért! 1. Jelentse a B. M. úrnak (VI. b. osztály) és kérje a megállapítását. 2. A Károly csapatkeresztre való igényt legalább 12 heti első vonalbeli (tűzvonalbeli) szolgálattal lehetett megszerezni. Úgy látjuk, hogy Önnek ilyen szolgálata nem volt. Egyébként is elkésztet volna már a kérelmezéssel.

C S E N D Ő R A
S Ő R S J E G Y E T Kalotay Árpád
Honjajáró utasításában
Bpost. VII. Jónaf-krt 26
vásárolja

MEGBÍZHATÓI KÉNYELMESI ELŐNYÖS!
A
„TAKARÉKOSSÁG”
R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE
124 áruval nyújt vásárlási lehetőséget,
1 helyen jelentős finanszírozást, a
háttér megújuló továbbvásárlás jogával

FELVILAGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI ÚTVALVÁNYOKAT KÉSZÍTÉSGEL NYÚJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEAK FÉPENC-U.S.

CSENDŐR GYŰRŰK

Ezüstből csendőrfejjel szép kivitelben monogrammal 14 pengőért 3 havi részletre is fizethető.

SASVÁRI JÓZSEF
Budapest, IV., Régiposta-utca 10. sz.

HANGSZER „MUZSIKÁ” -nál.

Bármely méltányos áron. • Öskeresztény cég.
UJVIDÉK, II. RAKÓCZI FERENC-UTCA 47. SZAM.

Harmonika hangolásban specialista.
Magy. kir. csendőrség tagjainak kedvezmény.

Engedély. Mínt hogy menyasszonya a 16. életévét nem sokára betölti, legjobb lenne ezt megvárni s a nősülési kérvényt csak azután benyújtani. Ha most nyújtja be, lehetséges, hogy az igazságügyminiszteri felmentvényt is követeljük, bár nem hinnénk. Hála Istennek, még mindketten, menyasszonya meg éppenséggel fiatal. Pár hónap nem számít. A beküldött Cs. L. példányokat köszönjük.

K. M. Beregrákos. A kért cime: Nagyfénypusztá.

Szomorú karácsony. Az utasítások minden előforduló esetre nem tartalmazhatnak intézkedéseket. Arra való a parancsnok vagy távollétében a helyettese, hogy ilyenkor az utasítások szelleme alapján cselekedjék s ezért bátran vállalja is a felelősséget. Tapasztalata, tudása, katona esze és emberséges szíve minden helyzetben megmutatja a helyes utat, csak hallgasson ezekre. Elsietés nélkül, nyugodtan, megfontoltan cselekedve, hibázni aligha fog. De a kisebb hiba sem olyan baj, mintha a felelősségtől felve, semmit sem tesz akkor, amikor ezt a szolgálat, vagy az alárendelték érdeke megkívánja. Allapítsuk meg ezeket, mielőtt a kérdés esetre rátérnénk. Ez pedig a következő: A rendes szolgálatban álló járőr után kerékpáros csendőrt küldenek az ősről, aki táviratot kézbesít a járőrvezetőnek, hogy édesapja meghalt. Az esemény nélkül portyázó és különös feladattal meg nem bízott járőr erre bevonul az őrsre. A járőrvezető jelenti az otthon levő őrsparancsnok helyettesnek, hogy a temetésre csak akkor érhet haza a mintegy 700 km-re fekvő falujába, ha a szolgálatot félbeszakítja. A helyettes azonban a szolgálat folytatására utasítja a járőrt azzal, hogy a haláleset magántermészetű ügy s a Szut. 267. pontja a portyázás félbeszakításának esetei között ilyenről nem beszél. Ez igaz s úgyszintén az is, hogy a szolgálat a katona életében megelőz minden más dolgot és érdeket. Viszont az is igaz, hogy — amint már mondtuk — semmiféle utasítás a világon nem sorolhatja fel az esetek ezernyi változatában követendő eljárást s lehet olyan méltánylandó magánügy, melyet — a szolgálat sérelme nélkül — segítségben részesíthetünk. A járőrvezető a sürgöny utánaküldésében nyilván láthatta azt a parancsnoki hozzájárulást, hogy bevonulhat, mert különben miért küldték volna utána a szomorú gyászúrt. Nehezen is érthető, hogy a bajtársi érzés ilyen megnyilvánulását miért nem követte az a további magától értetődő segítés, hogy a bajtársnak lehetővé tegyék az édesapja temetésén való megjelenést akkor, amikor ezzel a szolgálat hátrányt nem szenvedett volna. Hiszen az őrsparancsnokhelyettes felváltathatta volna a járőrvezetőt a sürgönyt vivő csendőrről, vagy a járőr bevonulása után küldhetett volna újabb járőrt a hátralevő tereptárgyak leportyázására. Tehette volna ezt annál inkább, mert különös szolgálati szükség nem követezte meg a járőrvezető ottmaradását. Nem szabad elfelednünk, hogy minden keménysége mellett a csendőr is érző ember, aki a legnagyobb emberi fájdalommal a szívében méltán fordulhat segítségért a bajtársaéhoz és előljáróhoz. A segítés pedig kötelesség, ha erre érdemes ügyről van szó s ha komoly szolgálati érdekek nem állják útját. Mert ilyenkor aztán minden bajban mégiscsak első a — szolgálat.

Örökbefogadás. Nyugállományú csendőregyénnek a vele közös háztartásban élő felesége és a szabályszerű életkort el nem ért törvényes vagy törvényesített édes- vagy mostohagyermekjei után van családi pótlékra igénye. (A szabályszerű életkor alhadnagyok gyermekeinél a 20., tisztlyettestől lefelé a 16. életév betöltéséig terjed.) *Egyéb családtagok* után csak kérheti a családi pótlékot, amit a belügyminiszter úr a pénzügyminiszter úr előzetes hozzájárulásával engedélyezhet, ha az alábbiakban ismertetett feltételek fennforognak. *Egyéb családtagoknak* számítanak: 1. a szabályszerű életkort betöltött édes- vagy mostohagyermek; 2. a törvényes édesatya, vagy édesanyja; 3. a teljes árszágra jutott törvényes unoka; 4. a nevelt (örökbe fogadott) gyermek. Az itt felsorolt családtagok közül csak egy személy után engedélyezhető családi pótlék. Ha házasságon kívül született természetes gyermekét örökbe fogadja a nyugállományú csendőregyén, ilyen gyermek vagy gyermekei után engedélyezhetnek családi pótlékot, de ebben az esetben az 1—3. pontban megjelölt családtagok után családi pótlékot nem adnak. Nevelt gyermeknek tekintik az olyan gyermeket, akinek szülei elhaltak, vagy ha élnek is, azok beígazoltan olyanok, hogy a gyermekük eltartására és felnevelésére teljesen képtelenek. Az *egyéb családtagok* utáni családi pótlék iránti kérelmet a B. M. úrhoz (VI. b. osztály) kell előterjeszteni és mellékelni egy közhatalosi orvosi bizonyítványt arról, hogy a kérelmezett családtag teljesen munkaes keresetképtelen, csatlolni kell továbbá egy helyhatósági bizonyítványt, melyben igazolni kell, hogy: a) a kérelmezett családtagot a folyamodó minden más támogatás nélkül kizárólag, állandóan maga tartja el és vele közös háztartásban él; b) úgy a kérelmező, mint felesége, valamint a kérelmezett családtag is teljesen vagyontalannak; c) sem a folyamodónak az ellátáson (nyugdíján) felül, sem a kérelmezett családtagnak nincsen külön jövedelme, vagy keresete s hogy ez utóbbi nyugdíjban, kegydíjban, vagy bármilyen el-látásban nem részesül; d) a kérelmező háztartásában nincsen más önálló keresettel bíró családtag; e) a kérelmezett családtagnak nincsen a folyamodónál közelebbi más olyan rokona, vagy hozzátartozója, aki az érdekelt eltartására lenne kötelezhető. Az egyéb családtagok után a családi pótlékot rendszerint 1—1 évre engedélyezik. Ezt az engedély megadásakor közlik az érdekelttel. Ha így van, a családi pótlék további engedélyezése iránti kérelmet a lejárát előtt legalább 3 hónappal előbb ajánlatos megújítani a már ismertetett, újonnan kiállított okmányok csatolásával. Megjegyezzük még, hogy a házasságon kívül született természetes gyermek törvényesítése előnyösebb, mint az örökbefogadása, mert a törvényesített gyermek után a belügyminiszter úr saját hatáskörében engedélyezheti a családi pótlékot, míg az örökbe fogadott gyermek után csak a pénzügyminiszter úr előzetes hozzájárulásával és az a)—e) pontokban felsorolt feltételek igazolása esetén. Az örökbefogadási vagy törvényesítési eljárásra nézve felvilágosítást nyújt a községi jegyző is.

Sz. I. Kaposvár és V. L. Páty. Az „Örökbefogadás” jel-igés üzenetünk szól Önöknek is.

Hegedű, Harmonika, Tárógató, Gramofon, Rádió
és az összes hangszerek legjobbat itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőreknek részlete is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER
Budapest, VIII., Hírközpont 71. Aranyéjszaka Ingatlan

„SZILMENT”

autóbiztonsági üveg, lövedékálló üveg, fényvisszaverő üveg. (Macskaszem) Mosz. 1690.
MAGYAR GYÁRTMÁNY! Gyártja:

Ligeti László

üvegtechnikai műintézet. Budapest, VIII., József-u. 23. Tel.: 141-256. Alapítva: 1886.
A m. kir. Honvédség szállítója

A világhírű **NIFE** akkumulátorokat és szárazelemeket gyártja:
NIFE akkumulátor és villamossági Rt.
Budapesti IX ker., Vaskapu-utca 20. szám

Világhírű Merinofort nemes-spórás juhsajtöt szállít; karikákban, dobozban szeletelten és vajjal passzirozott állapotban. Minden mennyiségben szállítunk I-rendű Merinofortot.

Spöttle Testvérek

bödönben és cellophánban adagolva. Merinofort Juhsajtgyára
Továbbá körözött Merinofort-juhtúró és keverttúró rendelést veszünk fel tetszés szerinti csomagolásokban.
Budafok, Tóth József-u. 21
Telefon: 269 705

Káldor. Címet csak abban az esetben kereshetünk, ha az érdeklődő megírja, hogy milyen célból van rá szükség. Ennek pótlásával ismételve meg a levelét.

Egres. Rendfokozata: ny. altábornagy, lakik: Budapest, I., Országház-u. 22. A másik címet (Elekes) nem találjuk. A Nemzetvédelmi Kereszt még kérhető, de a kése-delmet indokolja.

28.670. Köszönjük a bizalmát. Sajnáljuk, hogy ennek fejében legalább egy kis reménykedéssel nem bízathatjuk. A leány nem tekinthető zsidónak, de családi helyzete révén szoros zsidó kapcsolatai vannak, melyek alól Ön sem mentesülhetne, ha a leány férje lenne. Ezért, bármilyen fájdalmasan érinti is, jobb most becsülettel félreállni, mint megvárni a kérvény elutasítását. Mert — azt hisszük, — hogy másra nem számíthat.

Tata. Utánajártunk s úgy értesültünk, hogy ezév március végéig elintézik a régebben beérkezett Haborús Emlékérem iránti kérvényeket, melyek között az Önök is lennie kell. Ha a jelzett időpontig sem kapná meg, annak a jele lenne, hogy elveszett a kérvény s akkor meg kell újítania.

Havas. I. Olvassa el az előbbi „Tata” jeligés üzenetünket, az vonatkozik az Ön ügyére is. 2. A nemesség igazolására nézve útbaigazítást adtunk lapunk 1939. évfolyamának 687. oldalán „Szentpéterur”, 762. oldalán „Zalaegerszeg” és 1941. évfolyamunk 318. oldalán „Vigyázat Keletről” jeligés üzenetünkben. 3. Forduljon édesanyja a hadi-özvegyi ellátása ügyében a H. M. úrhoz (22. osztály).

Stuka. Ha megfelel a feltételeknek, megkapja a Haborús emlékérmét. Mai számunkban talál még erre vonatkozó üzenetet.

Vitatkozás (K. I. Szombathely). Mindkét kérdésére kimerítő választ talál lapunk 1934. évi 9. és 10. számában, Bíró Kálmán százados „Mikor kell feljelentés helyett jelentést tenni” című cikkében.

Remény (Nagy prbeső). Az önállósítási alapról bő útmutatást adtunk 1941. évi 17. számunk 575. oldalán, a 33. lekszikon válaszukban.

Áldásos Oti. Az Oti felügyeleti hatósága a B. M. úr (XI. osztály). Itt panasszal élhet.

B. J. Mezőkaszony. Vitéz Borgóy János szds címe: Marosvásárhely, csendőrnnyomozó alosztály pság.

Aranka. Mint iparhatóság, a főszolgabíróhoz kell fordulnia felvilágosításért.

Kevés remény. Sajnos, mi sem mondhatunk mást, mint a szabály (A—10. Felülvizsgálati Szabály 8. §.). Eszerint felülvizsgálatát indítványozzák hivatalból, ha már a 6-ik hónapja betegsége miatt szolgálatképtelen és rövid idő alatti felgyógyulásához nincs remény. Erről Ön nem tehet és rosszul tennie, ha elkeseredne. Az életet úgy kell vállalnia, ahogyan kapja. Ne nézze a szerencséseket, hanem a legnyomorultabbakat, akiknek minden falatért meg kell küzdeniök. Mennyi boldog ember van azok között is, mert az élet szépségét: a hitet és kedélyt magukban hordozzák és nem más-tól, nem kívülről várják.

KÉZIRATOK. FENYKEPEK.

Máté törm. Körömd. Örömmel olvastuk levelét. Bűszkék vagyunk Önökre, akik messze a Hazától, idegen földön, idegen nép között, melynek nyelvét sem értik, becsületet és hírnevet szereznek a magyar névnek és a kaskastollnak. Levele bizonygató arra, hogy a bűnös ember mindenütt egyformán arra törekszik, hogy túljárjon a törvény embereinek eszén, de bizonygató arra is, hogy a nyomozás szabályainak ismeretével és ügyes alkalmazásával mindenütt boldogul a nyomozó. Önök ott teljesen idegen emberek, viszonyok és körülmények között a magyar csendőr megalapozott tudásával egyik bűncselekményt a másik után derítik ki, azért, mert a helyszín ott is azt tudja mondani a magyar csendőr éles, hozzáértő szemének, mint itthon s mert a nyomozás jól bevált szabályait ott is gondosan követik. Kívánunk ehhez erőt, egészséget és sok szerencsét. Üdvözöljük valamennyiüket.

Borzsova. Alsófüld. Megfelelnek, átfésülve sorra kerülnek.

M. F. Úgyes csendőr, hogy szolgálaton kívül is nyitva tartja a szemét. Jól leírta az egyszerű kis esetet, de közlésre nem érdemes.

E. Gy. Miskolc. Van benne mag. Eltettük, talán még felhasználhatjuk.

Megfejtések.

„Mi baja a puskámnak”

c. pályázatunkra (1941/23. Cs. L.) küldött dolgozatokból jó anyagot kaptunk ahhoz, hogy egy cikkben megmutassuk, mi is a hiba, ha nincs találat? Már most kiemeljük azt, amit sok bajtársunk mondanivalója központjának állított be: *Rossz puskák nincsenek, csak rossz lövők.* — Reméljük, hogy ez a cikk ad majd útmutatást sokaknak a tavaszi céllövészetre, ahol majd jobban fognak löni.

Alább közöljük a legjobb dolgozatok szerzőit, különösen kiemeljük az ungvári iskola segédoktatóinak nagy hozzájárulását, szorgalomról tanuskodó önsáit.

Béni József őrm. (Nyíregyháza), Burányi Lajos őrm. (Ikervár), Cseh Balázs thts. (Büdszentmihály), Fülöp Ernő őrm. (Pécs), Gyergyószegi Miklós fegyv. őrm. (Nagyvárad), Kapitány János őrm. (Karcag), Karacs László őrm. (Ungvár), Kecskés János őrm. (Nagybaracska), Kerekes András thts. (Makó), Mázsári Mihály cső. (Kőtegyán), Nagy József XI. thts. (Ungvár), K. Nagy János őrm. (Alsódabas), Németh Miklós törm. (Aba), Németh Sándor cső. (Nagysurány), Pongor Sándor cső. (Csap), Szabó János II. thts. (Ungvár), Szakonyi Kálmán cső. (Vál), Sziklai Ferenc thts. (Nyíregyháza), Török Bertalan őrm. (Ungvár), Váradi Mátyás cső. (Dombegyház) és Fekete Pál szds.

A legjobb dolgozatokat Fülöp Ernő őrm., Gyergyószegi Miklós fegyv. őrm., Karacs László őrm., Szabó János II. thts. küldték, a jutalmakat is ők kapták.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÜTHY KÁLMÁN alezredes.

Stádium Sajtóváltó Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.

Felelős: Gyóry Aladár igazgató.

BÜTOR

LŐRINCZ tenger- és műbútorasztalos Üzlet: VI., Király-utca 89. Ésem. VI., Podmaniczky-utca 41. Telefon 319-965. Saját készítményű konyhák és előszobabútorok állandóan raktáron, avagy rajz szerint készülnek. Háló, kombinált és műbutor raktáron önkiszárazony cég A testőlet tagjainak kedvezményes vásárlásokról is engedélymentes nagy kedvezményes feltételek.

Essenti IRÓGÉPET,
alkatrészt kőlével

KOCH ISTVÁN

Írógép szaküzletében vásárolunk.

Vétel-eladás átépítés, javítás. UJVIDÉK, Posta-u. 14. Tel. 21-91

KERÉKPÁR, legyver, pisztolyok, löszér,
sportfelszer, megbízható bevásárlási helye

Mihalicsko Károly

aranyéremmel kitüntetett puskaműves. Képző és fegyver felújító. A csendőri elemek bevásárlási helye. KAPOSVÁR, FŐ-UTCA 22. SZÁM.

Katonai rendjelek - Jelvények - Sporternkek
Szalagok - miniatűrök - Javítások

MORZSÁNYI cégnél

Budapest, IV., Váci-u. 36. Tel.: 182-217

Alapítást é. 1870.

A csendőri elemek bevásárlási helye

erékpárok,

alkatrészek, Szakszerű, pontos javítások

CSORDÁS MIHÁLY korékpár szaküzletében
UJVIDÉK, Posta-u. 13

Mi RÁDIÓT — FOTOCIKKET vilámsági
cikkeket

Röhlich-nél vásárolunk!

SZÉKESFÉHÉRVÁR, Nagy Sándor-u. 5.